

CCI	
Title in EN	[North-East Regional Operational Programme]
Title in national language(s)	PROGRAMUL OPERATIONAL REGIONAL NORD-EST
Version	V3 –29.10.2021
First year	2021
Last year	2027
Eligible from	01.01.2021
Eligible until	31.12.2029
Commission decision number	
Commission decision date	
Member State amending decision number	
Member State amending decision entry into force date	
Non substantial transfer (art. 24(5) CPR)	No
NUTS regions covered by the programme (not applicable to the EMFAF)	Regiunea Nord-Est, Romania
Fund concerned	☒ ERDF
	☐ Cohesion Fund
	☐ ESF+
	☐ JTF
	☐ EMFF
Programme	☐ under Investment for Jobs and Growth Goal for the outermost regions only

1. Programme strategy: main development challenges and policy responses

Reference: points (a)(i) to (viii) and point (a)(x) of Article 22(3) and point (b) of Article 22(3) of Regulation (EU) 2021/1060 (CPR)

Regiunea NE isi propune pentru anul 2030 urmatoarele elemente de ordin strategic:

- **viziunea: regiunea NE va fi un spatiu competitiv, durabil, rezilient si incluziv, unde iti vei dori sa locuiesti, sa lucrezi si sa investesti!**
- **obiectivul general: derularea in regiune a unei dezvoltari echilibrate bazate pe un proces de crestere economica inteligent, durabil si incluziv, care sa conduca la cresterea calitatii vietii si reducerea decalajelor de dezvoltare intra si inter regionale.**

Pentru atingerea obiectivului general sunt avute in vedere sase obiective strategice si opt prioritati, dupa cum urmeaza: obiectivul strategic nr.1 - Imbunatatirea competitivitatii regionale prin cresterea productivitatii in domenii cu potential de crestere si specializare inteligenta, prin stimularea capacitatilor de inovare si cercetare si promovarea utilizarii tehnologiilor avansate si a serviciilor tehnologiei informatiei si comunicatiilor, adresat prin prioritatile nr 1: NE - o regiune mai competitiva, mai inovativa si nr. 2: NE - o regiune mai digitalizata; obiectivul strategic nr.2 - Protejarea mediului si optimizarea utilizarii resurselor prin promovarea eficientei energetice, infrastructurii verzi si reducerea emisiilor de carbon in mediul urban, adresat prin prioritatile nr.3: NE - o regiune durabila, mai prietenoasa cu mediul si nr. 4: NE - o regiune cu o mobilitate urbana mai durabila; obiectivul strategic nr. 3 - Cresterea accesibilitatii, conectivitatii si sigurantei prin dezvoltarea unei infrastructuri de transport rutier moderne si durabile, adresat prin prioritatea nr. 5: NE - o regiune mai accesibila; obiectivul strategic nr. 4 – Cresterea accesului si participarii la un invatamant de calitate, corelat cu cerintele pietii muncii prin dezvoltarea unei infrastructuri educationale moderne, adresat prin prioritatea nr. 6: NE - o regiune educata; obiectivul strategic nr. 5 – Sprijinirea dezvoltarii locale integrate prin valorificarea si promovarea potentialului local existent, adresat prin prioritatea nr.7: NE - o regiune mai atractiva; obiectivul strategic nr. 6 – Dezvoltarea capacitatii administrative pentru managementul si controlul POR la nivel regional, adresat prin prioritatea nr.8 – asistenta tehnica.

Conform raportului realizat de Comisia Europeana (CE)¹ privind regiunile ramase in urma, **regiunea se confrunta cu o serie de bariere in calea cresterii si realizarii de investitii.** Astfel, regiunea este caracterizata de **nivele reduse ale productivitatii si educatiei** prin comparatie cu alte regiuni. Rigiditatile de pe piata muncii, cat si un mediu de afaceri insuficient dezvoltat au un impact semnificativ asupra dezvoltarii economice. Sistemul de inovare subdezvoltat, interactiunile insuficiente dintre mediul academic si sectorul productiv, deficitul de capital uman, absenta abilitatilor cerute si performanta modesta a sistemelor de guvernata erodeaza potentialul existent. Mai mult, in continuare exista lipsuri semnificative la nivelul infrastructurii de baza. Reducerea semnificativa a populatiei, si in special a persoanelor tinere, absolventilor de invatamant superior si lucratorilor calificati limiteaza perspectivele de crestere si dezvoltare. Raspunsul propus consta in politici si investitii diferite in functie de tipul de teritoriu, orientate spre cresterea competitivitatii regionale, prin dezvoltarea si punerea in aplicare a strategiei de specializare inteligenta, realizarea de investitii in capitalul uman (educatie), cresterea accesibilitatii si legaturilor cu orasele care genereaza crestere economica si imbunatatirea calitatii actului de guvernare.

Intr-un alt raport, realizat de catre Banca Mondiala², se propune pentru regiunile ramase in urma, un obiectiv dual de dezvoltare, orientat catre maximizarea potentialului regional - masurat prin PIB/loc. si capacitatea de a asigura locuri de munca de calitate -, si asigurarea de oportunitati egale pentru toti rezidentii (in special tineri) pentru atingerea potentialului existent. **Prioritatile trebuie orientate catre inlaturarea distorsiunilor produse de esecurile pietii si politica fiscal-bugetara, respectiv catre politici de dezvoltare a inzeistrarii regionale**, prin: adresarea punctelor slabe macro-fiscale care limiteaza potentialul de crestere, imbunatatirea mediului de afaceri, fructificarea potentialului productiv al zonelor urbane mari ca surse de productivitate si acumulari de capital uman, dezvoltarea capitalului uman si cresterea capacitatii administrative a institutiilor si organizatiilor locale si regionale.

Regiunea NE este o regiune periferica, amplasata pe granita de est a Uniunii Europene, fiind cea mai mare din Romania ca suprafata (36.850 km²) si populatie. Regiunea se confrunta in ultimele doua decade cu un proces de imbatranire si declin demografic. Populatia rezidenta insumeaza 3.171.331 locuitori³, cu 822 de mii mai putin fata de populatia domiciliata, fiind intr-o continua descrestere in ultima decada, mai pronuntat in mediul rural si in judetele Botosani si Vaslui (scaderi medii anuale de peste 1%), ca urmare a sporului natural negativ si emigratiei economice catre alte state membre si zone metropolitane din Romania. Mai mult, asistam si la un proces

¹ Commission staff working document – „Competitiveness in low-income and low-growth regions: the lagging regions report” - 2018

² Banca Mondiala - „Rethinking lagging regions – using cohesion policy to deliver on the potential of Europe’s regions” - 2018

³ Date 1 iulie 2020, Tempo INSSE

de îmbătrânire demografică, populația varstnică reprezentând 20%, fenomen care se va accentua pe termen lung, odată cu translatarea pe verticală a segmentelor de populație mai numeroase (35-44 și 50-59 ani). Deși speranța de viață a crescut în ultimii ani, nivelul înregistrat este scăzut (cu 6 ani inferior mediei comunitare), datorită insuficienței asistenței medicale primare și comunitare și accesibilității scăzute la serviciile de sănătate a categoriilor dezavantajate, din comunitățile izolate și/sau marginalizate.

Regiunea are o rată ridicată de ocupare, dar un aport important este adus de agricultura și serviciile publice. În regiune, nivelele de activitate și ocupare au crescut continuu în timp, valoarea curentă (79,5%) depășind media națională, respectiv comunitară. Cu toate acestea, nivelul existent se datorează sectorului agricol (deține 40% din totalul populației ocupate), domeniul fiind caracterizat de o productivitate foarte scăzută și un aport redus la formarea produsului intern brut regional (10%). Rata somajului a scăzut în ultimii ani până la minimul istoric de 2,1%, cu 2 p.p. mai puțin față de RO și 4 p.p. față de UE28; nivelul fiind mai ridicat în rândul tinerilor (9%).

Regiunea se plasează ca performanță economică pe ultima poziție în România și pe una din ultimele zece poziții din Uniunea Europeană. Produsul intern brut regional (PIBR) a avut o dinamică pozitivă, în special în intervalul 2016-2018, creșterea anuală (4-7%) fiind condusă de un model bazat pe politici prociclice, alimentat de cerere și susținut de măsurile de relaxare fiscală și bugetară, de politica monetară, precum și de așteptările pozitive pe piața muncii. În 2018, regiunea avea un PIBR de 21,21 mld. Euro⁴ și un PIBR/loc. de 6.600 Euro⁵ (cu 44% mai mult față de 2013 și 62% față de anul 2007). Deși, PIBR/loc. a crescut anual (cu 3.700 Euro față de 2013), ajungând până la un maxim de 12.500 Euro (2018), nivelul existent fiind inferior mediei naționale (cu 7.500 Euro) și regiunii București-Ilfov (de 3.6 ori).

Regiunea înregistrează disparități economice pe multiple nivele: intercomunitar, național și intraregional. Indicele de disparitate al PIB⁶ a stagnat în orizontul 2012-2018, fiind cel mai scăzut nivel (61%) dintre toate regiunile, cu 13 p.p. mai mic față de următoarea regiune. Totodată, în raport cu media comunitară, regiunea figurează cu un indice de disparitate de numai 21% (41% PPS)⁷, în creștere ușoară, cu 4 p.p. față de 2013.

La nivel intraregional sunt prezente disparități semnificative de dezvoltare pe două straturi: interjudetean și între mediul urban și rural. Astfel, județele Iași și Bacău asigură 50% din PIBR, în timp ce Botoșani și Vaslui au un aport de numai 18%. Cel mai mare produs intern brut judetean este înregistrat în Iași - 6.238 mil. Euro, de 3,3 ori mai mare față de județele Botoșani sau Vaslui. Mai mult, cele mai mari nivele ale PIBJ/loc sunt în județele Iași - 7.900 Euro/loc și Bacău - 5.900 Euro/loc, iar cele mai mici în Botoșani - 4.800 Euro/loc și Vaslui - 4.500 Euro/loc.

Disparitățile de dezvoltare sunt cauzate de competitivitatea scăzută a regiunii, aspect semnalat atât de datele și informațiile statistice, cât și de analizele realizate la nivel regional și comunitar.

Nivelul scăzut al productivității muncii, în ramuri cu valoare adăugată scăzută, cât și ponderea ridicată a populației ocupate în agricultură sunt principalii factori care conduc la acest fenomen. Sectorul de cercetare și inovare are o contribuție modestă la economia regională, aceasta fiind caracterizată la rândul ei de capacitatea insuficientă de a prelua rezultatele și de a inova. În plus, nivelul redus de educație, cât și redistribuirea limitată a forței de muncă în funcție de provocări și schimbări limitează pe termen lung capacitatea de a inova și de a absorbi rezultatele obținute. Productivitatea scăzută se reflectă în nivelul exporturilor realizate, regiunea având un aport de numai 5% în totalul național. Deși față de momentul aderării, nivelul investițiilor străine s-a triplat, fluxurile financiare din ultimii ani sunt în continuă descreștere, reprezentând doar o foarte mică parte din valoarea totală a investițiilor realizate în România (3%).

Disparitățile de dezvoltare sunt reiterate și de CE în rapoartele de țară pe anii 2019 și 2020: productivitatea muncii este scăzută - la o treime din valoarea medie comunitară -, în scădere medie anuală cu 1,4%, datorită ponderii ridicate a ocupării în sectoarele cu valoare adăugată scăzută. În raport cu indexul competitivității regionale⁸, regiunea performează modest, în descreștere de la o perioadă la alta, având vulnerabilități atât pe componenta de bază (educație și infrastructură), cât și pe componenta de inovare, educație superioară și formare continuă.

Disparitățile de dezvoltare între mediul urban și rural, menționate și în rapoartele de țară, s-au accentuat în timp și au condus la o creștere a inegalității veniturilor și accesului la oportunități. Ponderea tinerilor care parasesc

⁴ PIBR exprimat PPS: 40,06 mld. euro

⁵ Nivele 2019, date provizorii: PIBR = 23,12 mld. Euro, PIBR (PPS) = 43,57 mld. Euro, PIBR/loc. = 7200 Euro/loc, PIBR (PPS)/loc = 13.700 Euro/loc

⁶ Regional raportat la mediu național

⁷ Previzionat 2019 - 44%

⁸ JRC - DG Regio

timpuriu scoala este cu 10 p.p. mai mare in mediul rural⁹, iar nivelul nevoilor nesatisfacute pentru servicii medicale este dublu in mediul rural. Absenta conectivitatii si abilitatilor digitale in unele zone din spatiul rural este un obstacol in dezvoltarea economica, iar ponderea utilizatorilor de servicii/aplicatii de internet este foarte redusa (diferenta pentru competentele digitale de baza urban vs. rural este de 24 p.p.).

In spatiul rural figureaza peste jumatate din populatia regiunii, populatia ocupata activand in special in agricultura – adesea, sub formele de subzistenta sau autoconsum, necuantificate in produsul intern brut. Nivelul de marginalizare in spatiul rural este ridicat, cel mai mare din tara, dublu fata de zona urbana, cele mai afectate teritorii fiind in judetele Vaslui, Iasi, Botosani si Bacau.

Regiunea performeaza modest si pentru progresul social, una din doua persoane aflandu-se in risc de saracie sau excluziune sociala, iar una din trei in risc de saracie, nivel in crestere in ultimii ani. Stransa legatura, biunivoca, dintre progresul economic si social este reliefata si in informatiile din ultimul raport privind indexul de progres social european. Astfel, regiunea ocupa una din ultimele pozitii din Uniune, cu 44,8 puncte¹⁰, avand o performanta apropiata de media comunitara doar pentru calitatea mediului, securitatea personala si libertatile individuale si o performanta inferioara pentru nutritie si ingrijire, sanatate si bunastare, apa si apa uzata, acces la cunoasterea primara, acces la tehnologia informatiei si comunicatiilor, toleranta si incluziune si acces la educatie superioara.

Orientarile strategice comunitare¹¹ sprijina maximizarea potentialului fiecarui individ, prin redistribuirea resurselor intr-o maniera corecta, bazata pe egalitatea de gen. Conform indexului egalitatii de gen (2020), RO ocupa una din ultimele pozitii, in stagnare, inegalitati mari fiind pe dimensiunile cunoastere, putere si timp.

Programul va adresa egalitatea de gen in toate interventiile, pe digitalizare – prin cresterea participarii femeilor in domeniul TIC -, eficienta energetica – prin reducerea saraciei energetice care afecteaza mai ales femeile singure, varstnice -, mobilitatea urbana curata – intrucat femeile folosesc in mai mare masura modurile alternative de transport -, antreprenoriat – prin cresterea participarii femeilor la crearea de noi firme (reduca si in scadere) -, educatie – prin sustinerea invatamantului, si in special a celui timpuriu se va permite intoarcerea femeilor pe piata muncii, iar insotit integrat si de alte masuri va asigura stoparea declinului demografic.

In regiune se resimt inca efectele crizei sanitare si economice generata de valurile pandemiei COVID-19, masurile de raspuns afectand consumul individual, productia, investitiile, comertul intracomunitar si fluxurile de capital. Numeroase domenii de activitate au fost diminuate, fiind afectate industria prelucratoare, transporturile si serviciile HoReCa, conducand la o reducere a cifrei de afaceri si implicit a veniturilor populatiei. Comisia, in Planul de Redresare Economica¹² a estimat ca turismul, industriile culturale-creative, economia sociala vor suferi pierderi mari. Se estimeaza ca **riscul de saracie a creascut, afectand**: tinerii, persoanele cu calificari si abilitati reduse, sezonierii - **grupuri care in regiune detin ponderi semnificative**. In plus, conform previziunii economice a CE¹³, o parte din indicatorii bugetari - fiscali se vor deteriora, in ciuda redresarii economice previzionate si in conditiile in care, in Romania avea un spatiu fiscal extrem de redus. Acesti factori au condus la o **diminuare a investitiilor publice si private, a cresterii economice, accentuand nivelul de saracie sau excluziune sociala**.

Cu toate acestea, investitiile viitoare realizate prin PNRR¹⁴ pe tranzitia verde si digitala, cresterea inteligenta si durabila, coeziunea sociala si teritoriala, educatie, sanatate si rezilienta sociala, creeaza premisele necesare ca, mecanismul de redresare si rezilienta sa aiba o contributie semnificativa, aducand impulsul de crestere economica si coeziune sociala necesar in regiune.

Pentru a reduce decalajele de dezvoltare, CE a recomandat orientarea mai pronuntata a investitiilor politicii de coeziune spre antreprenoriat, educatie si inovare¹⁵, punandu-se mai mult accentul pe dezvoltarea ecosistemelor inovative de relevanta regionala si integrarea acestora prin strategiile de specializare inteligenta¹⁶. Desi numarul total de unitati locale active a evoluat pozitiv in ultimii ani, din cele 64.250 (IMM-urile-99,75%), 5,3% fac parte din categoria "high technology", 16,3% se incadreaza in categoria "medium-high technology", iar 78,4% in categoria "medium-low technology". Numarul angajatilor din sectorul high tech reprezinta doar 1,1% din totalul fortei de munca ocupate, sub media nationala (3%) si comunitara (4%), la care se adauga alocarea de

⁹ Comparativ cu mediul urban

¹⁰ Din 100 posibile

¹¹ CE – O Uniune a egalitatii - Strategia de egalitate de gen 2020-2025

¹² European Commission – Europe's moment: Repair and Prepare for the Next Generation

¹³ Previziuni economice de vara pentru Romania, 2021

¹⁴ Aprobat in Consiliul Uniunii Europene, 29.10.21

¹⁵ Raport privind competitivitatea in regiunile ramase in urma, SWD(2017)136 final

¹⁶ COM (2018) 375 final

catre companii a unor resurse mai mici pentru CDI in comparatie cu competitorii (SUA, China, Japonia, Coreea de Sud)¹⁷.

Regiunea se caracterizeaza printr-un nivel scazut al productivitatii medii anuale, de doar 55 mii Euro/salariat¹⁸, reprezentand 74% din media nationala. Cele mai scazute nivele¹⁹ sunt in industria prelucratoare (67%), comert (74%), TIC (72%). Valoarea totala a exporturilor regionale este de 3,18 mld. Euro, reprezentand doar 4,6% din totalul national si 15% din PIB regional - cele mai mari aporturi fiind aduse de judetele Iasi si Bacau (31% si 24%) si cele mai mici de Botosani si Vaslui (9,8% si 5,6%)²⁰. Numarul companiilor care inoveaza plaseaza regiunea pe locul II national, dar rezultatele acestora sunt sub media nationala (cifra de afaceri si numar de salariati). Conform studiului Inobarometru 2019²¹, performanta in inovare a regiunii este modesta, ocupand locul 5 in clasamentul national, in descrestere cu 6% fata de situatia din 2011.

Regiunea se situeaza pe locul 7 in ceea ce priveste cheltuielile pentru inovare si locul 6 in ceea ce priveste efectele economice ale introducerii inovatiilor pe piata si proprietatea intelectuala. Capacitatea de promovare a inovarii si competitivitatii in industrie este sustinuta si de clustere, 4 din cele 11 structuri active in regiune, membre ale CLUSTERO²² insumau in 2019, 130 intreprinderi, 12.000 angajati, 2,85 mld. lei cifra de afaceri, 288 mil. EUR exporturi si cheltuieli de CD de 43 mil. lei, cu crestere de 61% exporturi si 207% pentru cheltuielile de CD (raportat la 2013)²³.

RIS3 Nord-Est sustine dezvoltarea, diversificarea si reconfigurarea activitatii intreprinderilor in domenii cu potential de specializare: agroalimentar&industria lemnului, textile, TIC, sanatate, turism, energie si mediu. In acest scop fiind prioritizate sprijinirea crearii de noi companii inovative, dezvoltarea intreprinderilor active, sustinerea initiativelor de clusterizare si internationalizare si dezvoltarea competentelor pentru inovare. De aceea, programul va urmari impulsivarea sectorului IMM prin investitii pentru crestere, modernizare tehnologica, cercetare-inovare, facilitarea transferului de cunoastere si a integrarii in lanturi de valoare, cu precadere in domenii RIS 3 NE.

Regiunea ocupa penultimul loc la nivel national pentru ponderea cheltuielilor de cercetare-dezvoltare (CD) in PIB. Serviciile de CD oferite de mediul academic industriei depind de finantarea obtinuta pe proiecte, veniturile obtinute din licente raportat la numarul total de licente este nesemnificativ, in ciuda faptului ca regiunea ocupa locul II national in ceea ce priveste numarul de cercetatori. In anul 2017, cheltuielile de CD/loc in regiune erau de 10,4 Euro/loc, fata de 48,1 Euro/loc (RO) si 625,8 Euro/loc (UE28). Subfinantarea cercetarii face ca potentialul ridicat de CDI (212 infrastructuri de cercetare insumand 2874 cercetatori) al regiunii sa fie insuficient valorificat. Nevoia de crestere a performantei ecosistemului CDI regional este adresata in RIS3 Nord-Est, care prioritizeaza investitiile pentru consolidarea capacitatii CDI in domeniile cu potential de specializare inteligenta si conectarea actorilor CDI²⁴ cu parteneri performanti din cadrul Parteneriatelor Europene pentru Inovare si Tehnologie(EIT), platformele de specializare inteligenta, etc. Strategia Nationala de Cercetare si Inovare pentru Specializare Inteligenta(SNCISI) urmareste atragerea si mentinerea talentelor in cercetare, mobilizarea firmelor catre inovare si adresarea provocarilor societale cu ajutorul cercetarii in domenii de tip „deep tech” fiind sustinuta de PO Crestere Inteligenta, Digitalizare si Instrumente Financiare (POCIDIF). Politica europeana de cercetare si inovare are ambitia de a crea un spatiu european de cercetare in care cercetatorii, cunostintele stiintifice circula liber, fiind sustinuta in mod direct de programul cadru multianual Orizont Europa²⁵.

Noul Plan de actiune pentru economia circulara „Pentru o Europa mai curata si mai competitiva” intervine in cadrul abordarii lanturilor valorice sectoriale legate de unele categorii de produse. PE a adoptat in 2018 pachetul legislativ pentru economie circulara, iar guvernul RO modificarea si completarea legislatiei privind modalitatea de gestionare a ambalajelor si deseurilor de ambalaje. La nivel european, economia circulara a creat deja milioane de noi locuri de munca intr-o perioada scurta de timp; tranzitia reprezentand o parte indispensabila a strategiei industriale europene si se estimeaza ca va aduce o crestere suplimentara a PIB. Trecerea la o economie circulara

¹⁷ Agenda europeana reinnoita pentru cercetare si inovare”

¹⁸ Conform PDR NE 2021-2027, prelucrari set date 2019

¹⁹ Comparatie regional versus national

²⁰ PDR NE 2021-2027, date si comparatii 2019

²¹ Raport realizat de Ministerul Educatiei si Cercetarii, Proiect SIPOCA 393 “Consolidarea capacitatii institutionale a Ministerului Educatiei si Cercetarii prin optimizarea proceselor decizionale in domeniul de cercetare-dezvoltare si inovare”

²² CLUSTERO = Asociatia Nationala a Clusterelor din Romania

²³ <http://clustero.eu/wp-content/uploads/2020/04/situatia-clusterelor-din-romania-aprilie-2020.pdf>

²⁴ Research institutions are organisations with a primary goal to conduct independently fundamental research, industrial research and experimental development and to disseminate the results of such activities by way of teaching, publication or knowledge transfer. Examples include universities or research institutes, technology transfer agencies, innovation intermediaries, research-oriented or virtual collaborative entities, and they can be public or private. (Commission Regulation 651/2014).

²⁵ EC 2016, Open innovation, open science, open to the world: A vision for Europe

ofera oportunitati importante pentru regiune, intrucat: ar permite intreprinderilor sa obtina beneficii economice substantiale, sa devina mai competitive, ar conduce la economii importante de energie si obtinerea de beneficii pentru mediu, ar crea locuri de munca si oportunitati de integrare sociala.

RIS3 NE a identificat aceasta nisa in domeniul cu potential de specializare mediu si conexiuni cu aceasta in domeniile agroalimentar&industria lemnului si textile. POR NE isi propune sa faciliteze implementarea solutiilor de economie circulara de catre IMM-uri contribuind si la indeplinirea obiectivului „Consum si productie responsabile” din Strategia de Dezvoltare Durabila a Romaniei.

Densitatea IMM in regiune este foarte scazuta, de 19,4%^{loc}, cu 34% mai putin fata de media nationala; cel mai mare nivel fiind in judetul Iasi (23%), iar cele mai mici in Botosani(12%) si Vaslui(15%)²⁶. Este necesara dezvoltarea ecosistemului antreprenorial prin sprijinirea dezvoltarea capacitatii regionale de incubare si preaccelerare a start-up-urilor, precum si stimularea operationalizarii start-upurilor.

Astfel, **ADR NE deruleaza proiectul „Strategia Ecosistemului de Startup din Romania“**, finantat prin “Programul de Sprijin pentru Reforma Structurala” gestionat de DG Reform. Acesta raspunde recomandarilor specifice de tara, avand ca obiectiv principal elaborarea unei strategii pentru dezvoltarea ecosistemului antreprenorial prin stimularea antreprenoriatului inovativ (startup-uri), cu potential de scalare, cu un nivel inalt de proprietate intelectuala si capacitate de a revolutiona si transforma sectoarele economice prin produse sau procese inovatoare. Toate instrumentele propuse de viitoarea strategie vor fi bazate pe cercetare si informatii din teren obtinute cu ajutorul jucatorilor cheie din ecosistem: fondatori de startup-uri, reprezentanti ai fondurilor de capital de risc, business angels, furnizori de educatie, reprezentanti ai aparatului guvernamental si ai agentilor de dezvoltare regionala, furnizori de programe de accelerare si pre-accelerare, organizatii suport pentru startup-uri.

Dupa cum specifica si raportul de tara, **competentele nu evolueaza in concordanta cu necesitatile sectoarelor economice in curs de expansiune**. Se recomanda dezvoltarea cu prioritate a celor care asigura dezvoltarea durabila a afacerilor si economiei: creativitatea, spiritul inovator si competente aferente noilor tehnologii. Elementul central al RIS3 NE este reprezentat de incurajarea procesului de descoperire antreprenoriala, care depinde semnificativ de capacitatea intreprinderilor, respectiv a microecosistemelor inovative sectoriale de a descoperi noi oportunitati de productie si a contribui la identificarea domeniilor viitoare ale cercetarii si dezvoltarii. In acest domeniu regiunea a avut activitate de pionierat in perioada 2014-2020, fiind necesare stimulente pentru intarirea capacitatii administrative. Interventiile propuse vor viza dezvoltarea de noi competente in cadrul IMM-urilor pentru inovare, specializare inteligenta, tranzitie industrială, economie circulara, facilitarea acumulării de cunostinte prin atragerea de personal calificat in cercetare, organizarea de stagii de pregatire si internship pentru angajatii proprii in colaborare cu universitatile, stimularea activitatilor de internationalizare. De asemenea, se va urmări dezvoltarea capacitatii organizatiilor publice CDI si entitatilor de transfer tehnologic de a formula si implementa strategii pentru valorificarea rezultatelor cercetarii in cooperare cu industria, societatea civila si autoritatile publice locale.

In recentul Plan de redresare economica²⁷, CE sustine un proces de recuperare bazat pe o dubla tranzitie: neutralitate climatica si transformare digitala. In Busola Digitala 2030, CE propune²⁸ la punctul cardinal adresat transformarii digitale a afacerilor, ca trei sferturi dintre IMM-uri sa ajunga sa utilizeze servicii de cloud computing, sisteme „big data” si inteligenta artificiala, iar peste 90% dintre acestea sa aiba cel putin un nivel de baza pentru indexul intensitatii digitale. Un alt punct cardinal prevede ca toate serviciile publice esentiale pentru firme si companii sa devina online.

Strategia nationala raspunde orientarilor comunitare si defineste in Agenda Digitala patru arii de actiune: (1) e-guvernare, interoperabilitate, securitate cibernetica, cloud computing, open data, big data si social media; (2) TIC in educatie, sanatate, cultura si incluziune; (3) e-commerce, cercetare, dezvoltare si inovare in TIC si (4) broadband si infrastructura de servicii digitale.

Conform Raportului privind indicele economiei si societatii digitale 2020 (DESI), **Romania are o performanta digitala modesta**, clasandu-se pe locul 26. Cele mai bune performante inregistrate sunt pe conectivitate, datorita acoperirii cu retelele fixe de banda larga (in special in zonele urbane) si ponderii absolventilor TIC (5,6%). In schimb, competentele digitale ale populatiei si **digitalizarea intreprinderilor au ramas in urma**. Doar o treime din populatie are competente digitale de baza (UE56%), iar ponderea²⁹ specialistilor TIC este de 2,2%. **Serviciile**

²⁶ Conform PDR NE 2021-2027, date 2019

²⁷ European Commission – Europe’s moment: Repair and Prepare for the Next Generation

²⁸ Deceniul digital al Europei, CE 2021

²⁹ Raportat la total populatie ocupata

publice digitale inregistreaza cea mai scazuta performanta (digitalizare administrativa – 40%³⁰) desi cererea pentru aceste servicii este pe un trend crescator. Pana in prezent nu s-a dezvoltat sistemul si mecanismele de furnizare a unui pachet minim de servicii publice digitale integrate, fiind in dezvoltare o serie de proiecte care vizeaza imbunatatirea politicilor publice in sanatate, educatie si protectie sociala. **Romania ocupa ultimul loc si pentru integrarea tehnologiei digitale**, provocarile cu care se confrunta firmele in procesul de digitalizare fiind practicile deficitare in achizitiile online, nivelul redus de utilizarea a comerțului electronic (8%) si subutilizarea potentialului de promovare online (44%).

In regiune conectivitatea la rețelele de comunicatii electronice a crescut continuu, ca urmare a investitiilor realizate in extinderea si modernizarea rețelelor de fibra optica, astfel incat, patru cincimi din gospodarii au acces la internet (2020- trei sferturi la internet broadband). Exista un decalaj digital, doua treimi fiind mediul urban. In plus, prin initiativa WiFi4EU, 164 de localitati din regiune beneficiaza de internet tip hotspot, numarul potentialilor utilizatori fiind de 1828 mii, din care 624 mii din spatiul rural.

Desi asistam la o crestere anuala a utilizatorilor serviciilor de internet, nivelul existent este redus, sub media comunitara: jumatate din populatie il utilizeaza zilnic, iar o cincime nu l-a accesat niciodata. Ponderea celor care fac comenzi on-line (18%), participa la evenimente tip e-civic (9%), interactioneaza cu administratia publica (10%) este foarte redusa - de 3 ori mai putin fata de Bucuresti si de 6 ori fata de media comunitara. In platforma PCUe³¹ care asigura interoperabilitatea serviciilor publice sunt inrolate 183 de institutii publice din regiune, incluzand primarii, prefecturi, directii, inspectorate, agentii nationale si regionale, precum si universitati, cele mai multe figurand in judetul Iasi (77).

Programul va viza transformarea digitala a IMM-urilor in vederea cresterii intensitatii digitale, cat si a serviciilor publice pentru a oferi noi solutii digitalizate pentru mediul privat si locuitori.

In Planul de redresare economica³², CE subliniaza ca Pactul Ecologic European devine noua strategie de crestere, Uniunea urmand sa devina pana in 2050, o societate cu o economie moderna, competitiva, eficienta, neutra climatic. Totodata, tranzitia verde va fi incluziva, nimeni nefiind lasat in urma. Investitiile realizate vor adresa prioritatile existente in planul national privind clima si energia, planul pentru o tranzitie echitabila si semestrul european, fiind orientate catre economia circulara, lanturi valorice si tehnologice nepoluante, mobilitate urbana nepoluanta, mijloace de transport durabile, etc. Noua lege europeana a climei ce defineste cadrul pentru atingerea neutralitatii climatice, prevede ca tinta intermediara pentru 2030, reducerea emisiilor nete de GES cu 55% (fata de 1990).

Raportul de tara pe 2019 specifica ca intensitatea energetica este peste media comunitara, saracia energetica afecteaza un sfert dintre gospodarii, fiind necesare investitii prioritare care trebuie orientate catre renovarea energetica a cladirilor rezidentiale si publice, utilizand la scara mica energia din surse regenerabile.

In baza directivei 2018/844, s-a elaborat Strategia Nationala de Renovare pe Termen Lung, pentru a sprijini transformarea parcului national de cladiri rezidentiale si nerezidentiale, publice si private, intr-unul cu un nivel ridicat de eficienta energetica si decarbonat pana in 2050 - tinta de eficienta energetica fiind reducerea cu 32,5% a consumurilor de energie pana in 2030. In plus, Strategia Energetica 2019-2030, cu perspectiva 2050 prevede reducerea emisiilor GES cu 80-95%, cu tinta de 40% pentru anul 2030.

Conform Planului National Integrat privind Energie si Schimbari Climatice si a Strategiei pentru mobilizarea investitiilor in renovarea fondului de cladiri, **in consumul total de energie, ponderea rezidentialului este ridicata si constanta - 38%, in timp ce in sectorul public si comercial este 7%**. Raportul de monitorizare aferent(2018) precizeaza ca, cresterea eficientei energetice in sectorul rezidential este asigurata prin investitiile derulate in Programul national de crestere a performantei energetice a blocurilor de locuinte si POR 2014-2020 - economia totala de energie fiind de 275 tep. Pentru cladirile publice aflate in gestiunea autoritatilor publice locale - in urma chestionarii realizate de ANRE -, rezulta ca doar 11% din APL-uri au realizat economii de energie ca urmare a activitatilor de reabilitare termica a cladirilor publice. Cantitatea de energie economisita a fost de 113

³⁰ eGovernment Benchmark 2019, CE

³¹ <https://edirect.e-guvernare.ro/SitePages/landingpage.aspx>

³² European Commission – Europe’s moment: Repair and Prepare for the Next Generation

tep, in conditiile in care, conform agregarii tintelor PIEE (localitati cu peste 5.000 locuitori) tinta asumata este de 12.313 tep si mult sub cea asumata la nivel national (35.000 tep).

Exista o serie de bariere in regiune de ordin tehnic, financiar, informational si cultural in calea cresterii eficientei energetice in sectorul rezidential. Astfel, raportul anual de monitorizare al PDR NE mentioneaza: orientari strategice insuficiente privind eficienta energetica in strategiile locale, contributia proprie ridicata la bugetul proiectului (mai ales in orasele mici), lipsa de expertiza tehnica a asociatiilor de locatari pentru planificarea, executia, receptia lucrarilor, calitatea si durabilitatea acestora; absenta unei reabilitari integrate pentru intregul imobil de locuinte; obtinerea consensului pentru realizarea investitiei, constientizarea redusa a beneficiilor; lucrarile efectuate (cont propriu) care nu respecta standardele de calitate, imaginea urbana, tipul/forma/aspectul arhitectural al imobilului, uniformitatea cromatica; nerespectarea conditiilor privind protectia la incendii si folosirea la o scara redusa a materialelor termoizolante prietenoase cu mediu.

In plus, exista zone³³ afectate de probabilitatea manifestarii unui cutremur devastator in judetul Vaslui, jumatarea estica a judetului Bacau si treimea sud-estica a judetului Iasi, unda seismica diminuandu-se spre nord-vest. Zonele cu risc de aparitie a unui seism distrugator se incadreaza intr-o fasie formata din extremitatea sudica si sud-estica a judetului Botosani, nordul si nord-vestul judetului Iasi, prin estul judetului Neamt, continuandu-se pe o fasie ce strabate centrul judetului Bacau, pozitionata central pe directia nord-sud. Zonele cu risc sa fie afectate de un cutremur foarte puternic sunt judetul Botosani si estul judetelor Suceava, Neamt si Bacau. Prin urmare, este necesar ca in cadrul pachetului de renovare energetica, o parte din interventii sa vizeze consolidarea cladirilor publice, intensitatea ajutorului fiind modelata in functie de nivelul de pozitionare pe scara intensitatii seismice.

Vor fi promovate prin program in special interventiile adresate catre cladirile publice cu o utilizare intensiva sociala de lunga durata, cat si **locuintele multifamiliale cu performante energetice reduse si/sau nivel ridicat de saracie energetica** (locuinte multifamiliale sociale), fiind adresate si riscurile legate de activitatea seismica si protectia la incendii. Vizam scenariul in care investitiile realizate pentru cresterea eficientei energetice cladirilor publice si rezidentiale multifamiliale vor fi cofinantate prin asistenta financiara nerambursabila, intensitatea componentei nerambursabile variind in functie de economiile de energie realizate, respectiv gradul de suportabilitate financiara.

Interventiile programului se vor incadra in scenariul de renovare energetica moderata, prin reducerea consumurilor de energie, contribuind la atingerea obiectivelor operationale ale Strategiei Energetice 2019-2030 orientate catre valorificarea potentialului de eficienta energetica in sectorul cladirilor, prin programe de izolare termica in sectorul public, al blocurilor de locuinte si al comunitatilor afectate de saracie energetica.

Conform orientarilor strategice comunitare privind infrastructura verde³⁴ aceasta este definita ca o retea strategica de areale naturale si semi naturale, cu caracteristici de mediu proiectate si administrate astfel incat sa furnizeze o gama larga de servicii de tip ecosistem. Acordul de la Paris privind schimbarile climatice, politicile si strategiile promovate de UE acorda o importanta deosebita cresterii suprafetei zonelor verzi din orase, reducerii emisiilor de dioxid de carbon si a consumului de energie.

Prin sustinerea infrastructurii verzi din mediul urban rezulta beneficii socio-economice importante pentru populatie: reducerea amprentei de carbon datorata transportului urban si consumului energetic al cladirilor publice si rezidentiale, imbunatatirea starii de sanatate, reducerea infectiilor transmisibile, intarirea spiritului comunitar, combaterea excluziunii sociale, a izolarii, cat si asigurarea legaturilor dintre mediul urban si rural prin asigurarea unei calitati ridicate a aerului si apei. Totodata, prin utilizarea unei abordari la nivel de ecosistem se asigura raspunsul, adaptarea la schimbarile climatice actuale.

In prezent, mediul urban din regiune nu indeplineste normativele comunitare si ale OMS pentru spatiile verzi, nivelul existent fiind de 19,4 m²/loc. **Dimensiunea redusa a spatiilor verzi amenajate in regiune sub forma de parcuri, gradini publice sau scuaruri a accentuat in ultima perioada o serie de riscuri ecologice specifice mediului urban, cu un impact negativ imediat asupra starii de sanatate a populatiei.** Conform legislatiei in vigoare, administratia publica locala are obligatia tinerii evidentei spatiilor verzi, fiind prevazuta

³³ Conform PDR NE 2021-2027

³⁴ Green infrastructure – Enhancing Europe’s Natural Capital, COM (2013) 249; Guidance on a strategic framework for further supporting the deployment of EU-level green and blue infrastructure SWD (2019) 193

realizarea de actiuni pentru stoparea diminuarii si degradarii spatiilor verzi intraurbane si periurbane, conservarea suprafetelor verzi existente, reabilitarea zonelor verzi degradate, realizarea de noi spatii verzi, etc.

Masurile de distantare si izolare sociala – ca raspuns la pandemia COVID 19,– **a afectat in special populatia care locuieste in zonele urbane dense, cu parcuri si spatii verzi reduse.** S-a dovedit ca in circumstante extraordinare, accesul la natura poate fi o solutie de rezilienta pentru mentinerea starii de sanatate (reducerea stresului si anxietatii acumulate), prin evadarea din locuinte si reluarea interactiunilor cu natura si semenii, continuarea relatiile sociale si conexiunilor cu lumea exterioara, posibilitatea de a practica activitati fizice, plimbări, mersul cu bicicleta, etc. Astfel, prin program vom viza promovarea infrastructurii verzi in zona urbana prin amenajarea spatiilor verzi, in special a tipologiei paduri-parc.

Politicele de transport si mobilitate la nivelul UE au ca viziune comuna realizarea unui sistem de transport integrat si functional, competitiv si sustenabil prin sprijinirea mobilitatii si reducerea emisiilor de carbon.

In Strategia³⁵ de mobilitate durabila si inteligenta, doi din cei trei piloni prevad masuri pentru reducerea dependentei de combustibilii fosili prin inlocuirea flotei curente, cu vehicule cu emisii zero sau scazute de carbon, respectiv actiuni pentru trecerea catre moduri alternative, active de transport : transportul public in comun, mersul pe jos si cu bicicleta. Initiativa emblematica « Realizarea unei mobilitati urbane si interurbane mai sustenabila si mai sanatoasa » se concentreaza pe transformarea transporturilor intr-un sistem multimodal de servicii de mobilitate inteligenta si durabile, orasele urmand sa devina avangarda tranzitiei catre o mai mare mobilitate durabila. Astfel, **toate orasele medii si mari care sunt noduri pe rețeaua TEN-T vor trebui sa aiba planuri de mobilitate urbana pana in 2030 avand noi tinte: zero emisii de carbon si zero accidente rutiere.** Cresterea presiunii pe sistemele de transport pasageri va conduce la stimularea cererii pentru solutii inovative, digitalizate, la **dezvoltarea de servicii de transport integrate bazate pe cerere.** Totodata va fi imbunatatit cadrul european pentru mobilitatea urbana prin oferirea de orientare in managementul mobilitatii la nivel urban si suburban: o mai buna planificare urbana pentru asigurarea conectivitatii cu arealele rurale si suburbane astfel incat, navetistii sa aiba optiuni de mobilitate durabila.

Conform rapoartelor de tara, **mobilitatea urbana este slab dezvoltata, datorita capacitatii administrative locale scazute si a subfinantarii.** Marile centre urbane se confrunta cu provocari legate de extinderea zonelor urbane functionale insotita de cresterea congestionarii traficului si poluarii, cat si cu calitatea modesta a PMUD-urilor.

Strategia de Dezvoltare Teritoriala a Romaniei 2035 incurajeaza dezvoltarea transportului public de calatori prin identificarea solutiilor optime pentru asigurarea unei accesibilitati locale si regionale care contribuie la reducerea emisiilor de CO². Totodata, Planul National Integrat in domeniul Energiei si Schimbarilor Climatice 2021-2030 prevede politici si masuri pentru promovarea utilizarii energiei regenerabile in transporturi, fiind promovate masuri catre electromobilitate (transport public urban), dezvoltarea si promovarea mobilitatii alternative.

In regiune, in perioada de programare 2014-2020, **14 localitati au realizat planuri de mobilitate urbana durabila** (PMUD) cu actiuni avand ca orizont de realizare anul 2030, orientate catre interventii asupra infrastructurii stradale, modernizarea transportului public in comun, dezvoltarea sistemelor de management a traficului, a modurilor alternative de mobilitate, etc. In prezent, 7 municipalitati isi actualizeaza documentele (Bacau, Botosani, Flamanzi, Iasi, Piatra Neamt, Suceava, Vaslui), iar alte 7 vor avea noi planuri de mobilitate (Slanic Moldova, Dorohoi, Darabani, Pascani, Roman, Dolhasca, Liteni). PMUD-urile subliniaza ca principale provocari: calitatea mediului este afectata de forma actuala de mobilitate dominata de utilizarea automobilului, spatiul stradal fiind alocat preponderent pentru circulatia si stationarea automobilelor in dauna utilizarii de catre pietoni, biciclisti, amenajarilor peisagistice si artei urbane. Asistam la o **degradare continua a peisajului urban, a calitatii vietii, ca urmare a poluarii fonice si atmosferice,** vibratiilor, etc. Mai mult, **transportul public nu este organizat coerent la nivelul bazinelor de mobilitate,** navetismul facandu-se predominant cu automobilul, generand efecte nocive: congestii de trafic, poluare, ocuparea spatiului public cu autovehicule in miscare si stationare, etc. Lipsa unor spatii dedicate sigure de rulare si parcare pentru biciclisti, care sa confirme importanta acestui mod de deplasare mai degraba descurajeaza mersul pe bicicleta sau a altor mijloacele de transport nemotorizate. Totodata, pietonii si in special persoanele cu vulnerabilitate crescuta sunt discriminati prin starea necorespunzatoare a infrastructurii specifice: trotuare subdimensionate, prezenta obstacolelor, lipsa de planeitate a circulatiei, etc.

³⁵ Sustainable and smart mobility strategy, putting European transport on track for the future – 2020

Politicile de transport si mobilitate la nivelul UE au ca viziune comuna realizarea unui sistem de transport integrat si functional, competitiv si sustenabil prin sprijinirea mobilitatii si reducerea emisiilor de carbon.

In Strategia³⁶ de mobilitate durabila si inteligenta, doi din cei trei piloni prevad masuri pentru reducerea dependentei de combustibilii fosili prin inlocuirea flotei curente, cu vehicule cu emisii zero sau scazute de carbon, respectiv actiuni pentru trecerea catre moduri alternative, active de transport : transportul public in comun, mersul pe jos si cu bicicleta. Initiativa emblematica « Realizarea unei mobilitati urbane si interurbane mai sustenabila si mai sanatoasa » se concentreaza pe transformarea transporturilor intr-un sistem multimodal de servicii de mobilitate inteligenta si durabile. Orasele vor fi avangarda tranzitiei catre o mai mare mobilitate durabila.

In acest sens, toate orasele medii si mari care figureaza ca noduri pe reseaua TEN-T vor trebui sa aiba planuri de mobilitate urbana pana in 2030, avand noi tinte: zero emisii de carbon, zero accidente rutiere.

Cresterea presiunii pe sistemele de transport pasageri va conduce la stimularea cererii pentru solutii inovative, digitalizate, la dezvoltarea de servicii de transport integrate bazate pe cerere. Totodata va fi imbunatatit cadrul european pentru mobilitatea urbana prin oferirea de orientare in managementul mobilitatii la nivel urban si suburban: o mai buna planificare urbana pentru asigurarea conectivitatii cu arealele rurale si suburbane astfel incat, navetistii sa aiba optiuni de mobilitate durabila.

Strategia de Dezvoltare Teritoriala a Romaniei 2035 incurajeaza dezvoltarea transportului public de calatori prin identificarea solutiilor optime pentru asigurarea unei accesibilitati locale si regionale care contribuie la reducerea emisiilor de CO². Totodata, Planul National Integrat in domeniul Energiei si Schimbarilor Climatice 2021-2030 prevede politici si masuri pentru promovarea utilizarii energiei regenerabile in transporturi, fiind promovate masuri catre electromobilitate (vehicule usoare, transport public urban), utilizarea biocarburantilor si dezvoltarea si promovarea mobilitatii alternative.

In regiune, pentru perioada de programare 2014-2020, **14 localitati au realizat planuri de mobilitate urbana durabila (PMUD)** cu actiuni avand ca orizont de realizare anul 2030, orientate catre interventii asupra infrastructurii stradale, modernizarea transportului public in comun, dezvoltarea sistemelor de management a traficului, a modurilor alternative de mobilitate, etc. In prezent, o serie de municipii si orase si-au actualizat isi actualizeaza documentele (Bacau, Botosani, Iasi, Piatra Neamt, Suceava, Vaslui, Barlad si Flamanzi) iar alte municipalitati isi elaboreaza documentele (Dorohoi, Darabani, Pascani, Roman, Campulung Moldovenesc, Falticeni, Liteni, Slanic Moldova), PMUD-urile subliniaza ca principale provocari: calitatea mediului este afectata de forma actuala de mobilitate, dominata de utilizarea automobilului, spatiul stradal fiind alocat preponderent pentru circulatia si stationarea automobilelor in dauna altor utilizari de pietoni, biciclisti, amenajari peisagistice, arta urbana. Asistam la o degradare a peisajului urban, a vietii in general, ca urmare a poluarii fonice si atmosferice, vibratiilor, precum si la diminuarea sigurantei. Mai mult, transportul public nu este organizat coerent la nivelul bazinelor de mobilitate, navetismul facandu-se predominant cu automobilul, generand efecte nocive: congestii de trafic, poluare, ocuparea spatiului public cu autovehicule in miscare si stationare, etc. Lipsa unor spatii dedicate sigure de rulare si parcare pentru biciclisti, care sa confirme importanta acestui mod de deplasare mai degraba descurajeaza mersul pe bicicleta sau a altor mijloacele de transport nemotorizate. Totodata, pietonii si in special persoanele cu vulnerabilitate crescuta sunt discriminati prin starea necorespunzatoare a infrastructurii specifice: trotuare subdimensionate, prezenta obstacolelor, lipsa de planeitate a circulatiei, etc. Conform rapoartelor de tara, mobilitatea urbana este slab dezvoltata, datorita capacitatii administrative locale scazute si a subfinantarii. Marile centre urbane se confrunta cu provocari legate de extinderea zonelor urbane functionale insotita de cresterea congestionarii traficului si poluarii, cat si cu calitatea modesta a PMUD-urilor.

O infrastructura de transport dezvoltata, rezilienta si inteligenta sustine cresterea economica. Astfel, **raportul de tara (2019) sublineaza calitatea redusa a infrastructurii rutiere existente,** regiunea fiind slab interconectata cu celelalte regiuni, afectand competitivitatea regionala. **Gradul redus de modernizare al drumurilor care asigura conectivitatea localitatilor rurale cu cele urbane este un obstacol care determina o accesibilitate redusa a populatiei la serviciile publice de educatie si sanatate, la oportunitatile de munca din mediul urban.** Astfel, sunt necesare investitii care sa conduca la imbunatatirea accesului la retelele TEN-T pentru cresterea mobilitatii regionale si transfrontaliere.

Conform Planului de Investitii pentru Dezvoltarea Infrastructura de Transport 2020-2030, **in regiune figureaza 3 din cele 5 coridoare nationale de conectivitate rutiera,** 2 dintre ele asigurand si conectivitatea transfrontaliera cu Ucraina, respectiv Republica Moldova. Coridorul de conectivitate nr. 2 (Drumul Siretului) va asigura

³⁶ Sustainable and smart mobility strategy, putting European transport on track for the future – 2020

conexiunea între regiune și sudul țării, traversând localitățile Siret, Radauti, Suceava, Dolhasca, Pascani, Roman și Bacău, în timp ce coridorul nr. 3 (Moldova) între regiune și sudul Transilvaniei, prin localitățile Onesti și Bacău. Coridorul nr. 4 (Montana) conectează regiunea de Transilvania prin partea central-nordică a României, trecând prin localitățile Iași și Tg. Neamț. În document sunt prevăzute și realizarea de variante ocolitoare pe rețele secundare în Vaslui, Vatra Dornei, Campulung Moldovenesc, Gura Humorului, Botosani și Piatra Neamț.

Totodată, **gradul scăzut de modernizare a infrastructurii de transport rutiere județene** este susținut de datele statistice și menționat adesea în cadrul consultărilor dedicate elaborării PDR NE 2021-2027 și monitorizării PDR NE 2014-2020, ca fiind **un impediment major în atragerea investitorilor**. Mai mult, în Studiul privind disparitățile de tip urban-rural în RNE, numeroși actori susțin rolul infrastructurii de transport rutier în creșterea mobilității persoanelor și bunurilor, a creșterii accesului la serviciile publice de educație, sănătate și sociale, la locuri de muncă de calitate pentru populația domiciliată în zonele rurale și în orașele de dimensiuni mici. Pe de altă parte, absența unei infrastructuri rutiere adecvate are efecte negative asupra economiei, prin creșterea timpilor și costurilor de transport, precum și prin mărirea costurilor legate de întreținerea și repararea mijloacelor de transport.

Planul de acțiune pentru Pilonul European al Drepturilor Sociale prevede intervenții pentru atingerea tintelor comunitare agreate. Astfel, tinta de min 78% populație ocupată poate fi atinsă prin sprijinirea participării la educația timpurie – asigurând prezența pe piața muncii a unui număr crescut de femei, iar tinta de min 60% adulți în formare/instruire anuală prin reducerea fenomenului de parasire timpurie. Implicit, agregat, poate fi obținută pe termen mediu și reducerea numărului de persoane în sărăcie sau excluziune socială.

Conform Rapoartelor de țară, **modernizarea și optimizarea rețelei școlare** în vederea adresării tendințelor demografice din ultima decadă este **întârziată. Fenomenul de parasire timpurie a școlii este foarte accentuat, adâncind disparitățile socio-economice, existând o corelare strânsă cu nivelul scăzut de urbanizare.**

O serie de școli din mediul urban sunt supraaglomerate, iar altele, amplasate în special în mediul rural nu îndeplinesc condițiile minime sanitare de funcționare. Există inegalități în accesul la educație: mijloacele care asigură transportul elevilor către școli și grădinițe sunt insuficiente (în zone rurale). În ciuda progresului din ultimii ani, relevanța învățământului profesional și tehnic pentru piața muncii rămâne în continuare redusă. Rata de ocupare a absolvenților este inferioară mediei comunitare, iar ponderea elevilor din învățământul dual este foarte redusă. Totodată, documentul menționează și relevanța scăzută a învățământului superior în raport cu necesitățile pieței muncii.

Conform Raportului de evaluare al cadrului UE pentru strategiile naționale de integrare a populației romă rezultă că deși s-au înregistrat unele progrese în reducerea discriminării populației romă, fenomenul de neacceptare cu care se confruntă această categorie este încă foarte răspândit. În acest sens, noul Cadrul Strategic EU Roma pentru egalitate, incluziune și participare 2020-2030³⁷ are printre obiective și cel de creștere efectivă a accesului egal la educație incluzivă, de calitate. La nivelul 2030, tintele prevăd ca cel puțin 70% dintre copiii romi să fie înrolați în învățământul prescolar (42% vs 92%³⁸), majoritatea tinerilor romi să absolvască ciclul secundar superior (28% vs 83%), segregarea în școli să fie eliminată, etc.

Asociația furnizorilor de învățământ profesional și tehnic (VET4EU2) a prezentat noile recomandări în domeniu: acceptarea pe teritoriul UE a sistemelor de asigurarea calitatii (EQAVET/EFQM), promovarea creării unui sistem unitar de calificări la nivel comunitar și creșterea accentului pus pe oportunitățile de învățare pe tot parcursul vieții, integrarea sferelor muncii și educației utilizând metode diversificate (ucenicie, învățare peer-to-peer, utilizarea realității virtuale, „serious gaming”), abordarea holistică a actului de învățare - actualizarea permanentă a curriculumului/metodelor de predare și dezvoltarea de competențe și abilități transversale - și accesibilizarea educației profesionale prin flexibilizarea rutelor de educație.

Principalul fenomen cu care se confruntă regiunea în domeniul educațional este nivelul foarte ridicat al ratei de parasire timpurie. Cu toate că a avut loc o scădere ușoară în ultimii 5 ani, nivelul existent (19,5%) este foarte ridicat, dublu față de media comunitară și mai accentuat în rândul băieților (22%). Deși a scăzut în ultimii ani, rata abandonului școlar în învățământul profesional înregistrează valori mari la nivel județean³⁹, cele mai mari nivele fiind în Vaslui (9,1%) și Bacău (5,1%). Conform Strategiei naționale pentru reducerea parasirii timpurii a școlii 2014-2020, factorii de risc identificați în regiunea NE sunt rata de sărăcie ridicată, ponderea ridicată a

³⁷ Documentul se găsește pe link

https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/eu_roma_strategic_framework_for_equality_inclusion_and_participation_for_2020_-_2030_0.pdf

³⁸ Comparatii la nivel mediu comunitar: populatia roma versus populatia total

³⁹ Anul școlar 2019-2020

populatiei in zonele rurale, densitate demografica scazuta, rata ridicata a abandonului scolar, de repetentie si ponderea ridicata a populatiei roma in unele areale. Sunt afectate in special judetele Bacau, cu 5 factori de risc si Iasi, cu 3 factori de risc. Mai mult, in regiune, in ultimii ani, se constata o proportie ridicata si in stagnare a populatiei cu educatie scazuta⁴⁰ (29%) insotita de o (usoara) scadere a populatiei⁴¹ cu educatie tertiara (17%), contrar tendintei comunitare si nationale.

Pentru a mapa scolile dezavantajate din Romania a fost dezvoltat noul indice IRSE (Indice de Risc Socio-Educational) care are la baza indicatorii referitori la riscul de abandon scolar, nivelul de pregatire a cadrelor didactice si cel al elevilor si nivelul de dezvoltare socio-economica al UAT de care apartine scoala. Acest instrument urmeaza sa fie utilizat in alocarea resurselor financiare viitoare. Din datele colectate pentru anii scolari din perioada 2015-2019 pentru unitati scolare din invatamantul primar si gimnazial, rezulta ca **in judetele Vaslui, Iasi (zona de sud si nord-est), Botosani (centru est si sud-est) si Bacau (zona de est) se afla cele mai multe scoli defavorizate.** In dinamica, situatia s-a inrautatit in judetele Neamt, Iasi si Vaslui.

Masurile de raspuns la pandemia COVID-19 afecteaza derularea procesului educational. Din experienta acumulata rezulta ca exista numeroase obstacole: localitati in zona rurala sau amplasate periferic care nu beneficiaza de conexiuni la retelele de comunicatii electronice; numeroase gospodarii in zone marginalizate/dezavantajate cu privatiuni materiale care nu permit elevilor sa detina dispozitivele necesare pentru conectarea la internet si accesarea aplicatiilor educationale. In plus, **Raportul de tara (2020) a CE indica ponderea ridicata a tinerilor cu abilitati digitale scazute (nivel dublu fata de cel comunitar), infrastructura existenta nefiind corelata cu nevoile in crestere de competente digitale.**

In POR 2014-2020, educatia s-a bucurat de un apetit ridicat din partea potentialilor aplicanti. Tanand cont de resursele limitate, cat si de nevoile in crestere a unor areale din regiune, fondurile vor fi alocate pe viitor, cu prioritate, pentru investitii care raspund criteriilor mentionate la P6, tipuri de interventii. Totodata, in cadrul pachetului de modernizare a scolii, o parte din interventii poate viza consolidarea cladirilor, intensitatea ajutorului fiind modelata in functie de nivelul de pozitionare pe scara intensitatii seismice.

Raportul de tara mentioneaza ca, **capacitatea administrativa limitata a UAT-urilor urbane, de planificare strategica,** afecteaza oportunitatile de dezvoltare si finantare. Capacitatea lor financiara difera atat intre regiuni, cat si in interiorul regiunii, localitatile mici si mijlocii fiind cele mai afectate de lipsa de predictibilitate si stabilitate financiara. Se recomanda dezvoltarea urbana durabila personalizata pentru municipiile resedinta de judet in raport cu potentialul lor de crestere, pentru a se asigura accesul la noi oportunitati de ocupare si servicii publice.

Cele trei dimensiuni (productiva, verde si incluziva) si principiile de functionare (abordarea teritoriala-integrata, multiguvernanta, participarea si crearea in comun) ale **Cartei de la Leipzig (2020) asigura cadrul necesar pentru ca autoritatile locale din regiune sa aiba un rol activ in implementarea Agendei Urbane,** in raport cu competentele existente, si prin cooperare cu sectorul privat, comunitatile locale si societatea civila. Pentru a raspunde provocarilor, se va crea o retea nationala de centre regionale de competente pentru planificare strategica a administratiei publice locale (DG Reform SRSP).

O serie de documente strategice elaborate la nivel national sustin **dezvoltarea si promovarea turismului ca solutie pentru dezvoltarea economica locala.** Astfel, trebuie: realizate investitii orientate catre cladirile si monumentele istorice aflate in starea de degradare si dezvoltarea experientelor turistice integrate de catre organizatiile de management a destinatiei (Master planul pentru dezvoltarea turismului national), dezvoltate proiecte de construire, modernizare si exploatare a retelei de turism cultural si a traseelor care promoveaza monumentele de pe lista patrimoniului mondial UNESCO (Strategia nationala pentru cultura si patrimoniu), respectiv de crestere si diversificare a turistilor in statiunile balneare prin crearea de produse comune balnear-ecoturism (Master planul pentru dezvoltarea turismului balnear sustine). **Planul regional de actiune pentru turism (PRAT NE)⁴² 2017-2023 vizeaza dezvoltarea turistica durabila,** cresterea competitivitatii si atractivitatii turistice a regiunii prin valorificarea patrimoniului natural si antropic si cresterea calitatii produselor si serviciilor turistice – este monitorizat anual si contine un portofoliu de proiecte vizand investitii pentru amenajarea siturilor naturale si antropice cu potential turistic, restaurarea si valorificarea durabila a patrimoniului cultural religios, restaurarea si dotarea muzeelor, reabilitarea monumentelor istorice, realizarea de parcuri tematice istorice, sate

⁴⁰ Nivele ISCED 0-2

⁴¹ Grupa de varsta 30 si 34 ani

⁴² Elaborat ADR NE in parteneriat, cadrul strategic dezvoltarii turismului in regiune. In curs de elaborare noua versiune PRACT NE 2022-2029

traditionale, infiintarea/modernizarea de baze de tratament, amenajarea izvoarelor minerale, reabilitarea si modernizarea statiuni balneoclimaterice.

In regiune, populatia urbana rezidenta insumeaza 1,335 mil. locuitori (42% din total), fiind concentrata in 46 municipii si orase. In regiune figureaza 6 localitati urbane mari⁴³ (municipiile resedinta de judet), 3 localitati urbane mijlocii (Barlad, Onesti si Roman), 25 localitati urbane mici (Moinesti, Dorohoi, Pascani, Radauti, Falticeni, Campulung Moldovenesc, Vatra Dornei, Husi, Buhusi, Comanesti, Darmanesti, Targu Ocna, Darabani, Flamanzi, Targu Frumos, Podu Iloaiei, Targu Neamt, Roznov, Gura Humorului, Vicovu de Sus, Dolhasca, Salcea, Liteni, Negresti si Harlau) si 12 localitati urbane foarte mici (Slanic Moldova, Saveni, Stefanesti, Bucecea, Bicaz, Siret, Cajvana, Frasin, Brosteni, Milisauti, Solca si Murgeni). Conform clasificarii localitatilor din Legea privind amenajarea teritoriului si urbanismul, municipiile Iasi si Bacau sunt de rangul I (municipii de importanta nationala, cu influenta potentiala la nivel european), 15 localitati (Barlad, Botosani, Campulung Moldovenesc, Dorohoi, Falticeni, Husi, Moinesti, Onesti, Pascani, Piatra Neamt, Radauti, Roman, Suceava, Vaslui, Vatra Dornei) sunt de rang II (municipii de importanta interjudeteana, judeteana sau cu rol de echilibru in reseaua de localitati), iar alte 29 localitati de rang III. In raport cu informatiile privind indicele dezvoltarii umane la nivel local (IDUL)⁴⁴ cel mai dezvoltat municipiu resedinta de judet este Iasi (67,9 puncte), iar cel mai putin dezvoltat Vaslui (51,5). Pentru celelalte municipii disparitatile sunt mai reduse, IDUL fiind cuprins intre minime de 56,8 in Barlad, 57,2 in Husi si maxime de 64,9 in Radauti si 66,6 in Campulung Moldovenesc.

In regiune sunt sase zone urbane functionale dezvoltate in jurul municipiilor resedinta de judet. Acestea totalizeaza o populatie totala de 1,52 mil. loc. (39% din total regional) si cuprind 42.254 de firme care realizeaza o cifra de afaceri totala de 12,55 mld. Euro (60% din total regional). Cele sase zone urbane functionale se incadreaza⁴⁶ in trei categorii: un pol regional (Iasi), trei poli judeteni (Bacau, Suceava si Piatra Neamt), doi poli locali (Botosani si Vaslui). ZUF Iasi cuprinde⁴⁷ peste 500 mii de locuitori si 17 mii de firme ce realizeaza o cifra de afaceri de 4,4 mld. Euro (o treime din cifra de afaceri totala ZUF-rilor). Municipiul Iasi este un oras universitar cu un flux constant de forta de munca calificata, un hub automotive, in care se desfasoara activitati cu valoare adaugata ridicata, cu peste 50.000 navetisti zilnic, detine masa economica necesara pentru a polariza dezvoltare, acorda sprijin inovarii si dezvoltarii centrelor de afaceri si faciliteaza astfel legatura dintre profesionisti, cadre universitare si societatea civila. Cele 3 ZUF- poli judeteni cuprind peste 715 mii locuitori si 19 mii de firme cu o cifra de afaceri totala de 6,5 mld. Euro. Acestia au potential de urbanizare - o rezerva mare de populatie in imprejurimi care ar putea contribui la cresterea urbana -, au potential turistic, atrag navetisti in principal din zone rurale (10.000 - 20.000 navetisti zilnic) si se bazeaza preponderent pe sectorul manufacturier. Cele 2 ZUF-uri - poli locali, acopera 280 mii locuitori, cuprinzand aprox. 5600 firme ce realizeaza o cifra de afaceri de 1,6 mld. Euro. Sunt caracterizate printr-o forta de munca concentrata in special in sectorul public, au o zona de captare locala (sub 10.000 de navetisti zilnic, in sectoare industriale cu nivel tehnologic redus), se confrunta cu emigratia fortei de munca calificate si dificultati in modernizarea infrastructurii de utilitati publice, nereusind sa difuzeze crestere economica - ceea ce a condus la o suburbanizare demografica. Totodata, **sapte zone metropolitane** sunt dezvoltate in jurul municipiilor resedinta de judet si a municipiului Roman. In acestea domiciliaza 1,53 milioane loc. si activeaza 43.756 de firme care realizeaza o cifra de afaceri totala de 12,4 mld. euro, in crestere cu 50%⁴⁸ in ultimii 5 ani. Cea mai mare zona metropolitana este cea dezvoltata in jurul municipiului Iasi, cuprinde 19 comune limitrofe, avand populatie totala de aprox. 530 mii persoane (14% din total regional) - trei sferturi fiind concentrata in Iasi -, si 17.097 de firme cu o cifra de afaceri totala de 4,4 mld. euro.

Conform PDR NE, sunt patru tipologii de zone urbane: orase cu potential de dezvoltare regional/national, orase cu potential de dezvoltare local, orase mici care au in mica parte functiuni socio-economice, asimilate cu

⁴³ Orase mari cu populatie de peste 100.000 loc., orase mijlocii intre 50-100.000 locuitori, orase mijlocii intre 20-50.000 locuitori

⁴⁴ Prelucrari proprii, date puse la dispozitie de catre Banca Mondiala – 2020.

⁴⁵ In PDR NE 2021-2027, analiza nivelului de dezvoltare la nivel de localitate s-a realizat prin utilizarea informatiilor existente pentru IDUL, indicator complementar si stans corelat cu produsul intern brut pe locuitor

⁴⁶ Banca Mondiala, Orase Magnet - Migratie si Navetism in Romania, 2017

⁴⁷ Prelucrari proprii, date populatie 2020, date firme 2018

⁴⁸ Prelucrari proprii

localitatile din mediul rural si orase sau cartiere care se constituie in largi comunitati marginalizate sau defavorizate.

Indiferent de tipologie, **zonele urbane se confrunta total sau partial cu probleme legate de atractivitatea scazuta**. Cu toate acestea, o parte **beneficiaza de oportunitati economice, insuficient exploatate si promovate**: patrimoniul istoric si cultural de importanta nationala/internationala, potential balnear curativ, cererea exprimata pentru noi servicii culturale si de agrement, dinamica crescuta a industriilor creativ-culturale, etc. Totodata, experienta curenta POR reflecta faptul ca, pentru a consolida impactul turismului, ar trebui sa se stimuleze si interventii publice care sa vizeze si calitatea vietii in comunitatile beneficiare.

In acest context, in conformitate cu art. 28 (c) si 29/EU 1060/2021, programul propune un instrument de dezvoltare urbana integrata (DUI), adresat municipiilor resedinta de judet, intrucat, acestea au dovedit in exercitiul de programare 2014-2020, o capacitate administrativa, strategica si financiara ridicata. In plus, conform legislatiei, o parte dintre acestea detin calitatea de poli crestere si poli de dezvoltare urbana. Totodata, instrumentul este adresat si altor municipii si orase care intentioneaza sa realizeze investitii pe P7 a programului.

In prezent, o serie de municipii si orase isi actualizeaza/realizeaza strategii integrate de dezvoltare urbana: municipii resedinta, Falticeni, Vatra Dornei, Siret, Dorohoi, Pascani, Dolhasca, Campulung Moldovenesc. Totodata, strategiile de dezvoltare locala sunt elaborate/actualizate in Husi, Comanesti, Darabani, Darmanesti, Flamanzi, Liteni, Murgeni, Negresti, Slanic Moldova, Tg. Neamt, Tg. Ocna, Tg. Frumos, Roznov, Bicz. Abordarea teritoriala tinteste cel mai adesea teritoriul UAT-ului, existand si strategii care se adreseaza pentru zonele urbane functionale (municipii resedinta), respectiv metropolitane (Bacau, Iasi).

Interventiile programului pot contribui la atingerea obiectivelor si tintelor prevazute in noua Strategie a UE privind Regiunea Dunarii 2021-2027 (SUERD), adresand arii prioritare precum: energia sustenabila, cultura si turism, biodiversitatea si calitatea aerului, societatea cunoasterii, competitivitate, cooperare si capacitate institutionala. Astfel, sunt vizate crearea, dezvoltarea de parteneriate pentru derularea de actiuni de cooperare interregionala cu regiuni din alte state membre, din regiuni transfrontaliere in zone de interes comun, capabile sa aduca beneficii si valoare adaugata crescuta in realizarea obiectivelor specifice programului.

Capacitatea administrativa a ADR NE a crescut constant, ajungand la un grad ridicat de pregatire si performanta, iar angajatii au dobandit un portofoliu de competente in gestionarea proiectelor cu finantare europeana, au acumulat multiple cunostinte de specialitate in diverse domenii in gestionarea atributiilor delegate prin acordul cadru privind implementarea POR 2014-2020 si 2007-2013.

Potrivit cadrului legislativ, in calitate de AM, ADR NE va contribui la indeplinirea obligatiilor statului membru in ceea ce priveste executia bugetara in regim de gestiune partajata⁴⁹, va pune accentul pentru dezvoltarea abilitatilor personalului pentru exercitarea unor noi atributiuni: elaborarea, monitorizarea si evaluarea POR NE, sprijin pentru CM, efectuarea platilor catre beneficiari, prevenirea si detectarea neregulilor si a fraudelor, elaborarea declaratiilor de cheltuieli, etc.

CDR va avea noi provocari legate de rolul sau in regiune, pornind de la noua calitate a ADR NE de AM. In aceste conditii, se impune pregatirea corespunzatoare a membrilor sai, cu scopul final de exercitare a unui rol proactiv, asumat, care sa actioneze cunoscand realitatile regionale si europene, sa interpreteze corect, constructiv, potentialul oferit prin program.

CRP NE si structurile consecvente isi vor extinde rolul curent - axat in special pe planificarea, implementarea si monitorizarea PDR NE -, prin implicarea sustinuta si in ciclul de programare, in toate fazele, de realizare, implementare, monitorizare si evaluare program. Astfel, va fi necesara actualizarea cadrului de organizare si functionare a parteneriatului in raport cu noile atributii, participarea la activitati de formare care sa conduca la o crestere a capacitatii de programare si planificare strategica, la schimburi de experienta, etc.

Transformarea inteligenta a regiunii poate fi sustinuta prin dezvoltarea competentelor Consorțiului Regional de Inovare si Comisiei Consultative Academice⁵⁰ la nivelul entitatilor implicate, pentru intarirea capacitatii

⁴⁹ Art. 63 din Reg. (UE) 2018/1.046

⁵⁰ Comisia Consultativă Academică (CCA), este o structură consultativă, fără personalitate juridică, activată pe lângă CRI, cu rolul de a oferi sprijin ADR Nord-Est pentru îmbunătățirea conținutului (definirea și revizuirea) RIS3 Nord-Est, Art 2, al (2) ROF CRI

administrative a acestor microecosisteme, prin dezvoltarea de competente pentru specializarea inteligenta, pentru identificarea si managementul procesului de descoperire antreprenoriala (EDP). Problema consolidarii memoriei institutionale si a sustenabilitatii acestor structuri este o preocupare principala in etapa urmatoare.

UAT-urile manifesta un interes ridicat pentru teme orizontale, precum: management de proiect, achizitii publice, ajutor de stat, elaborarea documentelor de planificare locala, implementarea lucrarilor de constructii, aspecte orizontale in elaborarea si implementarea proiectelor. Totodata, au o capacitate redusa pentru mobilizarea parteneriatelor public-private-societate civila in definirea si implementarea de solutii.

Universitatile, au o capacitate strategica redusa, avand nevoia de a avea sisteme eficiente de prioritizare si corelare a proiectelor de CDI, de orientare a temelor de cercetare spre nevoile reale, de a dedica resurse pentru generarea de proiecte cu nivel TRL ridicat. Se constata lipsa unor mecanisme nationale de sprijin pentru dezvoltarea capacitatii administrative a ecosistemelor de inovare regionale si a unei abordari integrate a lantului de inovare in programele de finantare.

Asistenta pentru IMM-uri ar trebui orientata catre dezvoltarea de competente pentru a gandi strategic, a dezvolta strategii investionale coerente si planuri de afaceri fezabile, a indeplini standardele de calitate, a se angaja in activitati de inovare si a investi in noi tehnologii, instruire in domenii RIS3, inclusiv pentru elaborarea de proiecte si achizitii publice inovative, impactul de mediu, managementul inovarii, transferului tehnologic, etc.

Gradul redus al culturii antreprenoriale, dependenta ridicata a IMM-urilor de consultanta in elaborarea/ implementarea de proiecte necesita existenta unei structuri de tip one stop shop, care sa ofere servicii integrate de suport pentru dezvoltarea afacerilor.

Programul, pe prioritatea de P8 va viza cresterea capacitatii administrative a personalului AM pentru la managementul si implementarea eficienta a programului, partenerilor locali si regionali implicati in implementarea, monitorizarea si evaluarea programului, si nu in ultimul rand a potentialilor beneficiari/beneficiarilor pentru a intelege si respecta cerintele programului. Aceste interventii le completeaza pe cele din P1, orientate catre dezvoltarea competentelor la nivelul entitatilor implicate in procesul de descoperire antreprenoriala, a IMM-urilor pentru inovare si modernizare tehnologica, cat si pe cele de la prioritatile 2-7, orientate catre cresterea capacitatii administrative a beneficiarilor prin schimburi de bune practici, formare in domeniile de interes acoperite de obiectivul specific, dezvoltarea de strategii si planuri specifice.

Constructia capacitatii administrative a AM, potentialilor beneficiari/beneficiari si partenerilor regionali **va fi asigurata prin realizarea, implementarea si monitorizarea foii de parcurs**, ce urmeaza a fi realizata cu sprijinul tehnic asigurat de DG REGIO si OECD.

Pornind de la prevederile legislatiei in vigoare (legea 315/2004, OUG 122/2020 si HG 1115/2004) **mecanismul de guvernanta regional** va fi **format din: Consiliul pentru Dezvoltare Regionala NE** (CDR) cu rol de asumare si decizie, care conform legii aproba strategia si programele de dezvoltare regionala, avand competenta de a asuma in numele regiunii aceste programe - format din reprezentantii administratiei locale, presedintii consiliilor judetene, primarii municipiilor resedinta de judet, cate un reprezentant al primarilor de orase si unul al primarilor de comune din fiecare judet; **Agentia pentru Dezvoltare Regionala NE** (ADR NE) care conform legii este un organism executiv regional si care va indeplini rolul de autoritate de management pentru program; **Comitetul de Monitorizare POR NE** (CM), organism ce se va constitui in conformitate cu prevederile RDC si care va reuni reprezentantii administratiei publice, mediului universitar, mediului de afaceri si societatii civile; **Comitetul Regional pentru Planificare Regionala NE** (CRP NE), organism consultativ care reuneste si implica in procesul de planificare si programare principalii actori cheie din regiune intr-un cadru larg partenerial, si care participa la elaborarea si monitorizarea PDR NE; **Consortiul Regional de Inovare** (CRI) cu rol de avizare strategie RIS3.

Acest sistem asigura implicare si reprezentativitatea principalilor actori din regiune in procesul de elaborare implementare si control al programului operational regional, are o experienta de buna functionare de 20 de ani, asigura echilibrul structurilor de putere locale si regionale, fiind in acelasi timp relativ suplau. In plus, se bazeaza intr-o mare masura pe un sistem de reguli/proceduri profesionale si intr-o mica masura pe decizii administrative care pot fi uneori subiective.

CDR va avea la nivel regional atributia de aprobare⁵¹ a POR NE 2021-2027. Astfel, conform legii, a ROF CDR si statut ADR NE, CDR este un organismul regional deliberativ, fara personalitate juridica, care este constituit si functioneaza pe principii partenoriale la nivelul regiunii, in scopul coordonarii activitatilor de elaborare si monitorizare ce decurg din politicile de dezvoltare regionala.

AM POR NE (AM) va fi structura responsabila de gestionarea POR NE 2021-2027 in vederea realizarii obiectivelor programului, avand in special, urmatoarele functii: selectarea operatiunilor in conformitate cu articolul 73, cu exceptia operatiunilor mentionate la articolul 33 alineatul (3) litera (d) al Regulamentului UE nr. 1060/2021; indeplinirea sarcinilor de gestionare a POR NE in conformitate cu articolul 74; sprijinirea activitatii CM, in conformitate cu art. 75 al EU 1060/2021; inregistrarea si stocarea intr-un sistem electronic a datelor referitoare la fiecare operatiune necesara pentru monitorizare, evaluare, gestiune financiara, verificari si audituri in conformitate cu anexa XVII si asigurarea securitatii, a integritatii si a confidentialitatii datelor, precum si a autentificarii utilizatorilor (conform Cap. III, sectiunea II, art. 49 din EU 1060/2021).

In timpul implementarii programului, AM va promova folosirea strategica a achizitiilor publice in sprijinirea obiectivelor de politica. Beneficiarii vor fi incurajati sa foloseasca in mai mare masura criteriile legate de calitate si costurile ciclului de viata. Cand va fi fezabil, aspectele de mediu (ex: criteriul achizitiilor publice verzi), sociale, precum si stimulentele de inovare vor trebui incorporate in procedurile de achizitii publice.

Structura si componenta CM va fi stabilita de AM, respectand prevederile art. 8 si 39 din EU 1060/2021. Criteriile si procesul de selectie vor fi realizate ulterior, dupa aprobarea programului.

Conform art. 40 din EU 1060/2021, CM va analiza progresele inregistrate in implementarea programului si realizarea obiectivelor de etapa si a tintelor; orice problema care influenteaza performanta programului si masurile luate pentru a le remedia; contributia programului la abordarea provocarilor identificate in recomandarile specifice de tara; progresele inregistrate cu privire la efectuarea evaluarilor, a sintezelor evaluarilor si a oricaror actiuni intreprinse ca urmare a constatarilor; punerea in aplicare a actiunilor legate de comunicare si vizibilitate; progresele inregistrate in implementarea operatiunilor de importanta strategica, daca este cazul; indeplinirea conditiilor favorizante si aplicarea acestora in cursul intregii perioade de programare; progresele inregistrate in ceea ce priveste consolidarea capacitatii administrative pentru institutiile publice, parteneri si beneficiari, daca este cazul; informatii privind implementarea contributiei programului la Programul InvestEU in conformitate cu Art. 14 sau a resurselor transferate in conformitate cu Art. 26, dupa caz.

CM va aproba metodologia si criteriile folosite pentru selectarea operatiunilor, inclusiv orice modificari ale acestora, fara a aduce atingere art. 33, alineatul 3 literele (b), (c) si (d) ale EU 1060/2021; raportul final de performanta pentru POR NE; planul de evaluare si orice modificare a acestuia; orice propunere inaintata de AM referitoare la modificarea POR NE, inclusiv la transferuri, in conformitate cu articolul 24 alineatul (5) si articolul 26 al Regulamentului UE nr. 1060/2021. CM va putea face recomandari AM, inclusiv masuri pentru reducerea sarcinii administrative asupra beneficiarilor.

⁵¹ CDR NE va aproba POR NE doar in momentul initial, intrucat este organism regional de decizie care poate sa asume in numele regiunii un document programatic. Ulterior, CM POR NE va aproba modificarile intervenite in program

Table 1		
Policy objective	Specific objective	Justification (summary)
OP 1: O Europa mai inteligenta	<i>a (i) Dezvoltarea capacitatilor de cercetare si inovare si adoptarea tehnologiilor avansate</i>	<p>Regiunea are o pondere ridicata a numarului de intreprinderi inovatoare in total intreprinderi (14%), locul 2 pe tara, cu 4 p.p. mai mult fata de media nationala si cu 10 p.p. mai mic fata de media comunitara(24%). Practic, din numarul total de intreprinderi inovatoare insumand 424 de unitati, 68% sunt intreprinderi mici. Activitatile economice cele mai inovatoare fiind cele de cercetare-dezvoltare (100%), TIC (55%), fabricarea calculatoarelor si a produselor electronice si optice (43%) si fabricarea echipamentelor electrice (35%).</p> <p>O prima provocare majora ce va fi adresata este dezvoltarea capacitatii intreprinderilor de a inova si de a absorbi cunoastere. Interventiile propuse vizeaza sprijinirea IMM pentru a cerceta, valida si implementa inovatia, integrarea IMM in lanturi de valoare si consolidarea activitatilor CDI si cooperarea in domeniile smart. Aceste masuri sunt aliniate cu cele incluse in P2 si P4 din RIS3 Nord-Est, corelate cu investitiile in IMM orientate spre modernizarea tehnologica, implementare solutii de economie circulara si dezvoltarea ecosistemului antreprenorial, ce vor fi sustinute prin AP1, OS (iii) si investitiile pentru digitalizarea IMM si a serviciilor publice, sustinute prin AP2, OS (ii), dar si cu masurile pentru dezvoltarea competentelor pentru inovare ale IMM, sustinute prin AP1, OS(iv).</p> <p>Desi cheltuielile de CD au crescut anual - ajungand la 40 mil.Euro (2018), ponderea in totalul national este de doar 4%. Mai mult, doar un sfert sunt reprezentate de cheltuielile de capital. Ponderea domeniului in PIBR este de numai 0,17%, cele mai ridicate procente la nivel judetean fiind in Iasi (0,4%) si Neamt (0,13%). In regiune sunt localizate 5 entitati de inovare si transfer tehnologic acreditate, 2874 cercetatori si 35 scoli doctorale care isi desfasoara activitatea in cele 10 universitati publice si 212 infrastructuri de cercetare . Numarul de cercetatori si de salariati CD a scazut in ulltimii 5 ani cu 15%, respectiv 11% . Potentialul CDI al regiunii este asigurat prin 36 institute/centre/statiuni de cercetare, 68 companii cu obiect principal de activitate CDI , insa activitatea CDI depinde de finantarea asigurata prin proiecte iar rezultatele cercetarii din mediul universitar sunt valorificate doar pe primele doua nivele de maturizare tehnologica si in dezvoltarea carierei academice a corpului didactic, mai putin indreptate catre valorizarea comerciala . Competitivitatea cercetarii si inovarii regionale este redusa, fapt demonstrat de valoarea participarilor in PO Competitivitate 2014-2020 – 401,008 mil.Lei (FEDR+BS) prin 29 contracte si valoarea participarilor in Programul Orizont 2020 - 37 participari in 82 proiecte cu 15,9 mil. Euro atrasi. De aceea cea de a doua provocare majora ce va fi adresata in cadrul acestui obiectiv specific este consolidarea capacitatii si cresterea performantei ecosistemului de cercetare-inovare regional.</p> <p>Programul va sprijini consolidarea capacitatii si activitatile de cercetare-dezvoltare in domeniile SMART conform nevoilor identificate in procesul de descoperire antreprenoriala, validarea rezultatelor cercetarii prin demonstratii cu prototipuri in mediul operational relevant, pregatirea strategiilor de comercializare, conectarea cu pietele si furnizorii, conectarea cu bunele practici europene, prin promovarea unor proiecte internationale care sa contribuie la cresterea performantei si reputatiei cercetarii regionale.</p> <p>Aceste masuri aliniate cu P2, P3 si P4 din cadrul RIS3 NE, sunt corelate cu masurile de investitii pentru inovare in IMM, AP1, OS(i) si a celor de incurajare a dezvoltarii competentelor pentru inovare in IMM sprijinite prin AP1 OS(iv) si investitiile pentru dezvoltarea capacitatii CDI a institutiilor de invatamant superior, INCD, ICAR-urilor si intreprinderilor mari, prevazute prin POCIDIF, a parteneriatelor dintre ferme, unitati de cercetare, universitati(sub 500.000Euro), sprijinite prin PAC si a investitiilor pentru inovatie in cercetarea din domeniul medical si sanatate sprijinite prin PO Sanatate.</p> <p>In lipsa acestor interventii, sectorul IMM nu va face fata mediului concurential national si international, va inregistra pierderi de piete si implicit de locuri de munca, sectorul CDI va genera costuri pentru operare, fara beneficii pentru industrie, iar personalul specializat va migra, pierzandu-se astfel locuri de munca si competente.</p>

		<p>Interventia va continua initiativele POR 2014-2020, AP1 Promovarea transferului tehnologic, care a demonstrat ca exista potential pentru proiecte de transfer tehnologic (32 proiecte depuse la data de 31.12.2020, dar limitate calitativ).</p> <p>Start-up urile au modele de afaceri cu potential de crestere rapida, asuma riscuri tehnologice mari in dezvoltarea de produse si servicii, au o nevoie continua de consolidare a cunostintelor si valorifica diferite surse de finantare. Astfel, pentru fondatorii de start-up unul din blocajele majore este finantarea limitata pentru etapele incipiente de dezvoltare, cu precadere procese de ideatie, de dezvoltare a prototipurilor, conceptualizare sau scalare.</p> <p>Alocarea unor resurse semnificative din program pentru acest obiectiv specific indica importanta adresarii acestor provocari, in lipsa carora actualele deficientele semnalate se pot accentua.</p>
	<p><i>a (ii)</i> <i>Fructificarea avantajelor digitalizarii, in beneficiul cetatenilor, al companiilor si al guvernelor</i></p>	<p>RIS3 NE sustine procesul de digitalizare - unul din domeniile de specializare inteligenta fiind TIC -, identificand nisele si subnisele care intr-un cadru asociativ adecvat pot contribui la cresterea competitivitatii regionale: modernizare industrială, cybersecurity, trasabilitate si big data, dezvoltare de noi produse TIC hardware&software si solutii de testare, orase si sate inteligente.</p> <p>Numarul intreprinderilor active din regiune care detin o pagina proprie de internet este foarte redus, mai putin de jumatate din total, nivel in stagnare in ultimii ani⁵². Putin peste un sfert din personalul acestora utilizeaza calculatoare cu conexiuni la internet. In domeniul TIC, in regiune, isi desfasoara activitatea 2.347 de firme realizand o cifra de afaceri de 523 mil. Euro⁵³, cele mai multe activand in domeniul serviciilor. Mai mult de jumatate dintre firme activeaza in judetul Iasi, cuprinzand patru cincimi din numarul total de salariati si realizand trei sferturi din cifra de afaceri. Domeniul este intr-o dinamica accentuata, numarul de firme dublandu-se in ultimii 6 ani, iar cifra de afaceri crescand de 3,5 ori, existand premisele pentru dezvoltarea de aplicatii si solutii care utilizate de IMM-uri in general sa conduca la transformarea digitala vizata.</p> <p>Raportul de evaluare⁵⁴ pentru realizarea Strategiei de transformare digitala a municipiului Iasi mentioneaza printre nevoile ecosistemului digital: punerea la dispozitia firmelor si cetatenilor de date publice deschise, relevante, actualizate si disponibile in timp real referitoare la mobilitate, calitatea vietii, demografie, servicii sociale, infrastructura, cultura, turism; dezvoltarea de platforme experimentale deschise, de noi produse pentru aplicatii B2C (business to consumer), etc.</p> <p>Raportul DESI subliniaza ca firmele si cetatenii isi doresc o interactiune digitala crescuta cu autoritatile publice, insa adesea nu pot obtine in format digital datele si informatiile de care au nevoie, care le-ar permite o mai buna fundamentare a deciziilor investitionale in raport cu caracteristicile socio-demografice-economice locale, o mapare a investitiilor viitoare, etc. Astfel, o parte dintre investitii vor fi orientate catre transformarea digitala a administratiei publice si cresterea interoperabilitatii, prin dezvoltarea de masuri si solutii inovative care vin in sprijinul mediului de afaceri, antreprenoriatului, cetatenilor, etc.</p> <p>Prin selectarea acestui obiectiv specific, regiunea isi va aduce contributia la transformarea digitala a IMM-urilor, ceea ce va conduce la dezvoltarea afacerilor, atragerea de investitii, intrarea pe noi piete de desfacere si implicit la cresterea competitivitatii. Totodata, prin dezvoltarea de noi servicii publice digitale, firmele, cetatenii, comunitatile locale vor fi deveni mai implicate, prezente in procesele decizionale si strategice.</p>
	<p><i>(iii)</i> <i>Impulsionarea cresterii si competitivitatii IMM-urilor</i></p>	<p>In regiune figureaza 62.160 unitati locale active - ce asigura o densitate economica de numai 19intrep/%loc.- distribuite neuniform in teritoriu, existand discrepante semnificative intre judetul Iasi si judetele Botosani si Vaslui. Activitatea economica este concentrata⁵⁵ in special in sectoarele traditionale (agricultura, industria prelucratoare a lemnului, industria alimentara, industria textila), cu o valoare adaugata redusa. Evaluarea POR 2007-2013 arata ca microintreprinderile care au beneficiat de sprijin si-au marit personalul, in medie cu 3 angajati, fata de cele non-beneficiare. In perioada 2014-2020, PI2/POR, respectiv operatiunile</p>

⁵² Conform PDR NE 2021-2027

⁵³ Prelucrari proprii

⁵⁴ Proiect finantat sub initiativa comunitara "Digital Cities Challenge"

⁵⁵ Conform PDR NE 2021-2027

		<p>microintreprinderi si IMM-uri au inregistrat cele mai bune performante in atragerea si contractarea de proiecte (2029 proiecte depuse, valoare nerambursabila solicitata 1,2 mild.Euro, peste 450% din fondurile alocate). Activitatea economica a companiilor din regiune, si in special a microintreprinderilor si intreprinderilor mici a fost puternic afectata de efectele crizei economice generata de pandemia COVID-19. In aceste conditii, sunt necesare investitii orientate spre repararea efectelor crizei si restartarea mediului de afaceri. Spiritul antreprenorial in regiune este moderat, plasand regiunea pe ultimele pozitii in clasamentul national din perspectiva numarului de firme si densitatii acestora. In regiune activeaza 11 structuri de sprijinire a afacerilor, din care 8 incubatoare de afaceri. Cu toate acestea, exista nevoia investitiilor orientate catre dezvoltarea spiritului antreprenorial si cresterea start-upurilor bazate pe modele de afaceri cu crestere rapida si inovatie.</p>
	<p><i>(iv) dezvoltarea competentelor pentru specializarea inteligenta, tranzitie industrială si antreprenorial</i></p>	<p>Conform RIS3 NE, regiunea ocupa locul 6 la nivel national in ceea ce priveste procentul populatiei cu educatie tertiara in grupa de varsta 30-34 ani, ultimul loc in ceea ce priveste ponderea ocuparii fortei de munca in sectoarele de inalta tehnologie iar rezultate obtinute de intreprinderile de CD situandu-se sub media nationala (cifra de afaceri, numar de salariatii), in ciuda faptului ca regiunea ocupa locul II la nivel national in ceea ce priveste numarul de cercetatori, numarul scolilor doctorale si detine un numar important de infrastructuri de cercetare performante. In contextul actual al decelerarii economice ca urmare a Pandemiei COVID-19 s-au accentuat o serie de amenintari – tendinta de reducere a populatiei regiunii in ultimii ani, emigrarea populatiei calificate in domeniile intensiv tehnologic, reticenta companiilor de a investi in cercetare si inovare coroborata cu lipsa unor stimulente care sa faciliteze cooperarea dintre mediul academic si industrie. RIS3 NE⁵⁶ este rezultatul unui proces „bottom-up”, al carui element central este procesul de descoperire antreprenoriala - EDP⁵⁷, concretizat intr-un portofoliu de proiecte atasat RIS3. Numarul mare de participanti la EDP 864 (2016-2020)⁵⁸, necesita un efort consistent din partea ADR NE, pentru management si coordonare. EDP au declansat un proces iterativ de invatare organizationala care s-a dovedit eficace in elaborarea RIS3, dar mai putin eficient in operationalizarea solutiilor de specializare inteligenta. Afirmatie sustinuta de numarul mic de proiecte inovative selectate pentru Regiunea NE in perioada 2014-2020 in cadrul unor programe precum POR axa 1 - 6, POC axa 1 – 29, Orizont 2020 - 82, alte programe de cooperare interregionala - 51. RIS3 NE a prioritizat nevoia dezvoltarii competentelor pentru inovare pe toate domeniile de specializare inteligenta (P1-parteneriate pentru adaptare curricula cu tendintele tehnologice actuale, facilitarea stagiilor de pregatire practica si a activitatilor dedicate stimulării creativității si inovării, dezvoltarea aptitudinilor pedagogice si familiarizarea cailor didactice cu noile evolutii tehnologice). Pentru asigurarea sustenabilitatii masurilor investitionale propuse pentru IMM in os a(i), a(ii) si a(iii), nevoia de a sustine tranzitia catre activitati economice cu productivitate si valoare adaugata mai mare, POR NE propune un pachet de masuri care sa vizeze dezvoltarea competentelor IMM in domeniile RIS3, stimularea cooperarii IMM cu integratorii de lant valoric si generatorii de cunoastere si cresterea capacitatii de identificare a descoperirilor antreprenoriale, de scriere si gestionare proiecte inovative.</p> <p>In regiune nu exista un observator economic care sa colecteze si prezinte informatii necesare intelegerii tendintelor economice actuale si identificarii niselor in care pot fi propuse si valorificate noi descoperiri antreprenoriale. De aceea prin program se propune crearea unei platforme regionale care sa mapeze competentele regionale si sa furnizeze informatii utile atat pentru actualizarea domeniilor cu potential de specializare inteligenta, cat si operationalizarii unor proiecte inovative cu impact asupra economiei regiunii.</p>
<p>OP 2: O Europa cu</p>	<p><i>b (i) Promovarea</i></p>	<p>In regiune, numarul total de locuinte este de 1.468.801 unitati (16% din totalul national, 2019), insumand o suprafata totala de 66,93 milioane m². Suprafata medie</p>

⁵⁶ Sursa: ADR NE, Strategia de Cercetare si Inovare pentru Specializare Inteligenta a Regiunii Nord-Est

⁵⁷ EDP = Entrepreneurial Discovery Process, definitia Centrului Comun de Cercetare (JRC) al DG Regio; EDP Nord-Est are la baza metodologia elaborata de Centrul Comun de Cercetare al DG Regio ; EDP faciliteaza identificarea de solutii creative, prin combinarea atuurilor si colaborarea intre companii si furnizori de cercetare-inovare cu sprijinul administratiei publice si societatatii civile in arii de activitate, in care regiunea beneficiaza de avantaje competitive.

⁵⁸ A se vedea rapoartele EDP publicate pe www.adrnordest.ro/inovare/RIS3

<p>emisiile scazute de carbon si mai ecologica</p>	<p><i>eficientei energetice si reducerea emisiilor de gaze cu efect de sera</i></p>	<p>a unei locuinte este de 45 m², iar numarul mediu de camere este de 2,7. In mediul urban sunt localizate 628.482 locuinte, cu o suprafata totala de 28,58 mil. m² (43% din total) – in concordanta cu populatia domiciliata -, rezultand o medie de 45 m²/locuinta si 2,5 camere/locuinta. La nivel judetean cele mai mari ponderi se inregistreaza in Bacau (26%), Iasi (29%) si Suceava (25%), iar cele mai mici in Botosani, Neamt si Vaslui, cu cate 17%.</p> <p>Mediului urban ii sunt specifice locuintele multifamiliale (trei sferturi din total^[4]), majoritatea lor fiind construite in perioada 1960-1980, fara a avea cerinte constructive termice specifice. Doar un sfert au beneficiat de lucrari de reabilitare termica, de cele mai multe ori constand in interventii proprii ale locatarilor, existand un potential ridicat, ca fondul imobiliar existent sa fie imbunatatit semnificativ energetic.</p> <p>Pentru fondul imobiliar apartinand administratiei publice locale, cele mai ridicate ponderi le detin unitatile de invatamant si sanitare, cu cate 30% din total, urmate de administratia publica cu 17%. Cele mai mari consumuri totale de energie sunt in educatie (26% din total), administratie publica (24%) si sanatate (14%). In aceste sectoare figureaza cladiri caracterizate de utilizari intensive, de lunga durata, care vor fi avute in vedere pentru renovarea energetica.</p> <p>In regiune sunt cinci orase (Bacau, Botosani, Moinesti, Piatra Neamt si Vaslui) care au elaborat si aprobat planuri de actiune privind energiile durabile si clima (inclusiv rapoarte de monitorizare a progreselor inregistrate), cu obiective de reducere a emisiilor de CO² pana in 2030, pe trei nivele: 22% Moinesti, 40% Bacau, Piatra Neamt, Vaslui si 50% Botosani.</p> <p>Prin selectarea acestui obiectiv specific, regiunea isi va aduce contributia la atingerea tintelor asumate la nivel national in SNRTL si PNIEESC, la diminuarea efectelor schimbrilor climatice, creand in acelasi timp conditii pentru imbunatatirea situatiei economice si sociale a locuitorilor care sunt afectati in prezent de fenomenul saraciei energetice ,conducand in final la reducerea saraciei si excluziunii sociale.</p>
	<p><i>b (vii) Imbunatatirea protectiei naturii si a biodiversitatii, a infrastructurii verzi in special in mediul urban si reducerea poluarii</i></p>	<p>In rapoartele de monitorizare ale PDR NE, respectiv in Studiul privind disparitatile de tip urban-rural din regiunea NE, administratia publica locala mentioneaza adesea ca nivelul redus al spatiilor verzi per locuitor din mediul urban este o problema care afecteaza negativ starea de sanatate si calitatea vietii locuitorilor. Procesele de retrocedare a spatiilor verzi dintre blocuri, inmultirea constructiilor noi, invadarea spatiilor verzi cu masini pentru care nu exista locuri de parcare, au condus in timp la diminuarea drastica a acestora, cu precadere in zona marilor ansambluri de locuit</p> <p>Astfel, suprafata spatiilor verzi amenajate in regiune, in mediul urban, insumeaza in anul 2020, 3560 ha, in crestere cu 12% fata de 2015 si reprezentand 12% din suprafata totala urban national. Din aceasta, cele mai mari suprafete se gasesc in mediul urban din judetele Iasi (913 ha) si Bacau (928 ha), iar cele mai mici in Vaslui (320 ha) si Botosani (329 ha). In dinamica, cresteri semnificative au avut loc in urbanul din judetele Bacau (139ha), Suceava (122ha) si Iasi (118 ha), iar reduceri in Vaslui (24 ha). Media pe locuitor in zona urbana este de 19,4 m²/loc, cu 2,5 m² mai putin decat media nationala. Pentru a atinge nivelul de 26 m²/loc, suprafata totala a spatiilor verzi in mediul urban ar trebui sa creasca cu 1.200 hectare^[2].</p> <p>Doar sase localitati urbane indeplinesc normativul comunitar pentru spatiile verzi: Solca (68m²/loc), Targu Ocna (33m²/loc), Moinesti (29 m²/loc), Suceava (29m²/loc), Bacau (27m²/loc) si Darmanesti (27m²/loc). Mai mult, in regiune sunt 12 localitati urbane pentru care nivelul inregistrat are o valoare critica, sub 10 m²/loc: Bucecea, Flamanzi, Podu Iloaiei, Roznov, Bicaz, Dolhasca, Radauti, Liteni, Cajvana, Milisauti, Vaslui si Murgeni.</p> <p>Prin selectarea acestui obiectiv specific regiunea va contribui la promovarea infrastructurii verzi in mediul urban din regiune prin cresterea suprafetei specifice per locuitor, la reducerea efectelor schimbarilor climatice prin reducerea poluarii si la cresterea calitatii vietii prin imbunatatirea starii de sanatate a populatiei si combaterea excluziunii sociale.</p>

^[4] Strategia pentru mobilizarea investitiilor in renovarea fondului de cladiri rezidentiale si comerciale, atat publice cat si private, 2017

^[2] Raportat la populatia domiciliata in mediul urban in 2019

	<p><i>b (viii)</i> <i>Promovarea mobilitatii urbane multimodale sustenabile</i></p>	<p>In regiune, transportul public este organizat in 13 localitati urbane, in crestere in ultimii ani. Localitatile deservite sunt municipiile resedinta de judet, precum si orasele Moinesti, Onesti, Comanesti, Pascani, Campulung Moldovenesc, Barlad si Husi. Parcul auto cuprinde in total 666 vehicule (in crestere cu 10% fata de 2018), din care 157 tramvaie. Pentru perioada 2015-2020, cel mai mare numar de pasageri transportati a fost inregistrat in anul 2018 - 210.568 mii, din care 64% pe baza de autobuze si microbuze. In 2019 si 2020 transportul public inregistreaza un declin, scazand pana 89.949 mii pasageri, in special pe fondul contextului pandemic – restrictiile sanitare de deplasare si de utilizare a mijloacelor de transport in comun, cat si sentimentul de nesiguranta sanitara -, care a condus la o orientare decisiva catre utilizarea masinilor personale.</p> <p>Transportul public electric, pe baza de tramvaie, se realizeaza in municipiile Iasi (preponderent) si Botosani. In anul 2018 s-au inregistrat 74.574 mii pasageri (o treime din total pasageri)[3], inregistrandu-se o crestere cu 35% fata de 2015. In perioada 2018-2019, in noul context existent, numarul de pasageri a scazut cu 62%, totalizand 28.235 mii.</p> <p>In regiune, 14 localitati urbane (municipiile resedinta de judet, Gura Humorului, Husi, Flamanzi, Moinesti, Onesti, Siret, Vatra Dornei, Barlad) au elaborat in perioada de programare 2014-2020 PMUD, ce prevad actiuni dedicate dezvoltarii infrastructurii de transport urban, cu orizont de realizare la nivelul 2030 - cuprinzand 182 de proiecte cu un total de investitii de aprox 712 mil. Euro, parte dintre acestea in implementare sub POR 2014-2020.</p> <p>In prezent, 12 municipii si orase isi actualizeaza/realizeaza PMUD. Municipiile resedinta de judet, precum si localitatile Moinesti, Flamanzi si Siret isi actualizeaza PMUD, in timp ce Slanic Moldova, Campulung Moldovenesc, Vatra Dornei si Gura Humorului isi elaboreaza prima editie a documentului.</p> <p>Prin selectarea acestui obiectiv specific, regiunea va contribui la promovarea unei mobilitati urbane durabile si inteligente, prin cresterea utilizarii transportului public in comun nepoluant, a deplasarilor nemotorizate cu bicicleta si pe jos, contribuind astfel la diminuarea efectelor schimbarilor climatice prin reducerea poluarii, a emisiilor de gaze cu efect de sera si implicit, la cresterea calitatii vietii prin imbunatatirea starii de sanatate a populatiei.</p>
<p>OP 3: O Europa mai conectata</p>	<p><i>c (iii)</i> <i>Dezvoltarea unei mobilitati nationale, regionale si locale durabile, reziliente in fata schimbarilor climatice, inteligente si intermodale, inclusiv imbunatatirea accesului la TEN-T si a mobilitatii transfrontaliere</i></p>	<p>Informatiile existente in PDR NE 2021-2027 indica gradul redus de modernizare a drumurilor judetene. Din lungimea totala de 5.397 km, doar 45% reprezinta drumuri modernizate (2020). Procentul variaza la nivel intraregional, fiind cuprins intre 12,5% in Neamt, 16,3% in Iasi si 78,7% in Suceava. Desi situatia se imbunatatesta in timp - prin investitiile realizate pe POR 2007-2013, 2014-2020 si PNDL-, gradul de modernizare este inca foarte redus, determinand o accesibilitate si conectivitate redusa, in special intre comunitatile rurale si orase, intre orasele mici si marile aglomerari urbane, conducand astfel la instalarea barierei in calea dezvoltarii economice si sociale, la accesul la serviciile publice de educatie si sanatate, etc.</p> <p>Urmare a consultarilor realizate cu consiliile judetene, privind nevoile de modernizare a infrastructurii rutiere (drumuri judetene si variante ocolitoare) a rezultat un portofoliu de proiecte, care a fost transmis ulterior Ministerului Transporturilor in vederea analizei privind conectivitatea cu reseaua primara si secundara din Planul Investitional pentru Dezvoltarea Infrastructurii de Transport 2020-203059. Din analiza realizata rezulta ca un total de 1283 km de drumuri judetene din regiune se afla intr-o stare medie si rea, de-a lungul lor figurand localitati cu o populatie care insumeaza 982 mii de persoane (preponderent in mediul rural).</p> <p>In plus, numarul total de accidente inregistrate in regiune este ridicat, reprezentand 17% din totalul national. Dinamica acestora este in crestere continua⁶⁰ - cu 27% in ultimii 5 ani si cu 300% fata de 2007 -, ca urmare a cresterii parcului de autoturisme cu 50% si a unei retele rutiere slab modernizate. Cele mai numeroase se inregistreaza in judetele Iasi si Suceava, iar cele mai putine in Botosani si Vaslui. In corelare, aceeasi dinamica se inregistreaza si pentru numarul de persoane accidentate, intensitatea accidentelor rutiere fiind dubla in regiune fata de nivelul</p>

¹³¹ In 2019 a avut loc o descrestere, pana la nivelul de 36.137 mii pasageri datorita lucrarilor de modernizare derulate

⁵⁹ Documentul mentionat actualizeaza strategia de implementare a Master Planului General de Transport al Romaniei

⁶⁰ In perioada prepandemica (scadere cu 23% in 2020/2019)

		<p>mediu comunitar. Conform Studiului privind disparitatile de tip urban-rural din RNE, parte dintre accidente grave au loc in zonele din vecinatatea municipiilor mari, respectiv in localitatile rurale aflate pe traseul drumurilor judetene.</p> <p>Prin selectarea acestui obiectiv specific se va contribui la cresterea accesibilitatii locuitorii din zonele rurale (in special) si din orasele de dimensiuni mici, la servicii publice si locuri de munca de calitate din marile centre urbane, la decongestionarea localitatilor si la sporirea gradului de siguranta a participantilor la trafic.</p>
<p>OP 4: O Europa mai sociala</p>	<p><i>d (ii) imbunatatirea accesului la servicii de calitate si favorabile incluziunii in educatie, formare si invatarea pe tot parcursul vietii prin dezvoltarea infrastructurii;</i></p>	<p>In 2019 in regiune existau 1.092 entitati scolare (15,6% din totalul national), cele mai multe unitati scolare fiind localizate in judetul Iasi (24% din RNE), iar cele mai putine in Botosani (12%). In regiune sunt acreditate 7 institute de invatamant superior de stat si 4 de invatamant particular. In toate judetele exista un echilibru intre populatia scolara si numarul de unitati scolare.</p> <p>Populatia scolara totala insuma 607.683 elevi si studenti (17% din total national), fiind in scadere pe toate nivelele: prescolar, primar, gimnazial (in special in rural), liceal si postliceal (exceptand invatamantul profesional). Pe ansamblu, scaderea populatiei scolare in ultima decada, in invatamantul preuniversitar este de 6% in mediul urban si de 21,7% in mediul rural. Numarul studentilor a scazut cu 28% in ultimii 10 ani, pana la nivelul de 52.441 - datorita scaderii populatiei scolare, ratei scazute de promovare a bacalaureatului⁶¹, cat si nivelului scazut al veniturilor populatiei. Desi in regiune figureaza 17,5% din populatia prescolara a RO, numarul gradinitelor reprezinta doar 9,4% din totalul national. Mai mult, datorita capacitatii insuficiente a infrastructurii educationale prescolare, rata de cuprindere a copiilor de varsta prescolara este 75% (85% RO), mai sever in mediul rural. Conform Strategiei privind modernizarea infrastructurii educationale 2017-2023⁶², unitatile scolare din regiune se confrunta cu utilitati scolare neadecvate (sistemele de incalzire, ventilatie, canalizare, colectare deseuri si conditii sanitare). Astfel, in judetul Vaslui, 70% din unitatile scolare de invatamant primar si secundar din judetul Vaslui nu beneficiaza de toaleta in interior (peste 30% din populatia scolară), in Botosani 60%, in Iasi, Bacau si Suceava cate 40%, iar in Neamt 28%. Accesul elevilor cu dizabilitati fizice este limitat: 60% din unitatile de invatamant din judetele Suceava si Vaslui sunt fara rampa de acces, in Iasi si Botosani 50%, iar in Neamt 35%. In acest context, doar 60% din totalul unitatilor scolare au autorizatie sanitara de functionare, situatia cea mai grava fiind in judetele Suceava (42%) si Vaslui (46%). Fenomenul de supraaglomerare este prezent in unele areale, judetele afectate fiind Vaslui, Bacau, Suceava si Iasi. Fenomenul afecteaza in special scolile din mediul urban, in mediul rural intalnindu-se fenomenul invers.</p> <p>Rapoartele de monitorizare ale PDR NE 2014-2020 mentioneaza o serie de nevoi/probleme care vizeaza lipsa/insuficienta creselor (Buhusi, Campulung Moldovenesc, Bucecea, Comanesti, Dolhasca, Falticeni, Gura Humorului, Hirlau, Liteni, Moinesti, Radauti, Tg. Frumos, Roman, Roznov, Slanic Moldova, Salcea, Tg. Ocna), capacitatea insuficienta a gradinitelor in raport cu cererea existenta (Comanesti, Dorohoi, Flamanzi, Frasin, Gura Humorului, Milisauti, Negresti, Pascani, Podu Iloaiei, Tg. Frumos, Vicovu de Sus, Bicaz), necesitatea lucrarilor de reabilitare, modernizare, dotare si constructii de noi sali de sport (toate localitatile urbane), lipsa/numarul insuficient de microbuze pentru transportul elevilor (Dolhasca, Flamanzi, Hirlau, Liteni, Roznov, Tg. Ocna), abandonul scolar ridicat (Murgeni - in ciclul gimnazial in randul comunitatii rome, Podu Iloaiei, Tg. Ocna). Mai mult, pandemia COVID-19 - prin masurile de raspuns ale autoritatilor - a condus la regandirea modului in care se desfasoara procesul educational la nivel regional. Din experienta acumulata rezulta ca exista numeroase obstacole in desfasurarea in conditii de normalitate a procesului - absenta dispozitivelor digitale, in special pentru elevii din mediul rural si comunitatile marginalizate, a bibliotecilor digitale, a aplicatiilor digitale personalizate, eficiente si securizate, care sa fie accesate in procesul de invatare de elevi, profesori si parinti -, fapt care a condus la cresterea absenteismului in randul elevilor.</p>

⁶¹ Rata de promovare Bacalaureat : 2018 cuprinsa 69% in judetele Neamt si Vaslui si 81% in judetul Iasi, 2017 74% Neamt si 84% Suceava, 2016 67% Neamt si 80% Bacau, 2015 70% in Vaslui si Suceava si 80% Bacau

⁶² Ministerul Educatiei si Cercetarii www.edu.ro - viziune globala pe termen lung 2025-2030, asupra dezvoltarii/consolidarii infrastructurii educationale si a formarii profesionale initiale si continue

<p>OP 5: O Europa mai aproape de cetateni prin promovarea dezvoltarii durabile si integrate a zonelor urbane, rurale si a initiativelor locale</p>	<p><i>e (i) favorizarea dezvoltarii integrate sociale, economice si de mediu la nivel local si a patrimoniului cultural, turismului si securitatii in zonele urbane;</i></p>	<p>Orasele regiunii se confrunta cu probleme multiple, complexe, de ordin economic, social, demografic, mediu, climatic care le-au redus in timp atractivitatea, avand implicatii directe asupra calitatii vietii.</p> <p>Turismul, cultura si industriile cultural-creative se pot constitui intr-un motor al dezvoltarii economice locale. Conform PDR NE 2021-2027, numarul turistilor a crescut cu 66% in ultimii ani⁶³, ajungand la 1,26 mil. turisti in 2019 - cele mai mari ponderi in judetele Suceava, Iasi si Neamt. Cu toate acestea, datorita atractivitatii scazute, durata medie de sedere este scazuta si in scadere, indicand un turism de tranzit. Strategiile urbane enumera barierele care afecteaza dezvoltarea economica prin fructificarea potentialului turistic: degradarea monumentelor de patrimoniu (municipiile resedinta de judet, Vatra Dornei, Tirgu Ocna, Gura Humorului); existenta unor zone cu un grad avansat de degradare a constructiilor monument aflate in proprietate privata (Iasi); accesibilitatea redusa catre obiectivele turistice (Iasi, Piatra Neamt, Vatra Dornei, Tirgu Ocna). Totodata, potentialul balnear este o resursa putin exploatarea de localitatile care au statutul de statiune balneoclimatica (Vatra Dornei, Slanic Moldova, Targu Ocna, Nicolina/ Iasi, etc.), nevoile identificate fiind: investitiile reduse in modernizarea si dotarea unitatilor turistice, in captarea izvoarelor minerale, modernizarea bazelor de tratament, etc. Totodata, exista o cerere crescuta, exprimata in portofoliile de proiecte din PDR NE si strategiile locale pentru investitii in activitati recreationale care valorifica potentialul natural, prin amenajarea zonelor turistice/parcurilor de agrement din zona lacurilor /izvoarelor/iazurilor/raurilor (ZM Iasi, Bacau, Piatra Neamt, Tg. Neamt, Vaslui, Barlad, Roman, Pascani, Comanesti, Bicaz, Tg. Ocna, Gura Humorului, Siret), amenajarea zonelor montane urbane (ZM Iasi, Bacau, Piatra Neamt, Moinești, Onesti), crearea de parcuri tematice/agrement: Botosani, Iasi, Vatra Dornei, Moinești, Siret, Slanic Moldova, Tg. Ocna, Gura Humorului, Tg. Neamt.</p> <p>Conform PDR NE, sectorul industriilor cultural-creative este intr-o dinamica accentuata. Din cele 5.006 firme localizate in mediul urban, o treime activeaza in artizanat, mestesuguri si arte vizuale, domenii care in ultimii 5 ani au inregistrat cresteri cu 50-60%, atat numeric, cat si ca cifra de afaceri realizata. Mai mult, acestea au realizat o cifra de afaceri totala de 335 mil. Euro, aducandu-si un aport de 40% cifra de afaceri totala a sectorului mentionat.</p> <p>Prin selectarea acestui obiectiv specific este vizata cresterea atractivitatii localitatilor urbane printr-o abordare multisectoriala, teritoriala si integrata, care adreseaza regenerarea si revitalizarea urbana, fructificand potentialul turistic, cultural si creativ existent la nivel local. Interventiile prevazute pe alte obiective specifice dedicate competitivitatii, digitalizarii, inovarii, mediului, mobilitatii urbane durabile, educatiei, etc. vin si asigura complementarele si sinergiile necesare.</p>
	<p><i>Asigurarea functionarii sistemului de management</i></p>	<p>Pentru a asigura conditiile necesare pentru implementarea POR NE, in vederea utilizarii eficiente a fondurilor alocate acestui program, este necesar ca Autoritatea de Management sa fie sprijinita prin intermediul asistentei tehnice. Asistenta tehnica se acorda conform prevederilor Regulamentului general comun, fondurile pot sprijini actiunile de pregatire, monitorizare, control, audit, evaluare, comunicare, inclusiv comunicare institutionala privind prioritatile politice ale Uniunii, vizibilitate, etc. In ceea ce priveste sprijinul pentru beneficiari, experinta 2007-2013 si 2014-2020 demonstreaza, in special in raport cu alte programe operationale, ca implementarea POR la nivel regional este mai apropiata de solicitantii si beneficiarii programului, avand astfel o intelegere mai buna a ceea ce trebuie realizat pe teren.</p> <p>Viziunea strategica a POR NE 2021-2027 se bazeaza pe recunoasterea faptului ca fiecare regiune trebuie sa isi maximizeze potentialul economic si social de dezvoltare astfel incat sa contribuie la cresterea economica nationala. Dezvoltarea socio-economica a regiunilor trebuie sa se construiasca pe experienta si cunostintele existente la nivel local/regional, precum si pe intelegerea nevoilor si a prioritatilor locale, in functie de potentialul si resursele proprii fiecarei regiuni (in sensul valorificarii experientei acumulate deja).</p>

⁶³ Date anterioare pandemiei COVID-19

	<p>Avand in vedere multitudinea tipurilor de activitati care vor fi implementate prin POR NE 2021 – 2027, precum si valoarea fondurilor alocate programului, utilizarea asistentei tehnice va contribui la: imbunatatirea sistemului de implementare a programului astfel incat institutiile implicate (autoritatea de management) sa poata realiza cu eficienta si eficacitate functiile indeplinite la nivel regional (pregatire, implementare, monitorizare, control, etc.); acordarea de sprijin specific pentru constructia si dezvoltarea capacitatii administrative a partenerilor regionali si locali, pentru informarea si comunicarea catre potentialii beneficiari, beneficiarii de finantare POR, cat si catre publicul larg, in conditii de transparenta si tratament egal; cresterea valorii adaugate in implementarea programului in ceea ce priveste furnizarea de informatii catre beneficiari si consolidarea capacitatilor de monitorizare si suport pentru implementare, in ansamblu cat si pe probleme specifice. Sprijinul furnizat prin asistenta tehnica are in vedere, ca principiu, sustinerea unor “costuri ale calitatii”, plecand de la premisa, confirmata de experientele anterioare, ca lipsa calitatii in implementare are costuri mult mai mari. Astfel, se urmareste atingerea unui standard recunoscut de management al calitatii, in intregul sistem de implementare a programului. In acest sens, monitorizarea performantei in realizarea activitatilor specifice implementarii POR NE va adresa necesitatea de diminuare a erorilor in procesele specifice, in vederea cresterii eficientei si eficacitatii in implementare. Asa cum reiese atat din experienta acumulata, cat si din studiile si evaluarile realizate, disponibilitatea resurselor necesare sprijinirii functionarii sistemului de implementare POR in perioada de programare 2007-2013 si 2014-2020 s-a dovedit a fi de o deosebita importanta. In acest sens, este necesara sprijinirea activitatilor specifice implementarii POR la nivel regional (pregatirea, selectia, evaluarea, verificarea cheltuielilor, auditul si monitorizarea proiectelor finantate, etc.). In ceea ce priveste acoperirea costurilor salariale, administrative si de functionare, finantarea AM POR NE se va realiza prin P8 si va fi rambursata pentru costuri directe, in conformitate cu Art.30 (4) al draftului de RDC. In cadrul asistentei tehnice vor fi organizate sesiuni de instruire specifica pentru beneficiari, va fi realizata diseminarea informatiilor si derularea activitatilor de informare si publicitate privind POR NE. Finantarea activitatilor aferente atributiilor AM POR se va realiza in cadrul unor decizii de finantare globale, multianuale.</p>
--	--

2. Priorities

2.A Priorities other than technical assistance

2.A.1. Prioritatea 1: Nord-Est – O regiune mai competitiva, mai inovativa

Reference: Article 22(2) and point (c) of Article 22(3) CPR

☐ This is a priority dedicated to youth employment
☒ This is a priority dedicated to innovative actions
☐ This is a priority dedicated to support to the most deprived under the specific objective set out in point (xi) of Article 4(1) of the ESF+ regulation *
☐ This is a priority dedicated to support to the most deprived under the specific objective set out in point (x) of Article 4(1) of the ESF+ regulation ⁶⁴
☐ This is a priority dedicated to urban mobility specific objective set out in point (viii) of Article 2(b) of the ERDF and Cohesion Fund regulation
☐ This is a priority dedicated to ICT connectivity specific objective set out in point (v) of Article 2(a) of the ERDF and Cohesion Fund regulation

* If marked go to section 2.A.1.1.2

2.A.1.1 Specific objective⁶⁵ (repeated for each selected specific objective for priorities other than technical assistance)

a (i) Dezvoltarea capacitatilor de cercetare si inovare si adoptarea tehnologiilor avansate

2.A.1.1.1 Interventions of the Funds

Reference: points (d)(i), (iii), (iv), (v), (vi) and (vii) of Article 22(3) CPR

The related types of actions – point (d)(i) of Article 22(3) CPR and Article 6 ESF+ Regulation:

<p>Principalele actiuni care se urmaresc in cadrul acestui obiectiv specific sunt legate de consolidarea capacitatii, cresterea performantei si atractivitatii sistemului regional de inovare, prin actiuni menite sa sprijine implementarea specializarii inteligente, incurajarea colaborarii dintre cercetare si industrie, dezvoltarea si valorificarea infrastructurilor de cercetare-inovare, inclusiv prin stimularea participarii organizatiilor CDI in proiecte internationale.</p> <p>De asemenea, masurile au in vedere, intarirea capacitatii de inovare a IMM prin colaborarea cu entitati de cercetare-dezvoltare, de transfer tehnologic, cu mediul academic si cluster, care vor contribui la consolidarea ecosistemului de inovare regional si la intensificarea activitatilor inovative in lanturile de valoare relevante pentru cresterea economica a regiunii.</p> <p>Tipuri de operatiuni ce vor fi finantate:</p> <ol style="list-style-type: none">1. integrarea organizatiilor CDI din sistemul national in structuri, parteneriate si proiecte de cooperare interregionale si internationale, aliniate domeniilor RIS3. <p>Se vor sprijini proiecte care asigura:</p> <ul style="list-style-type: none">- participarea in calitate de partener asociat, la implementarea unor proiecte inovative aprobate in cadrul programului Orizont Europa (activitati de cercetare, demonstrare, validare si inovare, informare, schimb de experienta, promovare, protejare DPI);

⁶⁴ In case resources under the specific objective set out in point (x) of Article 4(1) of the ESF+ Regulation are taken into account for the purposes of Article 7(4) of the ESF+ Regulation.

⁶⁵ Except for a specific objective set out in Article 4(1)(c)(xi) of the ESF+ Regulation.

- participarea la activitatile platformelor tematice de specializare inteligenta (Platformele S3), inclusiv formarea de aliante strategice interregionale pentru pregatirea si depunerea de proiecte pentru programul Orizont Europa, componenta investitii interregionale inovative (informare, schimb de experienta, promovare, protejare DPI, achizitie expertiza pentru elaborare documentatiei de proiect);
- aderarea la structuri asociative/parteneriale transnationale si participare la activitati pregatitoare pentru depunere de proiecte in cadrul initiativelor Institutului European pentru Inovare si Tehnologie(EIT) - Comunitatile pentru Inovare si Cunoastere (KICs), Reteaua Europeana a Regiunilor pentru Inovare si Cercetare (ERRIN), (contributie anuala in calitate de membru asociat, activitati de informare, schimb de experienta, promovare, protejare DPI, achizitie expertiza pentru elaborare documentatii de proiect), etc.

Pe termen scurt beneficiarii acestei interventii isi maresc capacitatea de a conduce activitati CDI internationale, dezvolta personalul dedicat activitatii CDI si deruleaza activitati CDI cu vizibilitate sporita. Sprijinul se acorda potentialilor beneficiari care demonstreaza ca incep sau au in derulare cooperari internationale efective in domeniul CDI cu alte organizatii CDI sau intreprinderi (sunt excluse aranjamentele contractuale) si care demonstreaza ca pana la sfarsitul perioadei de implementare a proiectului sprijinit prin POR NE vor depune sau vor avea in implementare un proiect pentru programele de finantare comunitare mentionate Orizont Europa, Investitii Interregionale Inovative si EIT KICs.

Proiectele vizeaza: activitati de cercetare-dezvoltare-inovare, achizitie echipamente de birou si laborator, elaborare studii de fezabilitate si de marketing, aplicare/achizitie/exploatare DPI, achizitie servicii de consultanta pentru inovare (analize de piata, dezvoltarea afacerilor), schimb de experti cu alte organizatii CDI, participare la evenimente de informare si schimb de experienta, achizitie servicii de expertiza pentru elaborare documentatie tehnica aferenta proiectului de cooperare, diseminarea rezultatelor cercetarii si activitati de networking.

Interventiile sunt complementare cu POCIDIF, prioritatea „Integrarea ecosistemului national CDI in Spatiul de Cercetare pan european”, unde se au in vedere sinergii cu Catedrele ERA, actiunile Teaming & Twinning, consolidarea participarii la infrastructurile ESFRI-ERIC, proiecte de tip Joint Technology Initiatives COMPLEMENT, programele CDI cu coordonare transnationala (ERA-NET, JPIs, COST, EUREKA, EUROSTARS). POCIDIF sprijina proiectele care adreseaza domeniile deep-tech identificate in SNCISI si crearea de sinergii prin stimularea participarii la programe cofinantate si co-programate de Statul Roman, in timp ce POR NE isi propune finantarea proiectelor care implementeaza specializare inteligenta in domeniile RIS3 Nord-Est. Sinergia este asigurata prin sprijinirea entitatilor CDI din regiune sa pregateasca aplicatii in calitate de partener sau sa obtina rezultate in calitate de partener asociat (fara buget) in cadrul unor proiecte selectate in programele de finantare cadru sau interregionale, permitandu-le sa intre in contact cu omologi mai performanti, sa aiba acces la bunele practici si rezultate pe care le pot valorifica ulterior la nivel regional.

2. consolidarea ecosistemului de CDI regional, prin operatiuni de:

- CDI si investitii pentru dezvoltarea infrastructurilor proprii in organizatiile CDI si universitatile publice, orientate spre nevoile identificate in procesul de descoperire antreprenoriala

Pe termen scurt beneficiarii acestei interventii isi dezvolta activitatea si infrastructura CDI orientata spre nevoile pietii iar pe termen mediu se asteapta ca beneficiarii sa poata conduce proiecte CDI in colaborare, cu sanse sporite de comercializare a rezultatelor acestora.

Proiectele au in vedere: activitati de CDI independenta (non-economica, auxiliare economic), investitii pentru infrastructuri de cercetare noi sau modernizate, achizitia de echipamente necesare activitatii CDI, studii de fezabilitate sau de marketing, aplicare/achizitie/exploatare DPI, angajare personal calificat pentru activitatea CDI, activitati pentru diseminarea rezultatelor cercetarii. Proiectele pot fi implementate individual sau in parteneriat de mai multe organizatii CDI si/sau universitati publice.

Proiectele selectate in cadrul acestei actiuni vor urmari corelarea cu entitatile incluse in foaia de parcurs nationala pentru infrastructurile de cercetare din Romania⁶⁶ care vizeaza infrastructura mare CDI, de interes European finantata prin POCIDIF.

- CDI si investitii in organizatiile CDI si universitatile publice din regiune in vederea pregatirii ofertei de cercetare pentru piata (transfer de know-how, marketing, obtinerea, validarea si protejarea brevetelor, etc)

⁶⁶ <http://www.research.gov.ro/uploads/cric/roadmap-national-1-august-2017.pdf> , in curs de actualizare

Pe termen scurt beneficiarii isi dezvoltă capacitatea de a transfera cunoașterea și de a derula proiecte CDI în colaborare cu industria. Pe termen mediu se așteaptă ca beneficiarii să poată conduce proiecte CDI în colaborare cu șanse sporite de comercializare a rezultatelor acestora.

Proiectele vizează: achiziție echipamente de birou și laborator, elaborare studii de fezabilitate și de marketing, aplicarea/procurarea/exploatarea DPI, înființarea de companii de tip spin-off, achiziția unor servicii de consultanță pentru inovare (analize de piață și dezvoltarea afacerii), diseminarea rezultatelor cercetării, activități de marketing și networking.

Un apel similar este planificat pentru lansare în cursul anului 2021 în cadrul POR 2014-2020, Axa 1, unde vor fi sprijinite inițiativele celor 5 echipe de cercetători asistate de Banca Mondială în cadrul programului „Research Valorization Program” cu o asistență financiară per proiect de 50.000 EUR. Durata unui proiect este de 24 luni. În acest program pilot au fost incluse echipe de cercetători din 3 universități publice din regiune localizate în Municipiul Iași. Rata de succes a inițiativelor propuse de aceste universități pentru asistența Bancii Mondiale a fost de 50%. Conform RIS3 Nord-Est la data de 31.12.2018 în Regiunea Nord-Est își desfășurau activitatea un număr de 36 institute/centre/stațiuni de cercetare și 7 universități publice. Prin POR NE se propune reluarea acestui apel cu extinderea eligibilității la toate cele 43 organizații de drept public CDI din regiune.

3. Dezvoltarea capacității de inovare a întreprinderilor

- proiecte de CDI și investiții în întreprinderi, pentru implementarea specializării inteligente, conform nevoilor identificate în procesul de descoperire antreprenorială

Pe termen scurt beneficiarii acestei intervenții dezvoltă și produc produse/servicii inovative și introduc schimbări de proces/organizaționale.

Activitățile vizează: activități de cercetare-dezvoltare-inovare economice, investiții pentru infrastructuri de cercetare-dezvoltare-inovare noi sau modernizate, achiziția de echipamente necesare activității CDI, investiții în active necorporale, studii de fezabilitate sau de marketing, aplicare/achiziție/exploatare DPI, angajare personal calificat pentru activitatea CDI, achiziția de servicii de cunoaștere (ex consultanță pentru comercializarea CDI și inovare), activități de marketing. Proiectele pot fi implementate individual de o întreprindere sau în parteneriat cu una sau mai multe organizații din sistemul național CDI. Întreprinderile mari pot aplica pentru acest apel individual sau împreună cu una sau mai multe IMM parteneri în proiect. În sensul acestui apel și autoritățile publice locale pot depune proiecte fiind asimilate unei întreprinderi mari.

Această intervenție se corelează cu inițiativa MIPE de accesare a fondurilor din POAT 2014 – 2020 destinate pregătirii de proiectelor de infrastructură în domeniul specializării inteligente, în care valoarea estimată totală, fără T.V.A., echivalent în lei, a proiectului este cuprinsă între 5.000.000 euro și 25.000.000 euro pentru proiectele depuse de parteneriate între universități, institute de cercetare, ONG, alte entități publice sau private de cercetare-dezvoltare-inovare, microîntreprinderile și/sau întreprinderile mici, mijlocii și mari sau individual de oricare dintre entitățile de mai sus.

- Proiecte de CDI și investiții în întreprinderi, necesare pentru transferul de cunoaștere în IMM

Proiectele sprijinite vizează achiziția de servicii de expertiză externă de la organizații CDI și entități de transfer tehnologic (EITT), achiziția de bunuri intangibile, pentru a-și crește capacitatea de a inova.

În perioada 2016-2020, prin POR, s-a finanțat crearea și dezvoltarea infrastructurilor de transfer tehnologic – din cele 14 proiecte depuse au fost contractate 2 proiecte (un centru de transfer tehnologic în domeniul sănătății și un parc științific și tehnologic), altele 6 proiecte care vizează EITT fiind încă în evaluare (se vor adăuga celor 5 entități acreditate existente). Lecțiile învățate din implementarea acestor apeluri indică necesitatea sprijinirii EITT să își dezvolte capacitatea de a furniza servicii de calitate către IMM (măsură inclusă în OS(i) și OS(iv), concomitent cu posibilitatea extinderii ariei de cuprindere a măsurilor de încurajare a inovării în IMM de la focus pe transfer tehnologic la focus pe transferul de cunoaștere (măsură care va facilita și interacțiunea cu EITT acreditate). Ca exemplu de bună practică poate fi indicat apelul pentru ”parteneriatele pentru transfer de cunoștințe” din POC 2014-2020 care a stimulat inclusiv utilizarea de către întreprinderi a infrastructurilor moderne și a rezultatelor de cercetare disponibile.

Se propune ca mecanism de implementare utilizarea unor vouchere de inovare; 2 apeluri similare au fost organizate în perioada 2017-2018 de UEFISCDI, în cadrul implementării PNCDIII, denumite „Cecuri de inovare”.

- Proiecte ale IMM-urilor de tipul „proof-of-concept”

Beneficiarii acestei interventii pe termen scurt isi dezvoltă capacitatea de a dezvolta noi produse inovative si a introduce modificari de proces si organizationale. Prin acest apel de proiecte vor fi sprijinite activitati specifice cu caracter inovativ realizate de IMM-uri cu scopul principal de a demonstra functionalitatea si de a verifica un anumit concept de produs, serviciu sau proces care poate fi realizat si pus pe piata. De asemenea sunt avute in vedere investitii in active fixe tangibile si intangibile, precum si achizitia de servicii de consultanta pentru dezvoltarea afacerii, inovare si training - este continuarea unei scheme de finantare similara derulata pe POR 2014-2020.

- Proiecte inovative ale IMM-urilor care primesc marca Seal of Excellence in Programul Orizont Europa

Pe termen scurt beneficiarii acestei interventii isi dezvoltă capacitatea CDI, produc produse si servicii noi sau semnificativ imbunatatite sau implementeaza modificari de proces si organizationale. Proiectele vizeaza activitati CDI, activitati pentru proof of concept, investitia in echipamente, achizitia/protejarea sau exploatarea DPI, achizitie servicii cercetare contractuala, servicii de consultanta pentru inovare si training.

Pana la 01.01.2021 din Programul Orizont 2020 au fost finantate 28 proiecte ale unor entitati de drept privat (societati comerciale, organizatii neguvernamentale si asociatii) care au avut calitatea de beneficiar.

- Investitii pentru dezvoltarea si validarea unui produs minim viabil(MVP) si lansarea acestuia pe piata dedicate startup-urilor/spin-off-urilor

Proiectele vizate sunt cele care vor propune dezvoltarea unui produs care include un set minimal de functionalitati cheie ce permit lansarea pe piata a conceptului la care se lucreaza intr-un timp cat mai scurt cu efort si costuri minime. Prin aceasta interventie sunt reduse riscurile de esec al acelor start-up care nu au capacitatea de a testa produsul inainte ca acesta sa fie viabil din punct de vedere economic.

Proiectele vor include activitati de tipul: activitati specifice realizate de startup-uri cu scopul principal de a construi/dezvolta un MVP si lansarea acestuia pe piata pentru a valida ideea de afaceri pe piata reala, activitati specifice procesului build-measure-learn (bucla de invatare). Pentru a asigura corelarea cu interventia dedicata Proof-of Concept prin aceasta interventie nu se vor finanta proiectele pentru care se propune realizarea de cercetari privind identificarea nivelului de tehnologie /tehnologizare existent in cadrul unei anumite IMM si/sau pe piata cu scopul de a se achizitiona echipamente/active performante, proiectele de cercetare care au in vedere realizarea de audituri tehnologice cu scopul de fi imbunatatita tehnologia existenta prin simpla achizitie de active comercializate pe piata sau proiectele care reprezinta studii de piata ale unui anumit sector de activitate/produs/serviciu/proces existent si/sau propus a fi lansat pe piata de profil.

4. Dezvoltarea inovativa a clusterelor

Sunt vizate operatiuni care integreaza activitati de tipul:

- proiecte de cercetare, dezvoltare, inovare derulate de catre entitatea de management (EMC) in beneficiul cresterii competitivitatii companiilor membre; entitatea de management va defini in proiect modalitatea de asigurare a accesului membrilor clusterului la rezultatele proiectului, inclusiv regulile pentru exploatarea drepturilor de proprietate intelectuala;
- intarirea capacitatii entitatii de management a clusterului de a gestiona si exploata lantul de valoare (inclusiv internationalizare si conectare la platforme/retele colaborative). Aceasta operatiune este obligatorie pentru toate proiectele.

Obiectivul este cresterea capacitatea de inovare a IMM membre, prin sprijinirea proiectelor de CDI promovate in beneficiul membrilor clusterului si cresterea capacitatii EMC de a gestiona si exploata lantul de valoare. Activitatile vizate sunt: investitii pentru dezvoltarea de resurse CDI impartasite si crearea de comunitati antreprenoriale de tip living lab, activitati CDI, achizitie servicii de transfer de cunostinte si tehnologii, activitati de networking, marketing, dezvoltare platforme, diseminarea rezultatelor CDI, achizitia de servicii de consultanta si training, obtinerea de certificate privind standarde de calitate pentru EMC si membrii clusterului.

Interventiile sunt sustinute de elementele de ordin strategic prezente in PDR NE 2021-2027, prioritatea nr.1 dezvoltarea unei economii competitive, masurile 1.1.1 dezvoltarea inovarii si promovarea transferului tehnologic si 1.1.2 sprijinirea

cercetării private și publice pentru dezvoltarea și fructificarea de soluții integrate, măsura 1.2.1 Sprijinirea tinerilor antreprenori și creșterea accesului firmelor înființate la servicii noi, de calitate. Mai mult, sunt corelate cu RIS3 NE 2021-2027, prioritatea nr. 2 sprijinirea întreprinderilor inovative și prioritatea nr. 3 sprijinirea inițiativelor de clusterizare și internaționalizare și cu următoarele măsuri din Strategia Națională de Cercetare Inovare și Specializare Inteligentă: Sustinerea cercetării de la idee la piață(OS2.1), Colaborări multiactor(OS2.2), Incubatoare și acceleratoare(OS5.1), Investiții interregionale pentru inovare (OS6.1) Suport pentru CDI internațional(OS6.2). Intervențiile propuse sunt corelate cu PO Creștere Inteligentă și Digitalizare, Axa Prioritară 1 Creșterea productivității economice prin cercetare și inovare. De asemenea se corelează cu Documentul de Politică Industrială a României, Direcția principală de acțiune 4.2 Linii de finanțare pentru creșterea competitivității economice (eficiența energetică, bioeconomie, tehnologii inovative, clustere).

Intervențiile sunt complementare cu cele prevăzute în PNRR, la pilonul 3 - Creștere inteligentă, durabilă și favorabilă incluziunii, componenta 5 CDI, prin Programul național de reformă pentru accelerarea recuperării economice post-Covid prin cooperare internațională și racordarea la agenda europeană în domeniul cercetării și inovării, pe baza de granturi competitive de consolidare a excelenței și de susținere a participării la proiectele multi-tări, creșterea capacității instituțiilor publice pentru implementarea proiectelor CDI, respectiv Programul de reformă a mecanismului de cooperare public - privată în domeniul cercetării, dezvoltării și inovării, pentru stimularea investițiilor private pe baza unui sistem de granturi competitiv.

Intervențiile nu vor avea un impact semnificativ negativ asupra mediului datorită naturii activităților propuse, excepție intervențiile CDI și investiții pentru dezvoltarea infrastructurii proprii în organizațiile CDI și universitățile publice, și proiecte de CDI și investiții în întreprinderi, pentru implementarea specializării inteligente, care sunt considerate compatibile în conformitate cu Comunicarea Comisiei C(2021) 1054 final, RRF Guidance.

The main target groups - point (d)(iii) of Article 22(3) CPR:

- *antreprenori*
- *cercetători*
- *angajați cu studii superioare din cadrul companiilor, entități CDI, ITT, entități de management ale clusterelor, entități de administrare a unor incubatoare, acceleratoare, parcuri științifice și tehnologice*
- *microîntreprinderi, IMM-uri, întreprinderi mari*
- *universități, institutii de învățământ superior*
- *organizații CDI*
- *clustere*
- *entități de inovare și transfer tehnologic, inclusiv parcuri științifice și tehnologice*
- *autorități ale administrației publice locale*

Actions safeguarding equality, inclusion and non-discrimination – point (d)(iv) of Article 22(3) CPR and Article 6 ESF+ Regulation Text field [2 000]

Indication of the specific territories targeted, including the planned use of territorial tools – point (d)(v) of Article 22(3) CPR

Pentru operațiunile de tip 1 și 2 zona teritorială de intervenție este cea urbană.

Pentru operațiunile de tip 3 - Proiecte de CDI și investiții în întreprinderi, necesare pentru transferul de cunoaștere în IMM-uri zona teritorială de intervenție este în urban și rural; pentru celelalte suboperațiuni din cadrul operațiunii 3 zona teritorială de intervenție fiind cea urbană.

Pentru operațiunile de tip 4 zona teritorială de intervenție este cea urbană.

Nu vor fi utilizate instrumente de dezvoltare teritorială.

The interregional, cross-border and transnational actions – point (d)(vi) of Article 22(3) CPR

POR Nord-Est va susține participarea la implementarea unor proiecte interregionale și atragerea de noi resurse pentru cercetare-inovare, intensificarea schimbului de cunoștințe și valorificarea infrastructurii / competențelor de cercetare regionale.

Proiectele susținute prin intervenția 1. Integrarea organizațiilor CDI din sistemul național în structuri, parteneriate și proiecte de cooperare interregionale și internaționale, aliniate domeniilor RIS3, vor include activități de cooperare interregională și internațională, de tipul: schimb de experiență și bune practici, participare la activități & evenimente ale

unor platforme tematice europene, aderarea la retele asociatii si structuri europene. Proiectele CDI pregatite vor avea in vedere inclusiv colaborarea cu parteneri internationali, in conformitate cu specificul programului de finantare urmarit: Orizont Europa, EIT RIS, etc(up-stream funding synergy).

Proiectele sustinute prin interventia 2. *Consolidarea ecosistemului de CDI regional* vor include activitati de cooperare interregionala si internationala, de tipul: angajare personal calificat pentru activitatea CDI si activitati pentru diseminarea rezultatelor cercetarii. In cazul proiectelor propuse in parteneriat, vor putea fi inclusi parteneri din afara regiunii, din Romania, cu conditia respectarii regulilor de eligibilitate ale apelului.

Proiectele in parteneriat sustinute prin interventia 3 *Dezvoltarea capacitatii de inovare a intreprinderilor*, pot include ca parteneri una sau mai multe organizatii din sistemul national CDI, inclusiv parteneri din afara regiunii, din Romania, cu conditia respectarii regulilor de eligibilitate ale apelului.

Interventiile pentru cercetare-inovare sustinute prin POR Nord-Est sunt in sinergie cu Programul Spatial European, care urmareste stimularea progreselor tehnice si stiintifice, capacitatea de inovare a intreprinderilor mici si mijlocii, inclusiv start-up-urilor din sectorul spatial al Uniunii, cu Programul pentru Mediu si Politici Climatice (LIFE) care contribuie la tranzitia catre o economie circulara curata, eficienta din punct de vedere energetic, cu emisii scazute de dioxid de carbon si rezistenta la schimbarile climatice, care acopera decalajul dintre dezvoltarea de noi cunostinte si tehnologii si punerea acestora in aplicare. Sinergia cu Programul Orizont Europa va fi asigurata inclusiv prin monitorizarea si stimularea participarii beneficiarilor din Regiunea Nord-Est care primesc marca Seal of Excellence.

Proiectele sustinute prin interventia 4 *Dezvoltarea inovativa a clusterelor* pot include activitati de internationalizare si conectare la platforme/retele colaborative, informare si training. Interventia este in sinergie cu Programul Dunarea care vizeaza Sprijin pentru adoptarea transnationala a tehnologiilor de-a lungul lanturilor valorice tematice: specializare in clustere transnationale din regiunea Dunarii pentru industriile emergente, sprijin pentru un nivel superior si noi forme de colaborare in cadrul spiralei cvaduple pentru a incuraja co-inventiile si cooperarea inovatoare.

The planned use of financial instruments – point (d)(vii) of Article 22(3) CPR

N/A

2.A.1.1.2 Indicators

Reference: point (d)(ii) of Article 22(3) CPR and Article 8 ERDF and CF Regulation

Table 2: Output indicators								
Priority	Specific objective (Investment for Jobs and Growth goal or EMFF)	Fund	Category of region	ID [5]	Indicator [255]	Measurement unit	Milestone (2024)	Target (2029)
P 1	a (i) Dezvoltarea capacitatilor de cercetare si inovare si adoptarea tehnologiilor avansate	FEDR	Mai putin dezvoltata	RCO 01	Intreprinderi care beneficiaza de sprijin (din care: micro, medii, mari)	Intreprinderi	40	377
				RCO 02	Intreprinderi care primesc sprijin financiar sub forma de grant	Intreprinderi	40	377
				RCO 06	Cercetatori care lucreaza in centre de cercetare care beneficiaza de sprijin	Echivalent norme intregi (FTE) anuale	6	78
				RCO 07	Institutiile de cercetare care participa la proiecte de cercetare comune	organizatii CDI	4	14

Table 3: Result indicators											
Priority	Specific objective (Investment for Jobs and Growth goal or EMFF)	Fund	Category of region	ID [5]	Indicator [255]	Measurement unit	Baseline or reference value	Reference year	Target (2029)	Source of data [200]	Comments [200]
P 1	a (i) Dezvoltarea capacitatilor de cercetare si inovare si adoptarea tehnologiilor avansate	FE DR	Mai putin dezvoltata	RC R 03	IMM-uri care introduc inovatii in materie de produse sau procese	Intreprinderi	0	2021	287	Proiecte implementate	
				RC R 06	Aplicatii pentru brevete depuse	Numar brevete depuse	0	2021	7	Proiecte implementate	
				RC R 08	Publicatii din proiectele sprijinite	Publicatii din proiectele sprijinite	0	2021	43	Proiecte implementate	29 de la operatiunea 2 si 14 de la operatiunea 1
				RC R 19	Intreprinderi cu cifra de afaceri marita	intreprinderi	0	2021	90	Proiecte implementate	

2.A.1.1.3 Indicative breakdown of the programmed resources (EU) by type of intervention (not applicable to the EMFAF)

Reference: point (d)(viii) of Article 22(3) CPR

Table 4: Dimension 1 – intervention field					
Priority No	Fund	Category of region⁶⁷	Specific objective	Code	Amount (Mil. EUR)
P 1	FEDR	Mai puțin dezvoltată	a (i) Dezvoltarea capacităților de cercetare și inovare și adoptarea tehnologiilor avansate	012 - Research and innovation activities in public research centres, higher education and centres of competence including networking (industrial research, experimental development, feasibility studies)	2,364
				004 - Investment in fixed assets, including research infrastructure, in public research centres and higher education directly linked to research and innovation activities	29,5505
				008 - Investment in intangible assets in public research centres and higher education directly linked to research and innovation activities	0,9288
				002 - Investment in fixed assets, including research infrastructure, in small and medium-sized enterprises (including private research centres) directly linked to research and innovation activities	63,3225
				028 - Technology transfer and cooperation between enterprises, research centres and higher education sector	1,0892
				010 - Research and innovation activities in SMEs, including networking	10,4694
				025 - Incubation, support to spin offs and spin outs and start ups	6,8389
				026 - Support for innovation clusters including between businesses, research organisations and public authorities and business networks primarily benefiting SMEs	10,1316

Table 5: Dimension 2 – form of financing					
Priority No	Fund	Category of region⁶⁸	Specific objective	Code	Amount (MEUR)
P 1	FEDR	Mai puțin dezvoltată	a (i) Dezvoltarea capacităților de cercetare și inovare și adoptarea tehnologiilor avansate	01 - Grant	124,695

⁶⁷ Not relevant for CF

⁶⁸ Not relevant for CF

Table 6: Dimension 3 – territorial delivery mechanism and territorial focus					
Priority No	Fund	Category of region⁶⁹	Specific objective	Code	Amount (MEUR)
P1	FEDR	Mai putin dezvoltata	a (i) Dezvoltarea capacitatilor de cercetare si inovare si adoptarea tehnologiilor avansate	26 - Cities, towns and suburbs	115,125
				28 - Rural areas	9,57

Table 7: Dimension 6 – ESF+ secondary themes					
Priority No	Fund	Category of region	Specific objective	Code	Amount (MEUR)
P1	FEDR	Mai putin dezvoltata	a (i) Dezvoltarea capacitatilor de cercetare si inovare si adoptarea tehnologiilor avansate	03 – Investing in research and innovation and smart specialization	124,695

Table 8: Dimension 7 – ESF+*, ERDF, CF and JTF gender equality dimension					
Priority No	Fund	Category of region	Specific objective	Code	Amount (MEUR)
P1	FEDR	Mai putin dezvoltata	a (i) Dezvoltarea capacitatilor de cercetare si inovare si adoptarea tehnologiilor avansate	02 – Gender mainstreaming	29,75
				03 – Gender neutral	94,945

* In principle, 40% for the ESF+ contributes to gender tracking. 100% is applicable when Member State chooses to use article 6(2), ESF+ as well as programme specific actions in gender equality.

a (iii) Impulsionarea cresterii si competitivitatii IMM-urilor

2.A.1.1.1 Interventions of the Funds

Reference: points (d)(i), (iii), (iv), (v), (vi) and (vii) of Article 22(3) CPR

The related types of actions – point (d)(i) of Article 22(3) CPR and Article 6 ESF+ Regulation:

Principalele actiuni incluse in acest obiectiv specific vizeaza investitiile directe in sectorul IMM pentru cresterea capacitatilor de productie, introducerea noilor tehnologii si implementarea unor solutii de economie circulara. Scopul acestor investitii este de a creste nivelul de tehnologizare, productivitatea, capacitatea de gestionare a proceselor de fabricatie, de dezvoltare a produselor si serviciilor, eficienta utilizarii resurselor in companiile in domeniile cu potential competitiv ale regiunii si in sectoarele asociate RIS3. Proiectele promovate in cadrul acestui obiectiv specific vor avea in vedere prin interventii din OS iv) si includerea de masuri dedicate acumularii de catre angajati de competente specifice si know-how aferent operarii cu noile tehnologii, precum si activitati de internationalizare si retelizare.

Din implementarea POR 2014-2020, domeniul de interventie competitivitatea IMM-urilor, rezulta ca trebuie sa se tina seama nu numai de dimensiunea acestora, cat si de intreaga gama de parametri care determina natura fiecarui IMM (domeniul de activitate, locatie, nivel de inovare) si diferitele faze ale ciclului de viata al IMM-urilor, necesitatea asigurarii unei proportionalitati a cerintelor administrative fata de valoarea finantarii obtinute. Masurile de sprijin vor tinti IMM-uri care promit un potential mare de crestere, structuri de sprijinirea antreprenoriatului si vor focaliza activitatile pe domeniile de specializare ale regiunii.

In economia circulara, in ciuda limitarii investitiilor intr-un singur domeniu (CAEN) au existat proiecte implementate prin POR 2014-2020, care au vizat in principal implementarea unor solutii de economie circulara; mai mult apetitul pentru nisa identificat in Caravana pentru programare 2021-2027 este unul ridicat (28% dintre respondenti s-au aratat interesati de investitii in economie circulara).

⁶⁹ Not relevant for CF

Pentru dezvoltarea ecosistemului antreprenorial regional, una din principalele lectii invatate in perioadele anterioare de programare este necesitatea combinarii investitiilor in dezvoltarea infrastructurilor de sprijinire a afacerilor cu cele de intarire a capacitatii de a furniza servicii de calitate pentru antreprenori, de elaborare programe de suport adecvate nevoilor acestora si masuri care sa stimuleze operationalizarea start-up-urilor incubate (vizata de os iv).

Tipurile de operatiuni avute in vedere sunt:

- 1) investitii pentru facilitarea cresterii si dezvoltarii tehnologice a companiilor. Sunt vizate proiecte care vor include activitati de tipul:
 - investitii in microintreprinderi si IMM-uri pentru dezvoltarea capacitatii tehnologice;
 - achizitia de noi tehnologii, automatizare, robotica, inteligenta artificiala, implementare solutii pentru customizare de masa (imprimare 3D, manufacturare digitala directa);
 - implementare solutii pentru recuperarea, reutilizarea si revalorificarea unor materii prime, materiale, si produse prin reintroducerea in procesul de fabricatie principal sau prin crearea de noi produse/servicii, pentru dezvoltarea de noi activitati economice necesare integrarii in lanturi de valoare, etc; inclusiv investitii pentru adaptarea fluxului tehnologic si a capacitatii de productie la situatii de criza cauzate de provocari societale majore (ex: pandemia Covid-19);
 - certificare produse/servicii; design industrial; marketing si branding; achizitia/exploatarea unor drepturi de proprietate intelectuala.
- 2) dezvoltarea capacitatii ecosistemului antreprenorial de inovare pentru crearea si maturizarea start-up/spin-off in domenii de specializare inteligenta prin investitii in crearea, dezvoltarea de incubatoare si acceleratoare de afaceri, pentru promovarea serviciilor si beneficiilor oferite de acestea

In corelare cu Planul national strategic PAC post 2020, prin POR NE vor fi sprijinite microintreprinderile non-agricole din mediul urban si IMM-urile non-agricole din mediul urban si rural. Desi exista o serie de domenii cu potential de specializare inteligenta identificate prin RIS3 Nord-Est: agroalimentar&prelucrarea lemnului, textile, energie, mediu, TIC, sanatate si turism, carora le pot fi asociate si sectoarele economice de activitate care contribuie la valorificarea avantajelor competitive/comparative, intentia este de a identifica si stimula dezvoltarea si acelor sectoare economice care au potential de crestere ridicat pe termen mediu, datorat evolutiei pietelor de desfacere in contextul pandemiei COVID-19, progresului tehnologic global si orientarii cererii regionale pentru asistenta financiara nerambursabile in perioada 2014-2020⁷⁰.

Interventiile sunt sustinute de elementele de ordin strategic prezente in PDR NE 2021-2027, prioritatea nr.1 dezvoltarea unei economii competitive, masura 1.2.1 Sprijinirea tinerilor antreprenori si cresterea accesului firmelor infiintate la servicii noi, de calitate si 1.3.1 Dezvoltarea domeniilor competitive, a sistemelor productive integrate si internationalizarea acestora precum si in RIS3 Nord-Est, Prioritatea 2. Sprijinirea crearii de noi companii inovative si cresterii intreprinderilor active din Regiunea Nord-Est, Masura 2.1: Dezvoltarea capacitatii ecosistemului antreprenorial de inovare pentru crearea, maturizarea si internationalizarea start-up / spin-off in domenii de specializare inteligenta.

Interventiile din program sunt complementare cu cele prezente in PNRR, la pilonul 3 Crestere inteligenta, durabila si favorabila incluziunii, componenta investitii si instrumente financiare pentru sectorul privat si reforma companiilor de stat, prin finantarea prin IF in domenii prioritare PNRR (re tehnologizare, parcuri industriale si stiintifice, technopoluri).

Proiectele sustinute prin interventia 1) Investitii pentru facilitarea cresterii si dezvoltarii tehnologice a companiilor, nu vor avea un impact semnificativ negativ asupra mediului datorita naturii activitatilor propuse, in timp ce proiectele sustinute prin interventia 2) dezvoltarea capacitatii ecosistemului antreprenorial de inovare sunt considerate compatibile in conformitate cu Comunicarea Comisiei C(2021) 1054 final, RRF Guidance.

The main target groups - point (d)(iii) of Article 22(3) CPR:

antreprenori
angajati din companii
microintreprinderi, IMM-uri
antreprenori si angajati din start-upuri si spin-offuri

⁷⁰ Studiu privind domeniile cu potential de crestere si competitivitate la nivelul Regiunii NE comandat de ADR Nord-Est in 2021(in desfasurare).

Actions safeguarding equality, inclusion and non-discrimination – point (d)(iv) of Article 22(3) CPR and Article 6 ESF+ Regulation

--

Indication of the specific territories targeted, including the planned use of territorial tools – point (d)(v) of Article 22(3) CPR

Interventiile se adreseaza IMM-urilor non-agricole localizate in mediul urban si rural si microintreprinderilor non-agricole localizate in mediul urban. De asemenea sunt vizate IMM-uri localizate in mediul urban care creaza, dezvolta incubatoare si acceleratoare de afaceri.

The interregional, cross-border and transnational actions – point (d)(vi) of Article 22(3) CPR

Interventiile sunt sinergice cu masurile incluse in *Programul Piata Unica* care urmareste sa imbunatateasca functionarea pietei interne, prin sprijinirea IMM-urilor si promovarea antreprenoriatului, in complementaritate cu *fondurile InvestEU* - componenta pentru intreprinderi mici si mijlocii, cu *Programul Orizont Europa* si cu *Programul Spatial European*, care incurajeaza IMM-urile sa profite de solutii de inovare revolutionare, sa contribuie la crearea de locuri de munca si la stimularea cresterii si a investitiilor in Europa, in general.

The planned use of financial instruments – point (d)(vii) of Article 22(3) CPR

In prezent, este in analiza posibilitatea utilizarii instrumentelor financiare pentru acest obiectiv specific, pentru interventiile care vizeaza cresterea competitivitatii IMM-urilor.

2.A.1.1.2 Indicators

Reference: point (d)(ii) of Article 22(3) CPR and Article 8 ERDF and CF Regulation

Table 2: Output indicators								
Priority	Specific objective (Investment for Jobs and Growth goal or EMFF)	Fund	Category of region	ID [5]	Indicator [255]	Measurement unit	Milestone (2024)	Target (2029)
P 1	a (iii) Impulsionarea cresterii si competitivitatii IMM-urilor	FEDR	Mai putin dezvoltata	RCO 01	Intreprinderi care beneficiaza de sprijin (din care: micro, medii, mari)	Intreprinderi	220	778
				RCO 15	Capacitati create pentru pepinierele de afaceri	Intreprinderi	0	68

Table 3: Result indicators											
Priority	Specific objective (Investment for Jobs and Growth goal or EMFF)	Fund	Category of region	ID [5]	Indicator [255]	Measurement unit	Baseline or reference value	Reference year	Target (2029)	Source of data [200]	Comments [200]
P 1	a (iii) Impulsivizarea cresterii si competitivitatii IMM-urilor	FE DR	Mai putin dezvoltata	RC R 02	Investitiile private generate de masurile de sprijin	Mil Euro	0	2021	143,1374	Proiecte implementate	
				RC R 18	IMM-uri care utilizeaza servicii de incubare anual dupa crearea acestuia	Intreprinderi	0	2021	49	Proiecte implementate	
				RC R 19	Intreprinderi cu cifra de afaceri marita	Intreprinderi	0	2021	545	Proiecte implementate	

2.A.1.1.3 Indicative breakdown of the programmed resources (EU) by type of intervention (not applicable to the EMFAF)

Reference: point (d)(viii) of Article 22(3) CPR

Table 4: Dimension 1 – intervention field					
Priority No	Fund	Category of region⁷¹	Specific objective	Code	Amount (MEUR)
P 1	FEDR	Mai putin dezvoltata	a (iii) Impulsionarea cresterii si competitivitatii IMM-urilor	021 - SME business development and internationalisation, including productive investments	216,8367
				020 - Business infrastructure for SMEs (including industrial parks and sites)	12,6645

Table 5: Dimension 2 – form of financing					
Priority No	Fund	Category of region⁷²	Specific objective	Code	Amount (MEUR)
P1	FEDR	Mai putin dezvoltata	a (iii) Impulsionarea cresterii si competitivitatii IMM-urilor	01 - Grant	229,5012

Table 6: Dimension 3 – territorial delivery mechanism and territorial focus					
Priority No	Fund	Category of region⁷³	Specific objective	Code	Amount (MEUR)
P1	FEDR	Mai putin dezvoltata	a (iii) Impulsionarea cresterii si competitivitatii IMM-urilor	26 - Cities, towns and suburbs	196,9885
				28 - Rural areas	32,5127

Table 7: Dimension 6 – ESF+ secondary themes					
Priority No	Fund	Category of region	Specific objective	Code	Amount (MEUR)
P1	FEDR	Mai putin dezvoltata	a (iii) Impulsionarea cresterii si competitivitatii IMM-urilor	04 – Investing in small and medium-sized enterprises (SMEs)	229,5012

Table 8: Dimension 7 – ESF+*, ERDF, CF and JTF gender equality dimension					
Priority No	Fund	Category of region	Specific objective	Code	Amount (MEUR)
P1	FEDR	Mai putin dezvoltata	a (iii) Impulsionarea cresterii si competitivitatii IMM-urilor	03 – Gender neutral	229,5012

⁷¹ Not relevant for CF

⁷² Not relevant for CF

⁷³ Not relevant for CF

* In principle, 40% for the ESF+ contributes to gender tracking. 100% is applicable when Member State chooses to use article 6(2), ESF+ as well as programme specific actions in gender equality.

a (iv) dezvoltarea competentelor pentru specializarea inteligenta, tranzitie industrială si antreprenariat

2.A.1.1.1 Interventions of the Funds

Reference: points (d)(i), (iii), (iv), (v), (vi) and (vii) of Article 22(3) CPR

The related types of actions – point (d)(i) of Article 22(3) CPR and Article 6 ESF+ Regulation:

Interventiile au drept scop asigurarea sustenabilitatii investitiilor propuse in obiectivele specifice OS(i) si OS(iii) si atingerea obiectivului major propus pentru OP1 fiind complementare cu masurile prevazute in P8 privind dezvoltarea capacitatii administrative a actorilor care participa la procesul de descoperire antreprenoriala pentru identificarea si formularea solutiilor inovative, pentru transformarea acestora in proiecte viabile si pentru a contribui eficient la elaborarea, implementarea si monitorizarea RIS3 NE.

Tipurile de operatiuni avute in vedere sunt:

1) dezvoltarea competentelor IMM-urilor pentru inovare, modernizare tehnologica si economie circulara

Pentru a asigura sustenabilitatea investitiilor in IMM prevazute la OS(i) si OS(iii), toate proiectele vor putea sprijini achizitia unor servicii pentru:

- acumularea de cunostinte pentru tranzitie industrială si specializare inteligenta prin atragerea de personal calificat in cercetare-inovare sau prin organizarea de stagii de pregatire si internship in colaborare cu universitatile
- formare de competente avansate necesare exploatarii noilor tehnologii
- participarea in activitati de internationalizare, prin dezvoltarea unor strategii de export, a unor instrumente de marketing, participarea la targurile de tehnologie europene, evenimente de brokeraj si matchmaking tehnologic, aderarea si participarea la activitatile unor retele colaborative, etc regionale/nationale/europene.

2) dezvoltarea competentelor antreprenoriale

Pentru a asigura sustenabilitatea investitiilor prevazute la OS(iii) pentru incubatoarele si acceleratoarele de afaceri proiectele sustinute vor include achizitia unor servicii pentru:

- formarea competentelor personalului acestora care sa poata oferi sprijin personalizat relevant clientilor si potentialilor viitori antreprenori
- asistenta si consultanta pentru dezvoltarea programelor potrivite de accelerare si incubare

3) dezvoltarea competentelor la nivelul entitatilor implicate in procesul de descoperire antreprenoriala, adecvate sustinerii specializarii inteligente. Sunt vizate selectarea prin apel competitiv a proiectelor care vizeaza:

- formarea de competente in randul angajatilor EITT acreditate, pentru livrarea si promovarea unor servicii de calitate si pentru retelizare nationala si internationala in domeniile de specializare RIS3 NE
- asistenta si consultanta acordata echipelor de cercetatori din cadrul universitatilor publice pentru a identifica rezultate ale cercetarii cu potential de piata si a dezvolta strategii de comercializare ale acestora, de a gestiona parteneriate si negocieri cu industria.

Mecanismul EDP asociat RIS3 NE are la baza un numar de 7 microecosisteme de inovare sectoriale activate in jurul cvadruplului helix, in care au fost vizate circa 867 de entitati. Doar in cele 12 ateliere EDP organizate doar in anul 2020 au participat 380 entitati, care au indicat necesitatea prioritizarii in RIS3 P5 Capacitate administrativa si asistenta tehnica, Masura 5.2: Dezvoltarea competentelor la nivelul entitatilor implicate in procesul de descoperire antreprenoriala, a nevoii de intarire a capacitatii administrative a acestor microecosisteme, prin dezvoltarea de competente pentru specializarea inteligenta, pentru identificarea si managementul descoperirilor antreprenoriale care pot contribui la transformarea inteligenta a regiunii. Interventia propune abordarea strategica a acestei formari de competente pentru fiecare microecosistem sectorial de inovare, astfel incat sa se asigure o formare eficienta, adaptata nevoilor reale. Masura va contribui la consolidarea capacitatii de guvernare a RIS3 si de asigurare a unui EDP continuu, pe care ADR in calitate de coordonator RIS3 le va urmări prin P8.

Formarea de competente in randul anagajatorilor EITT acreditate este identificata de RIS3 NE, Prioritatea 3 Dezvoltarea capacitatii regionale de cercetare-dezvoltare si promovarea colaborarii cu industria, Masura 3.3 Dezvoltarea capacitatii de transfer tehnologic regionale, fiind vazuta ca o interventie necesara pentru asigurarea sustenabilitatii structurilor acreditate existente la momentul analizei – 5 si a interventiilor din POR 2014-2020 AP1 Promovarea transferului tehnologic care au vizat infiintarea si dezvoltarea infrastructurilor EITT acreditate (2 proiecte contractate si 6 in evaluare in dec 2020) si este corelata cu investitiile realizate prin OSi pentru facilitarea interactiunii dintre IMM si furnizorii de cunoastere.

Programul pilot de AT dedicat Valorizarii Rezultatelor Cercetarii (RVP), derulat de Banca Mondiala in cadrul programului „RIS3 in catching-up regions” finantat de DG Regio a identificat aceasta deficiente majora existenta in randul echipelor de cercetare din cadrul universitatilor publice regionale. Masura contribuie la adaptarea ofertei de cercetare la nevoile reale ale pietei, cresterea atractivitatii si mai buna valorificare a infrastructurilor si personalului de cercetare, este complementara investitiilor din OSi dedicate cresterii performantei ecosistemului de cercetare-inovare si a cooperarii cu industria.

4) crearea unei platforme de management a competentelor regionale pentru specializare inteligenta

Referintele pe platformele existente, necesare fundamentarii procesului de specializare inteligenta la nivelul regiunii NE sunt insuficiente. Astfel, se vizeaza dezvoltarea unei platforme care va furniza utilizatorilor informatii de incredere, actualitate si cu suficienta granularitate pentru a mapa comunitatile de inovare la nivel regional, competentele in raport cu domeniile RIS3 NE si performantele acestuia la nivel national si international, de a monitoriza proiectele de cercetare-inovare cu finantare publica implementate in regiune.

Scopul acestui instrument este de a defini care sunt ariile promitatoare cu potential de crestere ce pot fi incluse in RIS3 NE si sa ofere posibilitatea unor cautari avansate automate de informatii pe baza unor cuvinte cheie sau indicatori standard utile participantilor la procesul de descoperire antreprenoriala.

Masura este prioritizata in RIS3 NE P5 Capacitate administrativa si asistenta tehnica, Masura 5.2: Dezvoltarea competentelor la nivelul entitatilor implicate in procesul de descoperire antreprenoriala.

Interventiile nu vor avea un impact semnificativ negativ asupra mediului datorita naturii activitatilor propuse.

The main target groups - point (d)(iii) of Article 22(3) CPR:

antreprenori, angajati din companii, cercetatori, angajati din organizatii de cercetare-dezvoltare, universitati, centre de inovare si transfer tehnologic, organizatii suport pentru dezvoltarea mediului de afaceri, ONG active in proiecte de dezvoltare a comunitatilor locale, angajati administratiei publice locale, servicii subordonate aparatului central de stat, entitati care colecteaza, gestioneaza, proceseaza date statistice economice, legate de ecosistemul CDI national si regional, reprezentanti cvadruplu helix inovare regional

Actions safeguarding equality, inclusion and non-discrimination – point (d)(iv) of Article 22(3) CPR and Article 6 ESF+ Regulation

Indication of the specific territories targeted, including the planned use of territorial tools – point (d)(v) of Article 22(3) CPR

Zona de interventie teritoriala urban si rural.

The interregional, cross-border and transnational actions – point (d)(vi) of Article 22(3) CPR

Proiectele sustinute prin interventia 1) *Dezvoltarea competentelor IMM-urilor pentru inovare, modernizare tehnologica si economie circulara* au in vedere inclusiv activitati de internationalizare precum participarea la targurile de tehnologie europene, evenimente de brokeraj si matchmaking tehnologic, aderarea si participarea la activitatile unor retele colaborative, regionale/nationale/europene. Interventia este sinergica cu masurile incluse in Programul ERASMUS+ dedicat educatiei si formarii tineretului in Europa, care ofera oportunitati de invatare si mobilitate pentru profesori, elevi, ucenici, tineri si studenti in vederea dobândirii aptitudinilor si competentelor relevante (pe toate cele trei componente: cunostinte, abilitati, aptitudini) si a capacitatii de insertie profesionala, facilitându-le tranzitia de la educatie la piata muncii, precum si oportunitati de a face schimb de experiente cu persoane cu interese similare din alte tari.

Interventia 4) Crearea unei platforme de management a competentelor regionale pentru specializare inteligenta este sinergica cu Programul Transnational Dunarea, care vizeaza pentru acelasi obiectiv specific al OP1, crearea de platforme

care sa permita transferul de cunostinte si competente si construirea de sinergii interregionale pentru dezvoltarea strategiilor si politicilor regionale de specializare inteligenta, cu un accent special pe implicarea actorilor antreprenoriale si a retelelor existente in descoperirea si exploatarea domeniilor promitatoare de specializare.

The planned use of financial instruments – point (d)(vii) of Article 22(3) CPR

N/A

2.A.1.1.2 Indicators

Reference: point (d)(ii) of Article 22(3) CPR and Article 8 ERDF and CF Regulation

Table 2: Output indicators								
Priorit y	Specific objective (Investment for Jobs and Growth goal or EMFAF)	Fund	Categ ory of region	ID [5]	Indicator [255]	Measureme nt unit	Mileston e (2024)	Targe t (2029)
P 1	a (iv) dezvoltarea competentelor pentru specializarea inteligenta, tranzitie industriala si antreprenoria t	FEDR	Mai putin dezvolt ata	RC0 16	Participanti actori institutiona li care participa la EDP	participanti institutionali	0	12
				RC0 101	IMM care investesc in competente specializare inteligenta, tranzitie industriala si antreprenori at	intreprinderi	250	861
				RCO 04	Intreprinde ri care beneficiaza de sprijin non-financiar	intreprinderi	0	68
				RCO 7S1	Institutii publice sprijinite sa dezvolte servicii digitale, produse sau procese	Institutii publice	0	1

Table 3: Result indicators											
Priority	Specific objective (Investment for Jobs and Growth goal or EMFA F)	Fund	Category of region	ID [5]	Indicator [255]	Measurement unit	Baseline or reference value	Reference year	Target (2029)	Source of data [200]	Comments [200]
P 1	a (iv) dezvoltarea competențelor pentru specializarea inteligența, tranziția industrială și antreprenoriat	FE DR	Măritarea dezvoltării	R	Nr angajați IMM care finalizează cursuri pentru specializare inteligența, tranziția industrială și antreprenoriat	persoane	0	2021	1.126	Proiecte implementate	
				R	Utilizatori de servicii, produse sau procese digitale noi sau îmbunătățite	Utilizatori/an	0	2021	225	Proiecte implementate	
				R	Nr persoane care finalizează cursuri pentru specializare inteligența, tranziția industrială și antreprenoriat	persoane	0	2021	36	Proiecte implementate	Similar cu RCR 98 aplicabil doar IMM

2.A.1.1.3 Indicative breakdown of the programmed resources (EU) by type of intervention (not applicable to the EMFAF)

Reference: point (d)(viii) of Article 22(3) CPR

Table 4: Dimension 1 – intervention field					
Priority No	Fund	Category of region⁷⁴	Specific objective	Code	Amount (MEUR)
P 1	FEDR	Mai putin dezvoltata	a (iv) dezvoltarea competentelor pentru specializarea inteligenta, tranzitie industriala si antreprenoriat	016 - Government ICT solutions, e-services, applications	1,6886
				023 - Skills development for smart specialisation, industrial transition, entrepreneurship and adaptability of enterprises to change	1,1801
				024 - Advanced support services for SMEs and groups of SMEs (including management, marketing and design services)	0

Table 5: Dimension 2 – form of financing					
Priority No	Fund	Category of region⁷⁵	Specific objective	Code	Amount (MEUR)
P 1	FEDR	Mai putin dezvoltata	a (iv) dezvoltarea competentelor pentru specializarea inteligenta, tranzitie industriala si antreprenoriat	01 - Grant	2,8687

Table 6: Dimension 3 – territorial delivery mechanism and territorial focus					
Priority No	Fund	Category of region⁷⁶	Specific objective	Code	Amount (MEUR)
P 1	FEDR	Mai putin dezvoltata	a (iv) dezvoltarea competentelor pentru specializarea inteligenta, tranzitie industriala si antreprenoriat	26 - Cities, towns and suburbs	2,8687*
				28 - Rural areas	*

*Fara alocare financiara separat pentru actiunile 1 si 2:suma fixa in bugetul proiectului pe OS a(i) si a(iii).

Table 7: Dimension 6 – ESF+ secondary themes					
Priority No	Fund	Category of region	Specific objective	Code	Amount (MEUR)
P1	FEDR	Mai putin dezvoltata	a (iv) dezvoltarea competentelor pentru specializarea inteligenta, tranzitie industriala si antreprenoriat	09 – Not applicable	2,8687

⁷⁴ Not relevant for CF

⁷⁵ Not relevant for CF

⁷⁶ Not relevant for CF

Table 8: Dimension 7 – ESF+*, ERDF, CF and JTF gender equality dimension					
Priority No	Fund	Category of region	Specific objective	Code	Amount (EUR)
P1	FEDR	Mai puțin dezvoltata	a (iv) dezvoltarea competentelor pentru specializarea inteligenta, tranzitie industrială și antreprenariat	03 – Gender neutral	2,8687

* In principle, 40% for the ESF+ contributes to gender tracking. 100% is applicable when Member State chooses to use article 6(2), ESF+ as well as programme specific actions in gender equality.

2.A.1. Prioritatea 2: Nord-Est – O regiune mai digitalizata

Reference: Article 22(2) and point (c) of Article 22(3) CPR

☐ This is a priority dedicated to youth employment
☒ This is a priority dedicated to innovative actions
☐ This is a priority dedicated to support to the most deprived under the specific objective set out in point (xi) of Article 4(1) of the ESF+ regulation *
☐ This is a priority dedicated to support to the most deprived under the specific objective set out in point (x) of Article 4(1) of the ESF+ regulation ⁷⁷
☐ This is a priority dedicated to urban mobility specific objective set out in point (viii) of Article 2(b) of the ERDF and Cohesion Fund regulation
☐ This is a priority dedicated to ICT connectivity specific objective set out in point (v) of Article 2(a) of the ERDF and Cohesion Fund regulation

* If marked go to section 2.A.1.1.2

2.A.1.1 Specific objective⁷⁸ (repeated for each selected specific objective for priorities other than technical assistance)

a (ii) Fructificarea avantajelor digitalizarii, in beneficiul cetatenilor, al companiilor si al guvernelor

2.A.1.1.1 Interventions of the Funds

Reference: points (d)(i), (iii), (iv), (v), (vi) and (vii) of Article 22(3) CPR

The related types of actions – point (d)(i) of Article 22(3) CPR and Article 6 ESF+ Regulation:

<p>In procesul de revizuire a Strategiei de Specializare Inteligenta a Regiunii Nord-Est (RIS3 NE) 2021-2027, ADR NE a desfasurat o noua editie a mecanismului regional de descoperire antreprenoriala, avand ca scop revalidarea domeniilor si niselor cu potential de specializare, actualizarea viziunii, tintelor si prioritatilor de interventie. Pentru domeniul TIC au fost identificate ca nise de specializare modernizare industriala, cybersecurity, trasabilitate si big data, smart city si smart village, dezvoltare de noi produse TIC hardware & software si solutii de testare, etc.</p> <p>Municipiul Iasi a elaborat⁷⁹ Strategia de transformare digitala, care vizeaza cresterea economica si bunasterea sociala prin dezvoltarea si implementarea unui set de 16 activitati/fise de proiect, printre care mentionam harti geospatiale (demografice, retea utilitati, zgomot, poluare, etc.), dezvoltarea urbana inteligenta, crearea de biblioteci de obiecte digitale, crearea unei retele de hub-uri inovative, etc. Strategia va fi implementata in perioada 2019-2023, avand un necesar total de finantare estimat la 31,7 mil. Euro.</p> <p>La nivelul regiunii Nord-Est documentele strategice curente SIDU si SDL ale municipiilor si oraselor prevad printre interventiile de digitalizare si cele orientate, dedicate crearii de noi servicii si produse digitale pentru firme si cetateni, cu un orizont de realizare care se intinde pana la nivelul anului 2027. Astfel, 5 proiecte cu un buget total de aproximativ de 900 mii Euro vizeaza actiuni orientate catre realizarea de platforme-baze de date urbane, integrate GIS, platforme de promovare a oportunitatilor de investiii in diferite areale, sisteme de monitorizare a calitatii vietii si dezvoltarii durabile. Localitatile urbane care au prevazut actiuni de digitalizare sunt municipiile resedinta de judet Bacau, Iasi si Piatra Neamt. In plus, se regasesc si doua proiecte cu o valoare aproximativa de 1,1mil. Euro ale consiliilor judetene Botosani si Vaslui. Mai mult, din inventarierea strategiilor aflate in proces de elaborare la nivel local rezulta ca noua localitati intentioneaza sa dezvolte strategii tip orase inteligente (municipiile Botosani, Piatra Neamt, Campulung, Dorohoi, Pascani si orasele Darabani, Dolhasca, Flamanzi, Liteni).</p>

⁷⁷ In case resources under the specific objective set out in point (x) of Article 4(1) of the ESF+ Regulation are taken into account for the purposes of Article 7(4) of the ESF+ Regulation.

⁷⁸ Except for a specific objective set out in Article 4(1)(c)(xi) of the ESF+ Regulation.

⁷⁹ In cadrul programului Digital cities challenge

Operatiuni vizate:

1. Transformarea digitala a IMM-urilor orientata catre cresterea intensitatii digitale, prin:
 - investitii pentru sprijinirea utilizarii de instrumente, echipamente si servicii digitale care sa conduca la realizarea de pagini proprii de internet, promovare digitala (internet), gazduire tip „cloud”, e-facturare, e-comert, digitalizarea comunicarii cu consumatorul si/sau clientul, dezvoltarea de mail-room-uri digitale, digitalizarea colectarii datelor, digitalizarea proceselor interne, etc.;
2. Crearea de servicii publice digitale noi sau semnificativ imbunatatite, orientate integrat atat catre mediul privat cat si catre cetateni si comunitatea locala, prin:
 - dezvoltarea, testarea si implementarea de aplicatii si solutii tip e-guvernare noi sau semnificativ imbunatatite, orientate catre imbunatatirea mediului de afaceri si antreprenoriatului, cat si reducerii substantiale a sarcinii administrative a cetateanului, etc;
 - dezvoltarea platformelor de date deschise in formate standardizate, prietenoase pentru dezvoltarea de servicii publice orientate/solicitate catre/de cetateni si firme, inclusiv harti geospatiale.
Prin interventiile realizate se va urmari o crestere a participarii comunitatilor locale in procesele decizionale.

In plus, pot fi vizate actiuni pentru cresterea capacitatii administrative a beneficiarilor care contribuie la o mai buna si eficienta implementare a proiectului: schimburi de bune practici, experiente, formare in domeniile de interes acoperite si strans legate de obiectivul specific, realizarea de documentatii tehnico - financiare aferente, in limita unui procent din bugetul proiectului sau intr-un quantum fix.

Tipurile de actiuni au fost evaluate ca fiind compatibile cu principiul orizontal „Do No Significant Harm (DNSH)”, prevazut de Art. 9 al Regulamentului UE 1060/2021 si de Art. 17 al Regulamentului UE 852/2020, intrucat, nu se asteapta ca ele, prin natura lor sa aiba un impact negativ semnificativ asupra mediului.

Prin PNRR vor fi realizate investitii orientate catre transformarea digitala a ONG-urilor (inclusiv a unui centru de resurse dedicat transformarii digitale), transformarea digitala a managementului functiei publice (platforme colaborative pentru toate procesele), asigurarea protectiei cibernetice a infrastructurilor TIC publice si private cu valente critice pentru securitatea nationala (inclusiv a competentelor aferente), dobandirea de competente digitale avansate de functionarii publici, digitalizarea bibliotecilor publice (inclusiv transformarea in centre de resurse pentru competente digitale de baza, in special in comunitatile defavorizate), formarea competentelor digitale in IMM-uri (inclusiv pentru tehnologiile tip cloud si industria 4.0), dar si catre asigurarea conectivitatii digitale a zonelor rurale nedeservite de retele de internet fixe. Totodata, sunt prevazute instrumente financiare pentru mediul privat orientate catre intreprinderile mari care investesc in obiectivele de digitalizare, precum si schema de minimis pentru digitalizarea IMM-urilor (adoptarea de tehnologii si solutii digitale ca, inteligenta artificiala, cloud, blockchain, transformarea proceselor de lucru a intreprinderilor).

Prin POCIDIF va fi vizata cresterea nivelului de interoperabilitate al sistemelor informatice din administratia publica centrala, pentru a utiliza informatiile si serviciile care sunt disponibile din diferite surse, iar prin POS se va sigura digitalizarea sistemului medical si a competentelor necesare.

Interventiile sunt sinergice cu cele din prevazute in Programul Europa Digitala referitoare la utilizarea pe scara larga a tehnologiilor digitale in economie si societate si complementare cu cele orientate catre inteligenta artificiala, securitate cibernetica si abilitati digitale avansate.

Interventiile din program dedicate transformarii digitale a IMM-urilor sunt sinergice cu cele prevazute in POCIDIF 2021-2027, referitoare la dezvoltarea hub-urilor de inovare digitala. Mai mult, prin Programul European Digital Innovation Hubs se va furniza companiilor expertiza tehnica tip one-stop shops pentru a-si imbunatati procesele de productie, produsele, serviciile prin folosirea tehnologiilor digitale, cat si asistenta financiara, instruire si dezvoltarea competentelor necesara transformarii digitale.

Interventiile sunt corelate si raspund la elementele de ordin strategic prevazute in PDR NE 2021-2027, prioritatea nr. 1 „Dezvoltarea unei economii competitive”, masura 1.4.1 „Folosirea avantajelor tehnologiei informatiei si comunicatiilor in economie si serviciile publice” si, de asemenea cu RIS3 P2, Masurile 2.2: Sprijin pentru dezvoltarea tehnologica si durabila a companiilor inovative si 2.4: Solutii smart pentru dezvoltarea comunitatilor locale.

The main target groups - point (d)(iii) of Article 22(3) CPR:

Populatia care beneficiaza de servicii digitale publice noi sau semnificativ imbunatatite (produse, servicii)
Firmele care beneficiaza de servicii digitale publice noi sau semnificativ imbunatatite (produse, servicii)
IMM-uri
Administratia publica locala

Actions safeguarding equality, inclusion and non-discrimination – point (d)(iv) of Article 22(3) CPR and Article 6 ESF+ Regulation

Respectarea prevederilor nationale in vigoare referitoare la egalitatea de sanse, incluziune si nediscriminare va reprezenta conditie de eligibilitate pentru accesarea fondurilor de pe aceasta interventie. Pe de alta parte, se va incuraja si implementarea de actiuni suplimentare, favorabile incluziunii si diversitatii.

Indication of the specific territories targeted, including the planned use of territorial tools – point (d)(v) of Article 22(3) CPR

Pentru interventiile care vizeaza transformarea digitala a IMM-urilor (non agricole) zona de interventie teritoriala este reprezentata de spatiul urban si rural, iar pentru transformarea digitala a microintreprinderi (non agricole) zona de interventie teritoriala este reprezentata de spatiul urban.

Pentru interventiile care vizeaza crearea de servicii publice digitale noi sau semnificativ imbunatatite zona de interventie teritoriala este reprezentata de unitatea administrativ teritoriala urbana, de zona urbana functionala sau zona metropolitana.

Municipiile resedinta de judet vor putea accesa fondurile de pe aceasta prioritate doar utilizand si respectand conditiile aferente instrumentele DUI (detaliata la prioritatea P7, caseta „Indication of the specific territories targeted, including the planned use of territorial tools”), proiectele trebuind sa faca parte din strategia teritoriala aferenta DUI. Pot fi dezvoltate parteneriate cu comunele limitrofe din ZUF/ZM, pe baza de acord de parteneriat, cu conditia ca aceste proiecte sa fie inscrise in strategia teritoriala aferenta DUI. De asemenea, dupa caz, sunt posibile parteneriatele cu consiliile judetene, pe baza de acord de parteneriat, cu conditia ca aceste proiecte sa fie inscrise in strategia teritoriala aferenta DUI.

Celelalte municipii si orase din regiune vor putea accesa fondurile de pe aceasta prioritate cu conditia ca proiectele depuse sa faca parte dintr-o strategie teritoriala . Pot fi dezvoltate, dupa caz, parteneriate cu comunele limitrofe din ZUF, pe baza de acord de parteneriat, cu conditia ca aceste proiecte sa fie inscrise in strategia teritoriala a ZUF. De asemenea, dupa caz, sunt posibile parteneriatele cu consiliile judetene, pe baza de acord de parteneriat, cu conditia ca aceste proiecte sa fie inscrise in strategia teritoriala a ZUF.

UAT-urile judetene pot depune proiecte si individual cu conditia ca acestea sa fie cuprinse intr-o strategie judeteana.

The interregional, cross-border and transnational actions – point (d)(vi) of Article 22(3) CPR

*Contributie la implementarea SUERD, aria prioritara 2 energie durabila (actiunea promovarea eficientei energetice in cladirile existente si folosirea energiilor regenerabile), prin interventii de genul: realizarea de schimburi de bune practici, informatii care promoveaza colaborarea dintre actori din regiune si factori interesati din zona transfrontaliera din Ucraina (Cernauti) si Republica Moldova, regiuni din uniune, privind planificarea pentru reducerea si adaptarea la schimbarile climatice, promovarea eficientei energetice si reducerea saraciei energetice. Totodata, in acest fel, se vor asigura conditiile necesare pentru a realiza sinergii cu actiunile prevazute in viitorul Program Operational Interreg NEXT Romania-Ucraina 2021-2027, la prioritatea care va fi dezvoltata pe obiectivul de politica 2⁸⁰.
Nota: Programul INTERREG NEXT Ungaria-Slovacia-Romania-Ucraina nu este publicat; realizata doar analiza teritoriala.*

The planned use of financial instruments – point (d)(vii) of Article 22(3) CPR

N/A

⁸⁰ Septembrie 2021, disponibila (doar) analiza teritoriala a programului

2.A.1.1.2 Indicators

Reference: point (d)(ii) of Article 22(3) CPR and Article 8 ERDF and CF Regulation

Table 2: Output indicators								
Priority	Specific objective (Investment for Jobs and Growth goal or EMFAF)	Fund	Category of region	ID [5]	Indicator [255]	Measurement unit	Milestone (2024)	Target (2029)
P 2	a (ii) Fructificarea avantajelor digitalizarii, in beneficiul cetatenilor, al companiilor si al guvernelor	FEDR	Mai putin dezvoltata	RCO 01	Intreprinderi care beneficiaza de sprijin (din care: micro, medii, mari)	Intreprinderi	333	1065
				RCO 02	Intreprinderi care primesc sprijin financiar sub forma de grant	Intreprinderi	333	1065
				RCO 13	Servicii si produse digitale dezvoltate pentru intreprinderi	Mil. Euro	20	57,5026
				RCO 14	Institutii publice care beneficiaza de sprijin pentru a dezvolta servicii si aplicatii digitale	Nr.	11	82

Priority	Specific objective (Investment for Jobs and Growth goal or EMFA F)	Fund	Category of region	ID [5]	Indicator [255]	Measurement unit	Baseline or reference value	Reference year	Target (2029)	Source of data [200]	Comments [200]
P 2	a (ii) Fructificarea avantajelor digitalizării, în beneficiul cetățenilor, al companiilor și al guvernelor	FEDR	Mai puțin dezvoltată	RCR 11	Utilizatori de servicii și aplicații digitale publice	Nr.	0	2020	1.224.795	Proiecte implementate	
				RCR 13	Întreprinderi care ating un nivel ridicat de intensitate digitală	Nr.	0	2020	1065	Proiecte implementate	

2.A.1.1.3 Indicative breakdown of the programmed resources (EU) by type of intervention (not applicable to the EMFAF)

Reference: point (d)(viii) of Article 22(3) CPR

Priority No	Fund	Category of region ⁸¹	Specific objective	Code	Amount (MEUR)
P 2	FEDR	Mai puțin dezvoltată	a (ii) Fructificarea avantajelor digitalizării, în beneficiul cetățenilor, al companiilor și al guvernelor	013 - Digitizing SMEs (including e-Commerce, e-Business and networked business processes, digital innovation hubs, living labs, web entrepreneurs and ICT start-ups, B2B)	51,2466
				016 - Government ICT solutions, e-services, applications	30,4

⁸¹ Not relevant for CF

				172 - Cross-financing under the ERDF (support to ESF-type actions necessary for the implementation of the ERDF part of the operation and directly linked to it)	4,2972
--	--	--	--	---	--------

Table 5: Dimension 2 – form of financing					
Priority No	Fund	Category of region ⁸²	Specific objective	Code	Amount (MEUR)
P 2	FEDR	Mai putin dezvoltata	a (ii) Fructificarea avantajelor digitalizarii, in beneficiul cetatenilor, al companiilor si al guvernelor	01 - Grant	85,9438

Table 6: Dimension 3 – territorial delivery mechanism and territorial focus					
Priority No	Fund	Category of region ⁸³	Specific objective	Code	Amount (MEUR)
P 2	FEDR	Mai putin dezvoltata	a (ii) Fructificarea avantajelor digitalizarii, in beneficiul cetatenilor, al companiilor si al guvernelor	18 - Cities, towns and suburbs	18,72
				19 – Functional urban areas	
				26 - Cities, towns and suburbs	56,435
				28 - Rural areas	10,7888

Table 7: Dimension 6 – ESF+ secondary themes					
Priority No	Fund	Category of region	Specific objective	Code	Amount (MEUR)
P 2	FEDR	Mai putin dezvoltata	a (ii) Fructificarea avantajelor digitalizarii, in beneficiul cetatenilor, al companiilor si al guvernelor	02 – Developing digital skills and jobs	85,9438

Table 8: Dimension 7 – ESF+*, ERDF, CF and JTF gender equality dimension					
Priority No	Fund	Category of region	Specific objective	Code	Amount (MEUR)
P 2	FEDR	Mai putin dezvoltata	a (ii) Fructificarea avantajelor digitalizarii, in beneficiul cetatenilor, al companiilor si al guvernelor	03 – Gender neutral	85,9438

* In principle, 40% for the ESF+ contributes to gender tracking. 100% is applicable when Member State chooses to use article 6(2), ESF+ as well as programme specific actions in gender equality.

⁸² Not relevant for CF

⁸³ Not relevant for CF

2.A.1 Prioritatea 3: Nord-Est – O regiune durabila, mai prietenoasa cu mediul

Reference: Article 22(2) and point (c) of Article 22(3) CPR

☐ This is a priority dedicated to youth employment
☐ This is a priority dedicated to innovative actions
☐ This is a priority dedicated to support to the most deprived under the specific objective set out in point (xi) of Article 4(1) of the ESF+ regulation *
☐ This is a priority dedicated to support to the most deprived under the specific objective set out in point (x) of Article 4(1) of the ESF+ regulation ⁸⁴
☐ This is a priority dedicated to urban mobility specific objective set out in point (viii) of Article 2(b) of the ERDF and Cohesion Fund regulation
☐ This is a priority dedicated to ICT connectivity specific objective set out in point (v) of Article 2(a) of the ERDF and Cohesion Fund regulation

* If marked go to section 2.A.1.1.2

2.A.1.1 Specific objective⁸⁵ (Investment for Jobs and Growth goal) repeated for each selected specific objective for priorities other than technical assistance

b (i) Promovarea eficientei energetice si reducerea emisiilor de gaze cu efect de sera

2.A.1.1.1 Interventions of the Funds

Reference: points (d)(i), (iii), (iv), (v), (vi) and (vii) of Article 22(3) CPR

The related types of actions – point (d)(i) of Article 22(3) CPR and Article 6 ESF+ Regulation:

<p>La nivelul regiunii documentele strategice curente (SIDU/SDL) ale municipiilor si oraselor prevad actiuni cu un orizont de realizare 2030. Acestea se concretizeaza in 77 proiecte cu impact asupra cresterii eficientii energetice, si includ operatiuni precum:</p> <ul style="list-style-type: none">- Reabilitarea termica a blocurilor de locuinte – 28 proiecte in Bacau, Botosani, Campulung Moldovenesc, Falticeni, Husi, Iasi, Moinești, Onesti, Piatra Neamt, Roman, Suceava, Vatra Dornei, Bicz, Buhusi, Darmanesti, Flamanzi, Gura Humorului, Murgeni, Negresti, Siret, Targu Frumos, Targu Neamt, Targu Ocna- Reabilitarea termica a cladirilor publice – 49 de proiecte in Bacau, Barlad, Botosani, Campulung Moldovenesc, Falticeni, Iasi, Moinești, Onesti, Piatra Neamt, Radauti, Roman, Suceava, Vaslui, Vatra Dornei, Darmanesti, Murgeni, Negresti, Roznov, Siret, Targu Neamt <p>In cadrul POR 2014-2020 au fost contractate 5 proiecte de eficientizare energetica a cladirilor rezidentiale, in Darmanesti, Roman si Tg. Neamt care vizeaza un total de 602 apartamente. Pe domeniul de interventie adresat eficientizarii energetice a cladirilor publice au fost contractate 39 proiecte: 18 de infrastructura educationala, 12 de infrastructura de sanatate si 9 reprezentate de alte tipuri de infrastructura (administratia publica), in localitatile Iasi, Moinești, Falticeni, Comanesti, Piatra Neamt, Buhusi, Roman, Bicz, Solca, Pascani, Barlad, Vaslui, Dorohoi, Vatra Dornei, Darmanesti, Radauti, Onesti, Suceava, Flamanzi, Husi si comunele Savinesti (NT), Grozesi (IS), Ion Neculce (IS), Moara (SV), Margineni (BC). In urma implementarii proiectelor de eficientizare energetica a cladirilor publice se estimeaza o reducere a consumului anual de energie primara de 50.320 MWh/an.</p> <p>Municipiul Iasi va beneficia de asistenta tehnica si financiara (38 mil.Euro) prin participarea pe Programul BERD “Orase Verzi”. Astfel, in baza viitorului plan de actiune, va fi promovata tranzitia verde, prin investitii orientate catre cresterea eficientei energetice a cladirilor publice si reducerea poluarii parcului de transport public in comun</p> <p>Operatiuni vizate:</p> <ul style="list-style-type: none">- investitii in cladirile rezidentiale in vederea cresterii eficientei energetice inclusiv, dupa caz, masuri de consolidare structurala, in functie de nivelul de expunere si vulnerabilitate la riscurile identificate;

⁸⁴ In case resources under the specific objective set out in point (x) of Article 4(1) of the ESF+ Regulation are taken into account for the purposes of Article 7(4) of the ESF+ Regulation.

⁸⁵ Except for a specific objective set out in Article 4(1)(c)(xi) of the ESF+ Regulation.

- investitiile in cladirile publice in vederea asigurarii/cresterii eficientei energetice inclusiv dupa caz, masuri de consolidare structurala, in functie de nivelul de expunere si vulnerabilitate la riscurile identificate.

Actiunile pentru fiecare dintre cele doua operatiuni pot cuprinde:

1. imbunatatirea izolatiei termice a anvelopei cladirii (ex. pereti exteriori, ferestre, tamplarie, planseu superior, planseu peste subsol, etc.), sarpantelor si invelitoarelor, inclusiv masuri de consolidare a cladirii (dupa caz) – in mod obligatoriu;
2. crearea, reabilitarea, modernizarea sistemelor de ventilare si climatizare (inclusiv sisteme de racire pasiva), inlocuire, dupa caz, a instalatiilor producere si utilizare agent termic pentru incalzire si a apei calde menajere, cu surse regenerabile la scara mica, in combinatie cu pachetul de renovare energetica;
3. implementarea sistemelor inteligente de management energetic pentru imbunatatirea eficientei energetice si monitorizarea consumurilor de energie (ex. achizitionarea, instalarea, intretinerea si exploatarea sistemelor inteligente pentru gestionarea si monitorizarea oricarui tip de energie pentru asigurarea conditiilor de confort interior);
4. amenajarea de acoperisuri si fatade verzi;
5. orice alte activitati care conduc la indeplinirea realizarii obiectivului specific (inlocuirea/modernizarea lifturilor, inlocuirea circuitelor electrice, dotarea cladirilor cu sisteme de iluminat inteligente, etc.).

In plus, ca parte a proiectului, pot fi vizate actiuni pentru cresterea capacitatii administrative a beneficiarilor care contribuie la o mai buna si eficienta implementare a proiectului: schimburi de bune practici, experiente, formare in domeniile de interes acoperite si starns legate de obiectivul specific, realizarea de documentatii tehnico-financiare aferente in limita unui procent din bugetul proiectului sau intr-un cuantum fix. Totodata, pot fi avute in vedere si realizarea de planuri/strategii pentru energie si clima, imbunatatirea eficientei energetice, etc. Actiunile propriu-zis de renovare energetica vor trebui insotite de actiuni de informare, consultare, constientizare a grupului tinta privind avantajele oferite de imbunatatirea eficientei energetice cat si diseminarea de informatii referitoare la rezultatele pozitive obtinute din implementarea curenta a proiectelor.

Un pachet de renovare energetica la nivel de operatiune va cuprinde, in mod obligatoriu actiuni de la punctul 1 si in functie de nevoile/provocările specifice, combinat si actiuni de la pct. 2-5. Interventiile vor pune accent in special pe cladirile cu performanta energetica scazuta, cu un consum mediu anual de energie ridicat, fiind conditionate de realizarea unui audit energetic inainte si dupa realizarea interventiei. Un alt criteriu de prioritizare (aplicabil cladirilor publice) va fi gradul de utilizare a capacitatii, acordandu-se prioritate celor care vor fi utilizate intens si pe termen indelungat (utilizatori x durata). Un procent maxim din bugetul interventiei va fi alocat pentru consolidarea seismica si alte lucrari complementare (protectia impotriva incendiilor, accesibilitate, etc.)

Tipurile de actiuni au fost evaluate ca fiind compatibile cu principiul orizontal „Do No Significant Harm (DNSH)”, prevazut de Art. 9 al Regulamentului UE 1060/2021 si de Art. 17 al Regulamentului UE 852/2020. Astfel, ele sunt incadrate ca fiind compatibile conform ghidului tehnic RRF DNSH al COM/12.02.2021.

Prin PNRR, vor fi sustinute in special interventiile de renovare energetica moderata (inclusiv componenta de reducere a riscului seismic) a cladirilor rezidentiale multifamiliale amplasate in comunitatile afectate de risc de saracie sau excluziune sociala. Pentru cladirile publice sunt prevazute doua scheme de interventie, de renovare energetica integrata in zonele cu cel mai mare risc seismic, respectiv o schema pentru renovari energetice moderate si aprofundate. Totodata, se doreste utilizarea instrumentelor financiare pentru investii in cresterea eficientei energetice si folosirea energiilor regenerabile a sectorului rezidential si IMM-urilor.

Interventiile sunt complementare cu cele prevazute in programul pentru mediu si politici climatice LIFE, care vizeaza facilitarea tranzitiei catre o economie eficienta energetic, neutra climatic si rezilienta. Totodata, exista sinergii si cu oportunitatile de finantare din Fondul European pentru Eficienta Energetica dedicate proiectelor de eficienta energetica si energie regenerabila la scara mica din mediul urban.

Interventiile sunt corelate si adreseaza elementele de ordin strategic prevazute in PDR NE 2021-2027, prioritatea nr. 3 Protejarea mediului si optimizarea utilizarii resurselor, masura 3.1.1 Cresterea eficientei energetice si a utilizarii energiei din surse regenerabile in sectorul rezidential, infrastructura publica si firme.

The main target groups - point (d)(iii) of Article 22(3) CPR:

Persoane care locuiesc in locuinte multifamiliale, blocuri de apartamente

Utilizatori ai cladirilor publice

Nota: In aceasta categorie figureaza si utilizatorii cladirilor publice cu functiuni medicale, in cazul in care eficientizarea energetica a acestor cladiri nu va fi finantata pe PO Sanatate.

Actions safeguarding equality, inclusion and non-discrimination – point (d)(iv) of Article 22(3) CPR and Article 6 ESF+ Regulation Text field [2 000]

Respectarea prevederilor nationale in vigoare referitoare la egalitate de sanse, incluziune si nediscriminare va reprezenta conditie deeligibilitate pentru accesarea fondurilor alocate acestei interventii.

Pe de alta parte, se va incuraja si implementarea de actiuni suplimentare, favorabile incluziunii si diversitatii.

Infrastructura aferenta cladirilor rezidentiale si publice va fi adaptata pentru persoanele cu dizabilitati, dupa caz, prin: asigurarea de rampe de acces pentru toate tipurile de cladiri (rezidentiale si publice) si asigurarea de masuri obligatorii de accesibilizare a cladirilor publice pentru persoane cu dizabilitati si pentru nevoile individuale ale persoanelor cu handicap: de exemplu marcaje tactil vizuale si utilizarea de culori contrastante pe trasee de acces, adaptari in spatiul construit prin intrari, circulatii orizontale si verticale, grupuri sanitare, alte tipuri de adaptari.

Indication of the specific territories targeted, including the planned use of territorial tools – point (d)(v) of Article 22(3) CPR

Zona de interventie teritoriala este reprezentata de unitatea administrativ teritoriala urbana, de zona urbana functionala sau de zona metropolitana.

Municipiile resedinta de judet vor putea accesa fondurile de pe aceasta prioritate, atat pentru componenta rezidentiala multifamiliala, cat si pentru cladiri publice doar utilizand si respectand conditiile aferente instrumentului DUI (detaliate la prioritatea P7, caseta „Indication of the specific territories targeted, including the planned use of territorial tools”), proiectele trebuind sa faca parte din strategia teritoriala aferenta DUI, cat si din planul/strategia pentru imbunatatirea eficientei energetice/clima si energie/energii durabile, etc. Comunele din componenta zonei urbane functionale sau a zonei metropolitane aferenta municipiului resedinta de judet pot depune individual proiecte cu conditia ca acestea sa faca parte din strategia teritoriala aferenta DUI si din planul/strategia pentru imbunatatirea eficientei energetice/clima si energie/energii durabile, etc.

Celelalte municipii si orase din regiune vor putea accesa fondurile de pe aceasta prioritate, atat pentru componenta rezidentiala multifamiliala, cat si pentru cladiri publice, cu conditia ca proiectele sa faca parte dintr-o strategie teritoriala, cat si din planul/strategia pentru imbunatatirea eficientei energetice/clima si energie/energii durabile, etc. De aceasta prevedere vor beneficia si satele apartinatoare acestora.

UAT-urile judetene pot depune proiecte pentru componenta de cladiri publice cu conditia ca acestea sa fie cuprinse intr-o strategie judeteana.

The interregional, cross-border and transnational actions – point (d)(vi) of Article 22(3) CPR

Contributie la implementarea SUERD, aria prioritara 2 energie durabila (actiunea de promovare a eficientei energetice si folosire a energiilor regenerabile in cladiri), prin interventii de genul: realizarea de schimburi de bune practici, informatii care promoveaza colaborarea dintre actori din regiune si factori interesati din zona transfrontaliera din Ucraina (Cernauti) si Republica Moldova, cu regiuni din uniune, privind solutiile care vizeaza cresterea eficientei energetice pentru fondul imobiliar existent, rezidential si public. Totodata, in acest fel, se vor asigura conditiile necesare pentru a realiza sinergii cu actiunile prevazute in viitorul Program Operational Interreg NEXT Romania-Ucraina 2021-2027, la prioritatea care va fi dezvoltata pe obiectivul de politica 2⁸⁶

Nota: Programul INTERREG NEXT Ungaria-Slovacia-Romania-Ucraina nu este publicat; realizata analiza teritoriala

The planned use of financial instruments – point (d)(vii) of Article 22(3) CPR

In prezent, este in analiza posibilitatea utilizarii instrumentelor financiare pentru acest OS, pentru interventiile care vizeaza cresterea eficientei energetice in cladirile publice aflate in subordinea municipiilor resedinta de judet.

⁸⁶ Septembrie 2021, disponibilă (doar) analiza teritorială a programului

2.A.1.1.2 Indicators

Reference: point (d)(ii) of Article 22(3) CPR and Article 8 ERDF and CF Regulation

Table 2: Output indicators								
Priority	Specific objective (Investment for Jobs and Growth goal or EMFF)	Fund	Category of region	ID [5]	Indicator [255]	Measurement unit	Milestone (2024)	Target (2029)
P 3	b (i) Promovarea eficienței energetice și reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră	FEDR	Mai puțin dezvoltată	RCO 18	Gospodăriile care beneficiază de sprijin pentru îmbunătățirea performanței energetice a locuinței	Nr.	0	14.471
				RCO 19	Clădiri publice care beneficiază de sprijin pentru îmbunătățirea performanței energetice	mp	0	468.813

Table 3: Result indicators											
Priority	Specific objective (Investment for Jobs and Growth goal or EMFA F)	Fund	Category of region	ID [5]	Indicator [255]	Measurement unit	Baseline or reference value	Reference year	Target (2029)	Source of data [200]	Comments [200]
P 3	b (i) Promovarea eficienței energetice și reducerea emisiilor de gaze cu efect de sera	FE DR	Mai puțin dezvoltata	RC R 26	Consum final anual de energie	MWh	243.176	2005-2010 medie anuală pentru sector rezidențial 2017-2019 medie anuală pentru clădiri publice	131.824	Proiecte implementate	
				RC R 29	Emisii de gaze cu efect de sera estimate	Tone echiv CO2/an	49.447,6	2005-2010 medie anuală pentru sector rezidențial 2017-2019 medie anuală pentru clădiri publice	26.734,9	Proiecte implementate	

2.A.1.1.3 Indicative breakdown of the programmed resources (EU) by type of intervention (not applicable to the EMFAF)

Reference: point (d)(viii) of Article 22(3) CPR

Table 4: Dimension 1 – intervention field					
Priority No	Fund	Category of region⁸⁷	Specific objective	Code	Amount (MEUR)
P 3	FEDR	Mai puțin dezvoltată	b (i) Promovarea eficienței energetice și reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră	041 – Energy efficiency renovation of existing housing stock, demonstration projects and supporting measures	37,4209
				045 – Energy efficiency renovation or energy efficiency measures regarding public infrastructure, demonstration projects and supporting measures compliant with energy efficiency criteria	183,5017
				172 - Cross-financing under the ERDF (support to ESF-type actions necessary for the implementation of the ERDF part of the operation and directly linked to it)	11,6275

Table 5: Dimension 2 – form of support					
Priority No	Fund	Category of region⁸⁸	Specific objective	Code	Amount (MEUR)
P 3	FEDR	Mai puțin dezvoltată	b (i) Promovarea eficienței energetice și reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră	01 - Grant	232,5501

Table 6: Dimension 3 – territorial delivery mechanism and territorial focus					
Priority No	Fund	Category of region⁸⁹	Specific objective	Code	Amount (MEUR)
P 3	FEDR	Mai puțin dezvoltată	b (i) Promovarea eficienței energetice și reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră	18 - cities, towns and suburbs	136,1032
				19 – Functional urban areas	
				26 - cities, towns and suburbs	96,4469

⁸⁷ Not relevant for CF

⁸⁸ Not relevant for CF

⁸⁹ Not relevant for CF

Table 7: Dimension 6 – ESF+ secondary themes					
Priority No	Fund	Category of region	Specific objective	Code	Amount (MEUR)
P 3	FEDR	Mai putin dezvoltata	b (i) Promovarea eficientei energetice si reducerea emisiilor de gaze cu efect de sera	010 – Adressing challenges identified in the European Semester ⁹⁰	232,5501

Table 8: Dimension 7 – ESF+*, ERDF, CF and JTF gender equality dimension					
Priority No	Fund	Category of region	Specific objective	Code	Amount (MEUR)
P 3	FEDR	Mai putin dezvoltata	b (i) Promovarea eficientei energetice si reducerea emisiilor de gaze cu efect de sera	02 – Gender mainstreaming	232,5501

* In principle, 40% for the ESF+ contributes to gender tracking. 100% is applicable when Member State chooses to use article 6(2), ESF+ as well as programme specific actions in gender equality.

b (vii) Imbunatatirea protectiei naturii si a biodiversitatii, a infrastructurii verzi in special in mediul urban si reducerea poluarii

2.A.1.1.1 Interventions of the Funds

Reference: points (d)(i), (iii), (iv), (v), (vi) and (vii) of Article 22(3) CPR

The related types of actions – point (d)(i) of Article 22(3) CPR and Article 6 ESF+ Regulation:

<p>La nivelul regiunii strategiile integrate de dezvoltare urbana si de dezvoltare locala 2014-2020, prevad si actiuni cu orizont de realizare la nivelul anului 2030 – 46 de proiecte, cu un buget total de 71 mil. Euro -, pentru investitiile care promoveaza infrastructura verde in zonele urbane.</p> <p>Pe POR 2014-2020 au fost contractate 14 proiecte care vizeaza amenajarea, reamenajarea si revitalizarea de zone verzi in municipiile Botosani, Iasi, Piatra Neamt, Suceava si Roman si in orasele Darmanesti, Siret, Gura Humorului si Buhusi; interventiile vizand o suprafata totala de 610 mii m² de spatii verzi. Alte 6 proiecte vor viza reconversia de terenuri degradate in zone verzi in municipiile Iasi, Dorohoi si orasele Darabani, Vicovu de Sus, Flamanzi si Siret, prin care se vor reda spre utilizarea locuitorilor o suprafata de 111 mii m² zone verzi.</p> <p>Operatiuni vizate:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Investitii care promoveaza infrastructura verde in zonele urbane, respectiv modernizarea si extinderea spatiilor verzi, inclusiv prin reconversia functionala a spatiilor urbane degradate, a terenurilor virane degradate/ neutilizate/abandonate, cat si amenajari de paduri – parc; <p>fiind sprijinite urmatoarele tipuri de actiuni:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Creare, amenajare de spatii verzi: defrisarea vegetatiei existente, modelarea terenului, plantarea cu plante perene/gazonarea suprafetelor, plantare arbori si arbusti, amenajare alei cu structura non-invaziva, foisoare, puncte de observare pasari, pasuni de albine, hoteluri de albine, inclusiv sisteme de irigatii si de iluminat inteligent pentru spatiile amenajate, toaleta ecologice, mobilier urban aferent (din materiale ecologice), managementul informatizat al fondului de arbori, etc. • Amenajare de paduri-parc: zone de acces, alei cu structura non-invaziva (materiale ecologice), trasee pentru biciclete, platforme de popas, coridoare ecologice, sisteme de irigatii/sisteme de iluminat inteligent pentru spatiile amenajate, toaleta ecologice; mobilier urban aferent (din materiale ecologice), dupa caz – reimpaduriri, managementul informatizat al fondului de arbori, etc.

⁹⁰ Interventiile de EE raspund Recomandarii Specifice de Tara RST 4 (Raport de Tara 2020)

In plus, ca parte a proiectelor, pot fi vizate actiuni pentru cresterea capacitatii administrative a beneficiarilor care contribuie la o mai buna si eficienta implementare a proiectului: schimburi de bune practici, experiente, formare in domeniile de interes acoperite si strans legate de obiectivul specific, realizarea de documentatii tehnico-financiare aferente in limita unui procent din bugetul proiectului sau intr-un quantum fix. Mai mult, proiectele pot include actiuni de informare, consultare, constientizare a grupurilor tinta asupra viitoarelor beneficii asupra calitatii vietii si sanatatii locuitorilor ale proiectului. De asemenea, proiectele care vizeaza amenajari de paduri-parc pot cuprinde si elaborarea de planuri de management al acestui tip de infrastructura verde.

Tipurile de actiuni au fost evaluate ca fiind compatibile cu principiul orizontal „Do No Significant Harm (DNSH)”, conform Art. 9 al Regulamentului UE 1060/2021, intrucat, nu se asteapta ca ele, prin natura lor sa aiba un impact negativ semnificativ asupra mediului.

Interventiile din program orientate catre promovarea infrastructurii verzi sunt complementare cu cele prevazute pe PNRR-ul, care vizeaza realizarea de paduri urbane si culoare verzi ecologice. Desi o parte din aceste interventii sunt asemanatoare cu cele din prezentul program, trebuie retinut aspectul ca necesarul de finantare inventariat in regiune depaseste alocarea financiara din POR NE prin P3, existand premisele ca programul si planul sa le finanteze in mod complementar.

Complementaritatea interventiilor din program se realizeaza si prin Programul InvestEU, componenta de politica pentru infrastructura durabila (natura si alte infrastructuri de mediu), abordandu-se disfunctionalitati ale pietii sau situatii de investitie suboptimale.

Interventiile sunt sustinute si raspund la elementele de ordin strategic prevazute in PDR NE 2021-2027, prioritatea nr. 3 Protejarea mediului si optimizarea utilizarii resurselor, masura 3.5.1 Prezervarea biodiversitatii si dezvoltarea infrastructurii verzi.

The main target groups - point (d)(iii) of Article 22(3) CPR:

Populatia localitatilor urbane care beneficiaza de actiuni care promoveaza infrastructura verde

Actions safeguarding equality, inclusion and non-discrimination – point (d)(iv) of Article 22(3) CPR and Article 6 ESF+ Regulation

Respectarea prevederilor nationale in vigoare referitoare la egalitate de sanse, incluziune si nediscriminare va reprezenta conditie de eligibilitate pentru accesarea fondurilor alocate acestei interventii.

Pe de alta parte, se va incuraja si implementarea de actiuni suplimentare, favorabile incluziunii si diversitatii.

Beneficiarii vor lua masuri ca infrastructura verde creata, amenajata sa fie accesibila intregii populatii, incluzand toate categoriile vulnerabile, asigurandu-se masuri speciale de accesibilizare pentru persoanele cu dizabilitati, cum ar fi: aleile pietonale sa aiba o latime adecvata si finisaj antiderapant, ca traseele pietonale sa fie fara obstacole, ca mobilierul urban si locurile de odihna sa fie usor de detectat de catre persoanele cu capacitati diminuate de vedere, sa existe toaleta adaptate, etc.

Indication of the specific territories targeted, including the planned use of territorial tools – point (d)(v) of Article 22(3) CPR

Zona de interventie teritoriala este reprezentata de unitatea administrativ teritoriala urbana, de zona urbana functionala sau de zona metropolitana.

Municipiile resedinta de judet vor putea accesa fondurile de pe aceasta prioritate, doar utilizand si respectand conditiile aferente instrumentului DUI (detaliate la prioritatea P7, caseta „Indication of the specific territories targeted, including the planned use of territorial tools”), proiectele trebuind sa faca parte din strategia teritoriala aferenta DUI, inclusiv, cele ale comunelor aflate in componenta zonei urbane functionale sau zonei metropolitane.

Celelalte municipii si orase din regiune vor putea accesa fondurile de pe acest obiectiv specific cu conditia ca proiectele sa faca parte dintr-o strategie teritoriala. De aceasta prevedere vor beneficia si satele apartinatoare localitatilor urbane.

The interregional, cross-border and transnational actions – point (d)(vi) of Article 22(3) CPR

Contributie la implementarea SUERD, aria prioritara 6 biodiversitate, peisaje, calitatea aerului si solului (actiunea de ancorare a conceptului de infrastructura verde in regiunea Dunarii), prin interventii de genul: realizarea de schimburi de bune practici, informatii care promoveaza colaborarea dintre actori din regiune si factori interesati din zona transfrontaliera din Ucraina (Cernauti) si Republica Moldova, cu regiuni din uniune, privind solutiile care vizeaza dezvoltarea infrastructurii verzi in mediul urban. Totodata, in acest fel, se vor asigura conditiile necesare pentru a realiza

sinergii cu actiunile prevazute in viitorul Program Operational Interreg NEXT Romania-Ucraina 2021-2027, la prioritatea care va fi dezvoltata pe obiectivul de politica 2⁹¹

Nota: Programul INTERREG NEXT Ungaria-Slovacia-Romania-Ucraina nu este publicat; realizata analiza teritoriala

The planned use of financial instruments – point (d)(vii) of Article 22(3) CPR

N/A

2.A.1.1.2 Indicators

Reference: point (d)(ii) of Article 22(3) CPR and Article 8 ERDF and CF Regulation

Table 2: Output indicators								
Priority	Specific objective (Investment for Jobs and Growth goal or EMFF)	Fund	Category of region	ID [5]	Indicator [255]	Measurement unit	Milestone (2024)	Target (2029)
P 3	b (vii) Imbunatatirea protectiei naturii si a biodiversitatii, a infrastructurii verzi in special in mediul urban si reducerea poluarii	FEDR	Mai putin dezvoltata	RCO 36	Suprafata infrastructurii verzi care beneficiaza de sprijin in zonele urbane	ha	0	88

⁹¹ Septembrie 2021, disponibila (doar) analiza teritoriala a programului

Priority	Specific objective (Investment for Jobs and Growth goal or EMFF)	Fund	Category of region	ID [5]	Indicator [255]	Measurement unit	Baseline or reference value	Reference year	Target (2029)	Source of data [200]	Comments [200]
P 3	b (vii) Imbunatirea protectiei naturii si a biodiversitatii, a infrastructurii verzi in special in mediul urban si reducerea poluarii	FE DR	Mai putin dezvoltata	RCR95	Populatia care are acces la infrastructuri verzi noi sau modernizate in zonele urbane	Nr. persoane	335.649	2019	527.784	Proiecte implementate	

2.A.1.1.3 Indicative breakdown of the programmed resources (EU) by type of intervention (not applicable to the EMFAF)

Reference: point (d)(viii) of Article 22(3) CPR

Priority No	Fund	Category of region ⁹²	Specific objective	Code	Amount (mEUR)
P 3	FEDR	Mai putin dezvoltata	b (vii) Imbunatirea protectiei naturii si a biodiversitatii, a infrastructurii verzi in special in mediul urban si reducerea poluarii	079 – Nature and biodiversity protection, green and blue infrastructure	55,2306
				172 - Cross-financing under the ERDF (support to ESF-type actions necessary for the implementation of the ERDF part of the operation and directly linked to it)	2,9069

⁹² Not relevant for CF

Table 5: Dimension 2 – form of support					
Priority No	Fund	Category of region⁹³	Specific objective	Code	Amount (mEUR)
P 3	FEDR	Mai putin dezvoltata	b (vii) Imbunatatirea protectiei naturii si a biodiversitatii, a infrastructurii verzi in special in mediul urban si reducerea poluarii	01 - Grant	58,1375

Table 6: Dimension 3 – territorial delivery mechanism and territorial focus					
Priority No	Fund	Category of region⁹⁴	Specific objective	Code	Amount (mEUR)
P 3	FEDR	Mai putin dezvoltata	b (vii) Imbunatatirea protectiei naturii si a biodiversitatii, a infrastructurii verzi in special in mediul urban si reducerea poluarii	18 - cities, towns and suburbs	11,6275
				19 – Functional urban areas	
				26 - cities, towns and suburbs	46,51

Table 7: Dimension 6 – ESF+ secondary themes					
Priority No	Fund	Category of region	Specific objective	Code	Amount (mEUR)
P 3	FEDR	Mai putin dezvoltata	b (vii) Imbunatatirea protectiei naturii si a biodiversitatii, a infrastructurii verzi in special in mediul urban si reducerea poluarii	010 – Adressing challenges identified in the European Semester⁹⁵	58,1375

Table 8: Dimension 7 – ESF+*, ERDF, CF and JTF gender equality dimension					
Priority No	Fund	Category of region	Specific objective	Code	Amount (mEUR)
P 3	FEDR	Mai putin dezvoltata	b (vii) Imbunatatirea protectiei naturii si a biodiversitatii, a infrastructurii verzi in special in mediul urban si reducerea poluarii	03 – Gender neutral	58,1375

* In principle, 40% for the ESF+ contributes to gender tracking. 100% is applicable when Member State chooses to use article 6(2), ESF+ as well as programme specific actions in gender equality.

⁹³ Not relevant for CF

⁹⁴ Not relevant for CF

⁹⁵ Interventiile de EE raspund Recomandarii Specifice de Tara RST 4 (Raport de Tara 2020)

2.A.1 Prioritatea 4: Nord-Est – O regiune cu o mobilitate urbana mai durabila

Reference: Article 22(2) and point (c) of Article 22(3) CPR

☐ This is a priority dedicated to youth employment
☐ This is a priority dedicated to innovative actions
☐ This is a priority dedicated to support to the most deprived under the specific objective set out in point (xi) of Article 4(1) of the ESF+ regulation *
☐ This is a priority dedicated to support to the most deprived under the specific objective set out in point (x) of Article 4(1) of the ESF+ regulation ⁹⁶
☒ This is a priority dedicated to urban mobility specific objective set out in point (viii) of Article 2(b) of the ERDF and Cohesion Fund regulation
☐ This is a priority dedicated to ICT connectivity specific objective set out in point (v) of Article 2(a) of the ERDF and Cohesion Fund regulation

* If marked go to section 2.A.1.1.2

2.A.1.1 Specific objective⁹⁷ (Investment for Jobs and Growth goal) repeated for each selected specific objective for priorities other than technical assistance

b (viii) Promovarea mobilitatii urbane multimodale sustenabile

2.A.1.1.1 Interventions of the Funds

Reference: points (d)(i), (iii), (iv), (v), (vi) and (vii) of Article 22(3) CPR

The related types of actions – point (d)(i) of Article 22(3) CPR and Article 6 ESF+ Regulation:

<p>Planurile de mobilitate urbana durabila din regiune prevad actiuni orientate catre modernizarea infrastructurii stradale aferente transportului public; modernizarea transportului public; construirea de sisteme intermodale pentru pasageri; achizitionarea de material rulant electric; introducerea de sisteme de e-ticketing; crearea de sisteme de parcare inteligente; introducerea de sisteme de management al traficului; introducerea de mijloace alternative de mobilitate - amenajarea piste pentru biciclisti, centre de inchiriere biciclete, parcare pentru biciclete, extinderea, modernizarea zonelor pietonale (inclusiv construire de pasaje supraterane pietonale) si infrastructura de incarcare electrica.</p> <p>Optimizarea mobilitatii urbane prin investitii in infrastructura de transport, bazata pe actiunile prioritare reiesite din PMUD-ul fiecarui municipiu sau oras din regiune va contribui la reducerea emisiilor de CO². Transportul urban electric reprezinta o varianta nepoluanta si eficienta din punct de vedere al utilizarii resurselor pentru a asigura tranzitul zilnic al populatiei, iar imbunatatirea infrastructurii va creste gradul de confort, viteza de deplasare, siguranta traficului si alte beneficii adiacente, in special asigurarea accesibilitatii pentru persoane cu dizabilitati. Astfel, se va asigura dezvoltarea unei structuri de transport public durabile din punct de vedere tehnic si eficiente din punct de vedere financiar. Realizarea de trasee separate exclusive pentru vehiculele de transport public, cu scopul cresterii frecventei serviciilor atat in orele de varf, cat si in afara lor va reduce timpul de calatorie al vehiculelor de transport public, precum si reducerea nivelului si a duratei aglomerarilor/congestiilor de trafic in retea principală de transport. Accesibilitatea urbana va pune accent pe mijloacele de transport favorabile mediului, cu evidentierea prioritatii transportului public si oferirea de facilitati de optiune pentru mijloacele alternative de transport: mersul pe jos, cu bicicleta. Retelele integrate de alei pietonale ar trebui sa acopere traseele de la /catre: institutiile de invatamant, centre de comunitate si de agrement, parcuri, obiective turistice si culturale, centre comerciale-birouri, institutii publice. Proiectele majore de imbunatatire a mobilitatii se axeaza pe investitii integrate in coridoarele de mobilitate pentru traficul auto public si privat si mijloace de transport alternativ, care sa cuprinda pe acelasi segment de strada mai multe componente pentru imbunatatirea mobilitatii.</p> <p>Pe POR 2014-2020, in regiune au fost contractate 26 proiecte de catre municipiile resedinta de judet (zona urbana functionala), in valoare de circa 240 mil. euro care vizeaza reabilitarea, modernizarea si extinderea transportului public local electric, crearea de coridoare de mobilitate in zona centrala, regenerarea coridoarelor secundare, implementarea sistemelor bike-share, etc. Totodata, au fost contractate 9 proiecte in alte municipii si orase (si zona lor functionala), in</p>

⁹⁶ In case resources under the specific objective set out in point (x) of Article 4(1) of the ESF+ Regulation are taken into account for the purposes of Article 7(4) of the ESF+ Regulation.

⁹⁷ Except for a specific objective set out in Article 4(1)(c)(xi) of the ESF+ Regulation.

valoare de 57,2 mil euro care vizeaza extinderea retelei de piste de biciclete, reamenajarea trotuarelor, modernizarea retelei stradale deservite de transportul in comun, introducerea de autobuze electrice, etc. De asemenea, in cadrul a 4 proiecte derulate de MDLPA, au fost achizitionate 80 de autobuze electrice si 25 de tramvaie pentru municipiile Botosani, Iasi, Piatra Neamt si Suceava, cu un buget total de 115,6 mil. Euro.

Operatiuni vizate:

- implementarea mobilitatii urbane durabile prin crearea, dezvoltarea transportului public in comun nepoluant, prin:
 - Crearea, modernizarea, reabilitarea, extinderea infrastructurii rutiere utilizate de transportul public in comun nepoluant;
 - Crearea, modernizarea, reabilitarea, extinderea de benzi separate, folosite exclusiv pentru mijloacele de transport public de calatori;
 - Crearea, modernizarea, reabilitarea, extinderea cailor de rulare pentru tramvaie;
 - Modernizare, achizitionare de material rulant electric (tramvaie), troleibuze si autobuze electrice, inclusiv asigurarea accesibilitatii in mijloacele de transport in comun pentru persoanele cu dizabilitati;
 - Amenajarea statiilor de incarcare electrica pentru autobuzerle electrice in punctele terminus ale traseelor;
 - Crearea, modernizarea, reabilitarea, extinderea depourilor/autobazelor aferente transportului public in comun nepoluant, inclusiv infrastructura tehnica aferenta;
 - Crearea, modernizarea, reabilitarea statiilor de transport public de calatori, inclusiv asigurarea accesibilitatii pentru persoanele cu dizabilitati;
 - Sisteme informatonale inteligente pentru transportul public in comun: furnizarea de informatii privind timpii de sosire si de plecare, harti de transport si grafice orare, alternativele si legaturile cu alte linii de transport prin afisare digitala si mesaje vocale, posibilitati de intermodalitate, aplicatii pentru planificarea calatoriilor, inclusiv sisteme e-ticketing;
 - Amenajarea de parcarri in punctele terminus ale liniilor de transport in comun, in zona de acces in municipiu/oras pentru a incuraja continuarea calatoriei spre punctele de interes cu mijloacele de transport in comun;
 - Crearea, modernizarea, extinderea sistemelor de management inteligent al traficului, precum si a altor sisteme de transport inteligente;
 - Dezvoltarea solutiilor inteligente pentru managementul parcarilor;
 - Dezvoltarea facilitatilor de tip parking integrate cu infrastructuri pentru deplasari nemotorizate;
 - Amenajarea de aliniamente de arbori si arbusti.
- implementarea mobilitatii urbane durabile prin crearea, dezvoltarea de moduri alternative de transport nepoluat, prin:
 - Crearea, modernizarea, reabilitarea, extinderea pistelor si traseelor pentru biciclete, a parcarilor pentru biciclete, inclusiv sistemelor de inchiriere de biciclete;
 - Crearea, modernizarea, extinderea de zone si trasee pietonale si semi-pietonale partajate (pentru pietoni, biciclisti si deplasari motorizate pentru riverani), inclusiv prin reconversia strazilor;
 - Dezvoltarea sistemelor de reducere, interzicere a circulatiei autoturismelor in anumite zone;
 - Crearea, extinderea de trotuare si spatii dedicate transportului nemotorizat si amenajari urbane pentru pietoni, inclusiv aliniamente de arbori si arbusti;
 - Configurarea, reconfigurarea infrastructurii rutiere pe strazile urbane, pentru prioritizarea transportului public de calatori, cu bicicleta si pietonal, accesibilizarea infrastructurii de transport pentru persoanele cu dizabilitati.

In plus, ca parte a proiectului, pot fi vizate actiuni pentru cresterea capacitatii administrative a beneficiarilor care contribuie la o mai buna si eficienta implementare a proiectului: schimburi de bune practici, experiente, formare in domeniile de interes acoperite si strans legate de obiectivul specific, realizarea de documentatii tehnico-financiare aferente in limita unui procent din bugetul proiectului sau intr-un quantum fix. Totodata, sprijinul poate viza realizarea/actualizarea planurilor urbane de mobilitate durabila. Mai mult, proiectele vor include actiuni de informare, constientizare a grupului tinta asupra viitoarelor beneficii ale proiectului, precum si actiuni de consultare a grupului tinta asupra masurilor de mobilitate urbana si a modalitatilor de implementare propuse prin proiect. Asemenea actiuni vor avea loc in timpul pregatirii documentatiei aferente cererii de finantare.

Tipurile de actiuni au fost evaluate ca fiind compatibile cu principiul orizontal „Do No Significant Harm (DNSH)”, prevazut de Art. 9 al Regulamentului UE 1060/2021 si de Art. 17 al Regulamentului UE 852/2020. Astfel, ele sunt incadrate ca fiind compatibile conform ghidului tehnic RRF DNSH al COM/12.02.2021

Prin PNRR vor fi realizate investitii in reinnoirea parcului de transport public cu vehicule cu emisii zero, prioritizarea si promovarea transportului public, sistemele de transport inteligent si e-ticketing, puncte de incarcare electrica,

constructia de piste pentru biciclisti, etc. Totodata, prin reforma privind cadru de mobilitate urbana durabila se prevede o crestere a volumului de pasageri pentru transportul public cu 20% (2025/2019) si atingerea unei ponderi de 60% pentru transportul verde.

Interventiile din program sunt sinergice cu oportunitatile de finantare prevazute in Fondul European pentru Eficienta Energetica dedicate proiectelor de transport curat din mediul urban.

In mod complementar, prin programul InvestEU vor fi adresate disfunctionalitatile pietii sau situatiile de investitii suboptimale, pentru moduri de transport curate si durabile, transport multimodal si siguranta rutiera.

Aceasta prioritate este sustinuta si raspunde de/la elementele de ordin strategic prezente in PDR NE 2021-2027, la prioritatea nr. 4 - Dezvoltarea unei infrastructuri moderne, inteligente, reziliente si durabile, masura 4.3.1 Mobilitate urbana durabila.

The main target groups - point (d)(iii) of Article 22(3) CPR:

Populatia localitatilor urbane si comunelor din componenta ZUF, ZM care beneficiaza de actiuni de mobilitate urbana

Actions safeguarding equality, inclusion and non-discrimination – point (d)(iv) of Article 22(3) CPR and Article 6 ESF+ Regulation

Respectarea prevederilor nationale in vigoare referitoare la egalitate de sanse, incluziune si nediscriminare va reprezenta conditie deeligibilitate pentru accesarea fondurilor alocate acestei interventii. Pe de alta parte, se va incuraja si implementarea de actiuni suplimentare, favorabile incluziunii si diversitatii.

Beneficiarii se vor asigura ca infrastructura creata, reabilitata, modernizata sa fie accesibila intregii populatii, tuturor categoriilor vulnerabile, asigurandu-se masuri speciale de accesibilizare pentru persoanele cu dizabilitati, cum ar fi: trotuarele pietonale sa aiba o latime adecvata si finisaj antiderapant, cu profilare tactilovizuala, traseele pietonale sa fie fara obstacole, mobilierul urban si locurile de odihna sa fie usor de detectat de catre persoanele cu capacitati diminuate de vedere, mijloacele de transport public in comun sa fie echipate pentru transportul persoanelor cu dizabilitati motorii, statiile de transport public sa fie accesibile persoanelor du dizabilitati, etc.

Indication of the specific territories targeted, including the planned use of territorial tools – point (d)(v) of Article 22(3) CPR

Zona de interventie teritoriala este reprezentata de unitatea administrativ teritoriala urbana, zona urbana functionala sau de zona metropolitana.

Municipiile resedinta de judet vor putea accesa fondurile de pe aceasta prioritate doar utilizand si respectand conditiile aferente instrumentele DUI (detaliate la prioritatea P7, caseta „Indication of the specific territories targeted, including the planned use of territorial tools”). Proiectele depuse trebuie sa faca parte atat din strategia teritoriala aferenta DUI, cat si din planul de mobilitate urbana durabila. Pot fi dezvoltate parteneriate cu comunele limitrofe din ZUF/ZM, pe baza de acord de parteneriat, cu conditia ca aceste proiecte sa fie inscise in PMUD. De asemenea, dupa caz, sunt posibile parteneriatele cu consiliile judetene, pe baza de acord de parteneriat, cu conditia ca aceste proiecte sa fie inscise in PMUD.

Celelalte municipii si orase din regiune vor putea accesa fondurile de pe aceasta prioritate cu conditia ca proiectele depuse sa faca parte dintr-o strategie teritoriala si din PMUD. Pot fi dezvoltate, dupa caz, parteneriate cu comunele limitrofe din ZUF, pe baza de acord de parteneriat, cu conditia ca aceste proiecte sa fie inscise in PMUD. De asemenea, sunt posibile parteneriatele cu consiliile judetene. De asemenea, dupa caz, sunt posibile parteneriatele cu consiliile judetene, pe baza de acord de parteneriat, cu conditia ca aceste proiecte sa fie inscise in PMUD.

The interregional, cross-border and transnational actions – point (d)(vi) of Article 22(3) CPR

Interventiile prevazute in program pot contribui la realizarea de sinergii cu cele prevazute in Programul Transnational Dunarea 2021-2027 (PTD), prioritatea Regiunea Dunarii – mai verde cu emisii reduse de carbon, prin introducerea de noi tehnologii si utilizarea energiilor regenerabile in transportul public, in folosirea solutiilor de mobilitate inteligenta, trecerea la moduri de transport prietenoase, verzi. Totodata, complementar, prin PTD sunt avute in vedere si actiuni transnationale comune pentru cresterea capacitatii actorilor relevanti de a planifica si dezvolta solutii inovative pentru folosirea energiilor verzi in transport.

Nota: Programul INTERREG NEXT Ungaria-Slovacia-Romania-Ucraina nu este publicat; realizata analiza teritoriala

N/A

2.A.1.1.2 Indicators

Reference: point (d)(ii) of Article 22(3) CPR and Article 8 ERDF and CF Regulation

Table 2: Output indicators								
Priority	Specific objective (Investment for Jobs and Growth goal or EMFAF)	Fund	Category of region	ID [5]	Indicator [255]	Measurement unit	Milestone (2024)	Target (2029)
P 4	b (viii) Promovarea mobilitatii urbane multimodale sustenabile	FEDR	Mai putin dezvoltata	RCO 55	Lungimea liniilor de tramvai si metrou – noi	Km	0	12,66
				RCO 56	Lungimea liniilor de tramvai si metrou – reconstruite/modernizate	Km	0	4
				RCO 57	Capacitate material rulant ecologic pentru transportul public	Nr. persoane	0	84.285
				RCO 58	Piste ciclabile care beneficiaza de sprijin	Km.	0	71
				RCO 60	Orase si localitati cu sisteme de transport urban digitalizate noi sau modernizate	Nr.	0	8

Table 3: Result indicators											
Prio rity	Specific objecti ve (Invest ment for Jobs and Growth goal or EMFAF)	Fu nd	Categ ory of regio n	ID [5]	Indicator [255]	Me asu re me nt uni t	Baseline or reference value	Refere nce year	Target (2029)	Sour ce of data [200]	Com men ts [200]
P 4	b (viii) Promov area mobilita tii urbane multimo dale sustenab ile	FE DR	Mai putin dezvo ltata	R C R 50	Populatia care beneficia za de masuri privind calitatea aerului	Nr	0	2020	1.277.161	<i>Proie cte imple menta te</i>	
				R C R 62	Numar anual de pasageri ai transportu rilor publice	Nr	985.000	2018	89.087.162	Proie cte imple menta te	
				R C R 63	Numarul anual de utilizatorii ai liniilor de tramvai si de metrou noi/moder nizate	Nr	73.721.000	2018	104.828.000	Proie cte imple menta te	
				R C R 64	Numarul anual de utilizatori ai pistelor ciclabile	Nr	0	2020	17.890	Proie cte imple menta te	

2.A.1.1.3 Indicative breakdown of the programmed resources (EU) by type of intervention (not applicable to the EMFAF)

Reference: point (d)(viii) of Article 22(3) CPR

Table 4: Dimension 1 – intervention field					
Priority No	Fund	Category of region⁹⁸	Specific objective	Code	Amount (mEUR)
P 4	FEDR	Mai puțin dezvoltată	b (viii) Promovarea mobilității urbane multimodale sustenabile	081 – Clean urban transport infrastructure	46,512
				082 – Clean urban transport rolling stock	195,857
				083 – Cycling infrastructure	5,5717
				084 – Digitalisation of urban transport	16,368
				172 - Cross-financing under the ERDF (support to ESF-type actions necessary for the implementation of the ERDF part of the operation and directly linked to it)	13,9109

Table 5: Dimension 2 – form of support					
Priority No	Fund	Category of region⁹⁹	Specific objective	Code	Amount (mEUR)
P 4	FEDR	Mai puțin dezvoltată	b (viii) Promovarea mobilității urbane multimodale sustenabile	01 - Grant	278,2196

Table 6: Dimension 3 – territorial delivery mechanism and territorial focus					
Priority No	Fund	Category of region¹⁰⁰	Specific objective	Code	Amount (mEUR)
P 4	FEDR	Mai puțin dezvoltată	b (viii) Promovarea mobilității urbane multimodale sustenabile	18 - Cities, towns and suburbs	230,9223
				19 – Functional urban areas	
				26 - Cities, towns and suburbs	47,2973

Table 7: Dimension 6 – ESF+ secondary themes					
Priority No	Fund	Category of region	Specific objective	Code	Amount (mEUR)
P 4	FEDR	Mai puțin dezvoltată	b (viii) Promovarea mobilității urbane multimodale sustenabile	010 – Adressing challenges identified in the European Semester ¹⁰¹	278,2196

⁹⁸ Not relevant for CF

⁹⁹ Not relevant for CF

¹⁰⁰ Not relevant for CF

¹⁰¹ Intervențiile de EE răspund Recomandării Specifice de Țară RST 4 (Raport de Țară 2020)

Table 8: Dimension 7 – ESF+*, ERDF, CF and JTF gender equality dimension					
Priority No	Fund	Category of region	Specific objective	Code	Amount (EUR)
P 4	FEDR	Mai puțin dezvoltata	b (viii) Promovarea mobilitatii urbane multimodale sustenabile	03 – Gender neutral	278,2196

* In principle, 40% for the ESF+ contributes to gender tracking. 100% is applicable when Member State chooses to use article 6(2), ESF+ as well as programme specific actions in gender equality.

2.A.1. Prioritatea 5: Nord-Est – O regiune mai accesibila

Reference: Article 22(2) and point (c) of Article 22(3) CPR

☐ This is a priority dedicated to youth employment
☐ This is a priority dedicated to innovative actions
☐ This is a priority dedicated to support to the most deprived under the specific objective set out in point (xi) of Article 4(1) of the ESF+ regulation *
☐ This is a priority dedicated to support to the most deprived under the specific objective set out in point (x) of Article 4(1) of the ESF+ regulation ¹⁰²
☐ This is a priority dedicated to urban mobility specific objective set out in point (viii) of Article 2(b) of the ERDF and Cohesion Fund regulation
☐ This is a priority dedicated to ICT connectivity specific objective set out in point (v) of Article 2(a) of the ERDF and Cohesion Fund regulation

* If marked go to section 2.A.1.1.2

2.A.1.1. Specific objective¹⁰³ (Investment for Jobs and Growth goal) repeated for each selected specific objective for priorities other than technical assistance

c (iii) Dezvoltarea unei mobilitati nationale, regionale si locale durabile, reziliente in fata schimbarilor climatice, inteligente si intermodale, inclusiv imbunatatirea accesului la TEN-T si a mobilitatii transfrontaliere

2.A.1.1.1 Interventions of the Funds

Reference: points (d)(i), (iii), (iv), (v), (vi) and (vii) of Article 22(3) CPR

The related types of actions – point (d)(i) of Article 22(3) CPR and Article 6 ESF+ Regulation:

ADR NE a realizat un proces de consultare cu consiliile judetene privind nevoile de modernizare a infrastructurii rutiere (drumuri judetene si variante ocolitoare), care sunt vizate a fi finantate prin POR NE 2021-2027. Portofoliul constituit a fost analizat de Ministerul Transporturilor din prisma incadrarii in retea primara si secundara de transport rutier, a fost supus ulterior procesului de prioritizare¹⁰⁴, rezultand proiecte care vizeaza modernizarea de drumuri judetene, cu o lungime totala de 269 km si deservind o populatie totala de 176 mii persoane, precum si realizarea unei variante ocolitoare (municipiul Iasi), cu o lungime de 73 km si deservind o populatie de 108 mii persoane. Aceste proiecte asigura premisele pentru imbunatatirea conectivitatii a 42 de unitati administrativ teritoriale amplasate in mediul rural, cu un bazin demografic totalizand 235 mii persoane.

Prin investitiile realizate in infrastructura de transport rutier (drumuri judetene) s-ar putea obtine o crestere a conectivitatii, a gradului de mobilitate a persoanelor si bunurilor, un acces mai facil si rapid catre furnizorii de servicii de educatie, sanatate si sociale, la oportunitati concretizate in locuri de munca mai bune din zonele urbane dezvoltate pentru populatia aflata in zonele rurale si in orasele de dimensiuni mici ale regiunii.

La nivelul regiunii planurile de mobilitate urbana durabile, prevad actiuni cu un orizont de realizare la nivelul anului 2030. O serie de localitati urbane si-au prevazut in planurile de mobilitate urbana durabila si/sau strategiile de dezvoltare locala construirea de variante ocolitoare (Bacau, Botosani, Iasi, Piatra Neamt, Suceava, Onesti si Vatra Dornei). Realizarea variantelor ocolitoare ar putea avea un impact favorabil, contribuind la descongestionarea traficului de tranzit din orase, sporirea considerabila a capacitatii de circulatie, reducerea degradarii si a uzurii arterelor existente datorita suprasolicitarilor cauzate de traficul greu, reducerea semnificativa a poluarii mediului prin reducerea noxelor si zgomotului, reducerea numarului de accidente si realizarea legaturilor intre retelele de transport pentru fluxuri de marfuri.

¹⁰² In case resources under the specific objective set out in point (x) of Article 4(1) of the ESF+ Regulation are taken into account for the purposes of Article 7(4) of the ESF+ Regulation.

¹⁰³ Except for a specific objective set out in Article 4(1)(c)(xi) of the ESF+ Regulation.

¹⁰⁴ Proiecte cu documentatia tehnica realizata cu finantare prin POAT 2014-2020

In perioada de programare 2014-2020, in regiune au fost contractate 7 proiecte de modernizare drumuri judetene, totalizand 523 km si urmand sa deserveasca 446 de mii persoane din localitatile strabatute de acestea. Investitiile realizate vor imbunatati legatura intre judetele Iasi si Suceava, Botosani si Iasi, Neamt si Bacau, respectiv din judetul Vaslui. In plus, Consiliul judetean Vaslui este beneficiarul a doua proiecte de modernizare (DJ 245E si DJ 244I). Aceste proiecte, impreuna cu cele de construire de variante ocolitoare (Bacau – in executie parte a viitoarei autostrazi A7, care va strabate regiunea pe axa Nord-Sud; Iasi-Sud, finalizata; Suceava - finalizata) reprezinta un inceput in procesul de accesibilizare a regiunii si de crestere a competitivitatii.

Operatiuni vizate:

- modernizarea, construirea de legaturi rutiere secundare catre reseaua rutiera si nodurile TEN-T;
- dezvoltarea de solutii pentru descongestionarea/fluidizarea traficului;

fiind sprijinite:

- modernizarea, construirea drumurilor judetene care se constituie in legaturi rutiere secundare catre reseaua rutiera si nodurile TEN-T, construirea unor noi segmente de drum judetean pentru conectarea la autostrazi sau drumuri expres;
- constructia variantelor ocolitoare cu statut de drum judetean ce vor face parte din drumul judetean, construirea/realizarea de elemente pentru cresterea sigurantei circulatiei, semnalisticii aferente;
- constructia variantelor ocolitoare urbane, construirea/realizarea de elemente pentru cresterea sigurantei circulatiei, semnalisticii aferente;
- construirea, modernizarea, reabilitarea de pasaje/noduri rutiere si construirea pasarelelor pietonale;

In plus, ca parte a proiectelor de modernizare/fluidizare trafic, vor fi avute in vedere si urmatoarele actiuni:

- construirea/modernizarea de statii si alveole (in cazul in care proiectul vizeaza un drum judetean/traseu deservit de transportul public de calatori) pentru transport public pe traseul drumului judetean;
- realizarea de statii de incarcare electrica;
- realizarea de investitii pentru cresterea sigurantei rutiere: masuri de siguranta pasiva (atenuatori de impact si parapete de ghidare), semnalizarea acustica si vizuala a sectoarelor de drum periculoase si obstacolelor prin utilizarea energiei verzi, construire de pasaje denivelate, construire/amenajare de senzori giratorii, masuri de prevenire a incidentelor/accidentelor cauzate de fauna salbatica (pasaje, tunele, casete betonate, canale pentru amfibieni etc.),etc;
- realizarea de investitii destinate sigurantei rutiere pentru pietoni si biciclisti;
- realizarea de aliniamente de arbori situate de-a lungul cailor de transport si parapeti pentru protectie, aparari de maluri si consolidari de versanti, realizarea de investitii suplimentare pentru protectia drumului respectiv fata de efectele generate de conditii meteorologice extreme, efect al schimbarilor climatice.
- reducerea impactului asupra arilor protejate prin realizarea/refacerea coridoarelor ecologice, in scopul asigurarii conectivitatii laterale pentru speciile de carnivore mari, unghulate salbatice, dar si amfibieni, reptile sau mamifere mici (ex. pasaje, tunele, casete betonate, canale pentru amfibieni etc.)

Totodata, pot fi vizate actiuni pentru cresterea capacitatii administrative a beneficiarilor care contribuie la o mai buna si eficienta implementare a proiectului: schimburi de bune practici, experiente, formare in domeniile de interes acoperite si starns legate de obiectivul specific, realizarea de documentatii tehnico-financiare aferente in limita unui procent din bugetul proiectului sau intr-un quantum fix.

Prin program vizam modernizarea drumurilor judetene, apartinand retelei secundare¹⁰⁵ de transport rutier, precum si realizarea solutiilor care vor asigura fluidizarea/descongestionarea traficului rutier din municipii si orase, in timp ce PO Transport 2021-2027, va viza constructia variantelor ocolitoare pentru realizarea accesului municipiilor la reseaua rutiera primara (la nivel de drum national situat pe reseaua secundara), precum si constructia altor sectoare de drum national situate pe reseaua secundara.

Interventiile din program orientate catre cresterea conectivitatii prin modernizarea drumurilor judetene sunt complementare cu cele prevazute pe PNRR, prin investitiile care vor fi realizate in regiune pentru infrastructura rutiera TEN-T (sectiunile de autostrada A7: Ploiesti-Pascani si A8: Leghin -Tg. Neamt)..

Interventiile sunt complementare cu cele prevazute in Mecanismul pentru Interconectarea Europei (sector digital) referitoare digitalizarea retelelor de mobilitate care sa permita servicii transfrontaliere.

¹⁰⁵ Asa cum este definita in Planul Investitional pentru Dezvoltarea Infrastructurii de Transport pentru perioada 2020-2030.

Tipurile de actiuni au fost evaluate ca fiind compatibile cu principiul orizontal „Do No Significant Harm (DNSH)”, prevazut de Art. 9 al Regulamentului UE 1060/2021 si de Art. 17 al Regulamentului UE 852/2020. Astfel, ele sunt incadrate ca fiind compatibile conform Mecanismului de Redresare si Rezilienta (RRF).

Prioritatea este sustinuta si raspunde la elementele de ordin strategic prezente in PDR NE 2021-2027, prioritatea nr.4 Dezvoltarea unei infrastructuri moderne, inteligente, reziliente si durabile, masura 4.1.1 dezvoltarea infrastructurii de transport feroviara, aeriana si rutiera, fiind prevazute actiuni indicative care se adreseaza pentru constructia, modernizarea variantelor ocolitoare, in special pentru zonele urbane aglomerate, congestionate care se confrunta cu probleme de poluare atmosferica si fonica, respectiv reabilitarea, modernizarea drumurilor publice nationale, judetene, comunale, in special a celor care asigura o crestere a accesibilitatii intre zonele rurale izolate si centrele urbane limitrofe, intre orasele mici si mijlocii si zonele functionale urbane, a conectivitatii si accesibilitatii transnationale cu Republica Moldova si Ucraina.

The main target groups - point (d)(iii) of Article 22(3) CPR:

Populatia care locuieste in localitatile rurale si urbane, strabatute de drumurile modernizate/construite, inclusiv agentii economici din zonele respective

Populatia localitatilor care beneficiaza de proiecte de decongestionarea/fluidizarea trafic

Actions safeguarding equality, inclusion and non-discrimination – point (d)(iv) of Article 22(3) CPR and Article 6 ESF+ Regulation

Respectarea prevederilor nationale in vigoare referitoare la egalitate de sanse, incluziune si nediscriminare va reprezenta conditie deeligibilitate pentru accesarea fondurilor alocate acestei interventii. Beneficiarii se vor asigura ca infrastructura creata, reabilitata, modernizata sa fie accesibila intregii populatii, tuturor categoriilor vulnerabile, asigurandu-se masuri speciale de accesibilizare pentru persoanele cu dizabilitati, cum ar fi: trotuare de latime adecvata si finisaj antiderapant, fara obstacole, cu traversari stradale sigure, marcate cu pavaj tactil, cu semaforizari echipate cu comenzi de ghidare senzoriala, cu bordurile la nivelul carosabilului in zonele de traversare, etc.

Indication of the specific territories targeted, including the planned use of territorial tools – point (d)(v) of Article 22(3) CPR

Pentru proiectele care vizeaza modernizarea drumurilor judetene, teritoriile tinta sunt reprezentate de localitatile rurale si urbane strabatute de traseul drumului judetean.

Consiliile judetene vor putea accesa fondurile de pe aceasta prioritate cu conditia ca proiectele vizate sa faca parte dintr-o strategie teritoriala.

Pentru proiectele care vizeaza descongestionarea, fluidizarea traficului teritoriile tinta sunt reprezentate, dupa caz, de zona rurala si/sau urbana.

Consiliile judetene vor putea accesa fondurile de pe aceasta prioritate care vizeaza realizarea de variante ocolitoare cu statut de drum judetean, cu conditia ca proiectele vizate sa faca parte dintr-o strategie teritoriala.

UAT-urile urbane vor putea accesa fondurile de pe aceasta prioritate, cu conditia ca proiectele depuse sa faca parte dintr-o strategie teritoriala, si, dupa caz, din planul de mobilitate urbana.

Parteneriatele dintre UAT-urile urbane si consiliile judetene sunt posibile pentru aceasta interventie.

The interregional, cross-border and transnational actions – point (d)(vi) of Article 22(3) CPR

N/A

The planned use of financial instruments – point (d)(vii) of Article 22(3) CPR

N/A

2.A.1.1.2 Indicators

Reference: point (d)(ii) of Article 22(3) CPR and Article 8 ERDF and CF Regulation

Table 2: Output indicators								
Priority	Specific objective (Investment for Jobs and Growth goal or EMFAF)	Fund	Category of region	ID [5]	Indicator [255]	Measurement unit	Milestone (2024)	Target (2029)
P 5	c (iii) Dezvoltarea unei mobilitati nationale, regionale si locale durabile, reziliente in fata schimbarilor climatice, inteligente si intermodale, inclusiv imbunatatirea accesului la TEN-T si a mobilitatii transfrontaliere	FEDR	Mai putin dezvoltata	RCO 44	Lungimea drumurilor noi care beneficiaza de sprijin – altele	Km.	0	73
				RCO 46	Lungimea drumurilor reconstruite sau modernizate – altele	Km.	0	330

Table 3: Result indicators											
Priority	Specific objective (Investment for Jobs and Growth goal or EMFAF)	Fund	Category of region	ID [5]	Indicator [255]	Measurement unit	Baseline or reference value	Reference year	Target (2029)	Source of data [200]	Comments [200]
P 5	c (iii) Dezvoltarea unei mobilitati nationale, regionale si locale durabile, reziliente in fata schimbarilor climatice, inteligente si intermodale, inclusiv imbunatatirea accesului la TEN-T si a mobilitatii transfrontaliere	FE DR	Mai putin dezvolta ta	RC R 55	Utilizatori de drumuri noi construite, reconstruite sau modernizate	Pasager- km/an	10.765.339	2015	12.250.956	Proiecte implementate	

2.A.1.1.3. Indicative breakdown of the programmed resources (EU) by type of intervention (not applicable to the EMFAF)

Reference: point (d)(viii) of Article 22(3) CPR

Table 4: Dimension 1 – intervention field					
Priority No	Fund	Category of region¹⁰⁶	Specific objective	Code	Amount (mEUR)
P 5	FEDR	Mai putin dezvoltata	c (iii) Dezvoltarea unei mobilitati nationale, regionale si locale durabile, reziliente in fata schimbarilor climatice, inteligente si intermodale, inclusiv imbunatatirea accesului la TEN-T si a mobilitatii transfrontaliere	089 - Newly built or upgraded secondary road links to TEN-T road network and nodes	42,3938
				093 - Other reconstructed or modernised roads (motorway, national, regional or local)	103,4133
				172 - Cross-financing under the ERDF (support to ESF-type actions necessary for the implementation of the ERDF part of the operation and directly linked to it)	7,674

Table 5: Dimension 2 – form of support					
Priority No	Fund	Category of region¹⁰⁷	Specific objective	Code	Amount (mEUR)
P 5	FEDR	Mai putin dezvoltata	c (iii) Dezvoltarea unei mobilitati nationale, regionale si locale durabile, reziliente in fata schimbarilor climatice, inteligente si intermodale, inclusiv imbunatatirea accesului la TEN-T si a mobilitatii transfrontaliere	01 - Grant	153,4811

Table 6: Dimension 3 – territorial delivery mechanism and territorial focus					
Priority No	Fund	Category of region¹⁰⁸	Specific objective	Code	Amount (mEUR)
P 5	FEDR	Mai putin dezvoltata	c (iii) Dezvoltarea unei mobilitati nationale, regionale si locale durabile, reziliente in fata schimbarilor climatice, inteligente si intermodale, inclusiv imbunatatirea accesului la TEN-T si a mobilitatii transfrontaliere	26 – Cities, towns and suburbs	23,4098
				28 – Rural areas	132,6553

Table 7: Dimension 6 – ESF+ secondary themes					
Priority No	Fund	Category of region	Specific objective	Code	Amount (EUR)
P 5	FEDR	Mai putin dezvoltata	c (iii) Dezvoltarea unei mobilitati nationale, regionale si locale durabile, reziliente in fata	09 – Not applicable	153,4811

¹⁰⁶ Not relevant for CF

¹⁰⁷ Not relevant for CF

¹⁰⁸ Not relevant for CF

			schimbarilor climatice, inteligente si intermodale, inclusiv imbunatatirea accesului la TEN-T si a mobilitatii transfrontaliere		
--	--	--	---	--	--

Table 8: Dimension 7 – ESF+*, ERDF, CF and JTF gender equality dimension					
Priority No	Fund	Category of region	Specific objective	Code	Amount (mEUR)
P 5	FEDR	Mai putin dezvoltata	c (iii) Dezvoltarea unei mobilitati nationale, regionale si locale durabile, reziliente in fata schimbarilor climatice, inteligente si intermodale, inclusiv imbunatatirea accesului la TEN-T si a mobilitatii transfrontaliere	03 – Gender neutral	153,4811

* In principle, 40% for the ESF+ contributes to gender tracking. 100% is applicable when Member State chooses to use article 6(2), ESF+ as well as programme specific actions in gender equality.

2.A.1. Prioritatea 6: Nord-Est – O regiune educata

Reference: Article 22(2) and point (c) of Article 22(3) CPR

☐ This is a priority dedicated to youth employment
☐ This is a priority dedicated to innovative actions
☐ This is a priority dedicated to support to the most deprived under the specific objective set out in point (xi) of Article 4(1) of the ESF+ regulation *
☐ This is a priority dedicated to support to the most deprived under the specific objective set out in point (x) of Article 4(1) of the ESF+ regulation ¹⁰⁹
☐ This is a priority dedicated to urban mobility specific objective set out in point (viii) of Article 2(b) of the ERDF and Cohesion Fund regulation
☐ This is a priority dedicated to ICT connectivity specific objective set out in point (v) of Article 2(a) of the ERDF and Cohesion Fund regulation

* If marked go to section 2.A.1.1.2

2.A.1.1. Specific objective¹¹⁰ (Investment for Jobs and Growth goal) repeated for each selected specific objective for priorities other than technical assistance

d (ii) imbunatatirea accesului la servicii de calitate si favorabile incluziunii in educatie, formare si invatarea pe tot parcursul vietii prin dezvoltarea infrastructurii;

2.A.1.1.1 Interventions of the Funds

Reference: points (d)(i), (iii), (iv), (v), (vi) and (vii) of Article 22(3) CPR

The related types of actions – point (d)(i) of Article 22(3) CPR and Article 6 ESF+ Regulation:

<p>Pana in prezent au fost intreprinse demersuri pentru modernizarea si echiparea unitatilor de invatamant, materializate prin implementarea de proiecte de infrastructura finantate din POR 2007-2013 si 2014-2020, Programul National de Dezvoltare Locala si din bugetele locale. Cu toate acestea o parte a infrastructurii educationale se confrunta in continuare cu o serie de probleme dintre care cele mai importante sunt: lipsa unor spatii adecvate procesului de instruire, lipsa unor dotari care sa tina pasul cu nevoile mereu in schimbare ale pietei fortei de munca, lipsa de cooperare cu unitatile economice si, ceea ce este foarte important, necorelarea in multe unitati de invatamant a procesului de instruire cu cerintele pietei fortei de munca.</p> <p>In prezent, derulam cu sprijinul Bancii Mondiale, in cadrul proiectului "Safe and Modern Schools Integrated Project", procesul de identificare si prioritizare a scolilor din regiune care ar urma sa fie subiectul interventiilor acestei prioritati, dupa urmatoarele criterii: scorul de risc seismic, pozitionarea geografica a scolilor (localitati rurale marginalizate, localitati urbane dezavantajate pe criteriul de ocupare, localitati cu nivele scazute ale indicelui de dezvoltare umana la nivel local, localitati care demonstreaza un trend (previzionat) favorabil pentru populatia scolara, etc.</p> <p>Prioritatea vizeaza cresterea accesului la infrastructura educationala moderna, rezilienta, care fructifica avantajele digitalizarii, indeplinind conditiile standard de functionare, cu ateliere si laboratoare inzestrate cu dotari moderne, care permit dezvoltarea competentelor in corelare cu nevoile/provocările prezente si viitoare ale pietii muncii locale si regionale.</p> <p>Operatiuni vizate:</p> <ul style="list-style-type: none">- dezvoltarea infrastructurii educationale pentru invatamant timpuriu (anteprescolar si prescolar), invatamant primar si gimnazial;
--

¹⁰⁹ In case resources under the specific objective set out in point (x) of Article 4(1) of the ESF+ Regulation are taken into account for the purposes of Article 7(4) of the ESF+ Regulation.

¹¹⁰ Except for a specific objective set out in Article 4(1)(c)(xi) of the ESF+ Regulation

- dezvoltarea infrastructurii educationale pentru invatamant secundar superior, filiera vocationala si tehnologica si invatamant profesional, inclusiv cel dual;
- dezvoltarea infrastructurii de invatamant universitar.

Vor fi sprijinite urmatoarele tipuri de actiuni:

- constructia, reabilitarea, modernizarea, extinderea si echiparea (inclusiv accesibilizare pentru persoane cu dizabilitati, masuri de consolidare structurala in functie de nivelul de expunere si vulnerabilitate la riscurile identificate) infrastructurii educationale pentru educatia timpurie anteprescolara (crese) si prescolara (gradinite) in mediul urban si rural;
- constructia, reabilitarea, modernizarea, extinderea si echiparea (inclusiv accesibilizare pentru persoane cu dizabilitati, masuri de consolidare structurala in functie de nivelul de expunere si vulnerabilitate la riscurile identificate.) infrastructurii educationale pentru invatamantul general obligatoriu in mediul urban si rural;
- constructia, reabilitarea, modernizarea, extinderea, echiparea (inclusiv accesibilizare pentru persoane cu dizabilitati, masuri de consolidare structurala in functie de nivelul de expunere si vulnerabilitate la riscurile identificate.) infrastructurii educationale pentru invatamantul profesional si tehnic (licee tehnologice si scoli profesionale) si cel vocational, in mediul urban si rural;
- constructia, reabilitarea, modernizarea si dotarea infrastructurii sportive asociate unitatilor de invatamant, inclusiv a centrelor de pregatire sportiva (inclusiv olimpice), stabilite pe langa scoli sau institutii de invatamant);
- reabilitarea, modernizarea, extinderea si echiparea (inclusiv accesibilizare pentru persoane cu dizabilitati, masuri de consolidare structurala in functie de nivelul de expunere si vulnerabilitate la riscurile identificate.) infrastructurii educationale universitare, inclusiv case de cultura ale studentilor;
- achizitionare de microbuze/autobuze/autocare scolare electrice (echipate pentru transportul elevilor cu dizabilitati locomotorii) pentru transportul elevilor domiciliati in localitatile rurale din zonele limitrofe comunelor, oraselor, municipiilor, precum si din zonele rurale izolate, inclusiv infrastructura de incarcare electrica la nivel de unitate scolara - acest tip de actiune poate fi doar parte componenta a unui proiect de tip investitie in infrastructura educationala;
- crearea si dezvoltarea de platforme digitale de comunicare si schimb de documente (inclusiv lectii digitalizate), baze de date si biblioteci virtuale pentru elevi si studenti, parinti si scoala, live streaming, dotarea cu echipamente si infrastructura de proiectare si mapare video - acest tip de actiune poate fi doar parte componenta a unui proiect de tip investitie in infrastructura educationala;

In plus, pot fi vizate actiuni pentru cresterea capacitatii administrative a beneficiarilor care contribuie la o mai buna si eficienta implementare a proiectelor: schimburi de bune practici, experiente, formare in domeniile de interes acoperite si starns legate de obiectivul specific, realizarea de documentatii tehnico-financiare aferente in limita unui procent din bugetul proiectului sau intr-un quantum fix.

Nota: in functie de caracteristicile/nevoile/provocările locale, sociale, culturale pot fi dezvoltate solutii integrate care sa contina combinatii dintre tipurile de interventii prezentate mai sus.

Vor fi sprijinite cu precadere unitatile de invatamant din mediul urban care au un bazin de recrutare extins (urban si rural limitrof), din zonele rurale, comunitatile izolate, periferice, marginalizate/dezavantajate care se confrunta cu fenomenul de abandon scolar si parasire timpurie.

De asemenea, vor fi sprijinite cu precadere acele scoli pentru care valoare medie a indicelui IRSE din perioada 2015-2019 este situat in intervalul 6-10.

Operatiunile care vizeaza construirea infrastructurii educationale vor fi avute in vedere in special pentru invatamantul timpuriu, ante si prescolar, unde se inregistreaza lipsuri majore.

Prin acest tip de interventii (in special in cazul creselor) prin program urmarim sa crestem participarea femeilor la viata profesionala, precum si concilierea intre viata profesionala si cea personala, si combaterea feminizarii saraciei.

De asemenea, conform Directivei 31/2010 al UE, Art. 9, cladirile nou construite vor fi cladiri al caror consum de energie este aproape egal cu zero (nZEB), conform definitiei din L 372/2005 (actualizata in 2020), Art. 3, pct. 15.

In cazul celorlalte unitati scolare, acestea trebuie sa demonstreze o tendinta demografica pozitiva pentru populatia scolara din bazinul lor de cuprindere. Totodata, operatiunile care adreseaza extinderea infrastructurii scolare vor fi conditionate de gradul de supraaglomerare a scolilor.

Prin Program Operational de Educatie si Ocupare 2021-2027 se vor realiza actiuni pentru crearea si dezvoltarea de mecanisme de monitorizare, avertizare si prevenire a parasirii timpurii si abandonului scolar. Acestea vor reprezenta o continuare a proiectului pilot al Ministerului Educatiei „Design of an early warning system for early school leaving -

SRSP 2017”, prin care se dezvoltă și se testează un mecanism de avertizare timpurie în educație (MATE). Instrumentul se pilotează în prezent în Regiunea NE, în 4 școli la nivel gimnazial (Iasi, Bacău și Vaslui), presupunând dezvoltarea unui sistem de indicatori pentru identificarea elevilor aflați în situație de risc, colectare date și identificare elevi, proiectarea și aplicarea de măsuri personalizate. Pentru îmbunătățirea participării copiilor la educația anteprescolară și prescolară se va realiza diversificarea și flexibilizarea serviciilor de suport socio-educational și dezvoltarea sistemului de formare inițială și continuă a cadrelor didactice. Totodată, pentru creșterea calității ofertei de educație și formare profesională pentru asigurarea echității sistemului și o mai bună adaptare la dinamica pieței muncii și la provocările inovării și progresului tehnologic, în cadrul intervențiilor pentru învățământ primar și secundar, se vor finanța măsuri privind flexibilizarea și diversificarea oportunităților de formare și dezvoltare a competențelor cheie ale elevilor, iar pentru învățământ terțiar se va pune accent pe promovarea dezvoltării programelor de studii flexibile și corelate cu cerințele pieței. Ca măsuri orizontale se prevede pilotarea unui mecanism eficient de recunoaștere a rezultatelor învățării dobândite în contexte non-formale și informale pentru o mai bună integrare pe piața muncii, precum și măsuri privind asigurarea calității educației pentru toți, în corelație cu dinamica pieței muncii (schimbări tehnologice și structurale, digitale etc) și a societății.

Prin Programul Operațional de Incluziune și Demnitate Socială 2021-2027, componenta Dezvoltarea locală plasată sub responsabilitatea comunității se vor dezvolta servicii de educație și îngrijire pentru copii, servicii de tip before și after school, servicii de suport educațional pentru copiii în risc de abandon școlar. De asemenea, pentru reducerea disparităților dintre copiii aflați în risc de sărăcie și/sau excluziune socială și ceilalți copii se preconizează acordarea de vouchere before și after school, vouchere pentru activitățile de weekend ale copiilor (sport, creație, artă), construirea / reabilitarea/modernizarea/extinderea/echiparea de centre de zi pentru copiii și adolescenții cu tulburări de comportament, precum și servicii de terapie; pentru accesul copiilor afectați de sărăcie în vederea îmbunătățirii aptitudinilor sociale se vor finanța tabere de creație/sport pentru elevi (ciclu primar și gimnazial).

Unitățile de învățământ de tip școli tehnice agricole din mediul rural vor fi finanțate prin Planul Național Strategic PAC post 2020.

Tipurile de acțiuni au fost evaluate ca fiind compatibile cu principiul orizontal „Do No Significant Harm (DNSH)”, prevăzut de Art. 9 al Regulamentului UE 1060/2021 și de Art. 17 al Regulamentului UE 852/2020. Astfel, ele sunt încadrate ca fiind compatibile conform ghidului tehnic RRF DNSH al COM/12.02.2021.

Prin PNRR vor fi realizate investiții pentru învățământul anteprescolar și prescolar (construcția, dotarea și operationalizarea de creșe și servicii complementare pentru grupuri defavorizate, care vizează atingerea unei rate de participare de 19% (anteprescolar), respectiv 91% (prescolar)), sprijinirea unităților de învățământ cu risc de abandon școlar (inclusiv digitalizare), crearea de campusuri profesionale integrate pentru educație și formare profesională și consortii de învățământ dual, crearea de ateliere inteligente pentru învățământul secundar, dotarea școlilor cu echipamente tehnologice digitale, microbuze electrice pentru școli izolate și mediul rural, reabilitarea energetică a școlilor (urban și rural), construcție școli verzi în zonele cu creștere demografică, etc.

Intervențiile din program sunt sinergice cu cele prevăzute în Programul Europa Digitală, de transformare digitală a unităților de educație, prin susținerea de acțiuni inovative precum noi instrumente de învățare, materiale și resurse educaționale deschise, etc. Totodată, programul completează acțiunile din programul Erasmus+ pentru dezvoltarea de competențe digitale avansate necesare dezvoltării tehnologiilor de varf.

Prioritatea este susținută de elementele de ordin strategic prezente în PDR NE 2021-2027, prioritatea nr. 2 Dezvoltarea capitalului uman, măsura 2.2.1 Creșterea participării la un învățământ de calitate, modern, corelat la cerințele pieței muncii, inclusiv prin modernizarea infrastructurii aferente și la formarea continuă care prevede și acțiuni dedicate pentru reabilitarea, modernizarea, accesibilizarea, extinderea unităților de învățământ (inclusiv Sali de sport), inclusiv realizarea de lucrări de creștere a eficienței energetice (reabilitare termică, sisteme de încălzire, climatizare, ventilare, sisteme de management energetic, iluminare, sisteme alternative de producere a energiei electrice și sau termice/surse regenerabile de energie pentru asigurarea energiei termice), dotarea unităților de învățământ cu mobilier, elemente de birotică, calculatoare, dotarea laboratoarelor și atelierelor cu echipamente de specialitate, dotarea atelierelor și spațiilor unde se efectuează practica productivă (licee tehnologice, școli profesionale, colegii economice), etc.

The main target groups - point (d)(iii) of Article 22(3) CPR:

Elevi, prescolari (3-5 ani), copii (0-2 ani) care utilizează infrastructura de învățământ construită/ reabilitată/ modernizată/ extinsă/ echipată
Studenti care utilizează infrastructura de învățământ reabilitată/ modernizată/ extinsă/ echipată

Actions safeguarding equality, inclusion and non-discrimination – point (d)(iv) of Article 22(3) CPR and Article 6 ESF+ Regulation

*Respectarea prevederilor nationale in vigoare referitoare la egalitate de sanse, incluziune si nediscriminare va reprezenta conditie deeligibilitate pentru accesarea fondurilor alocate acestei interventii. Beneficiarii se vor asigura ca infrastructura creata, reabilitata, modernizata sa fie accesibila intregii populatii, tuturor categoriilor vulnerabile, asigurandu-se masuri speciale de accesibilizare pentru persoanele cu dizabilitati locomotorii, cum ar fi rampe de acces, grupuri sanitare adaptate, etc.
Pentru scolile pentru elevi cu cerinte speciale (elevi cu dizabilitati de vedere, etc.) se vor respecta cerintele legislatiei in vigoare.*

Indication of the specific territories targeted, including the planned use of territorial tools – point (d)(v) of Article 22(3) CPR

Prioritatea se adreseaza localitatilor urbane si rurale din regiune, fiind sprijinite cu precadere unitatile de invatamant aflate in teritorii care au un bazin de recrutare extins, cele din randul comunitatilor rurale, izolate, marginalizate/dezavantajate confruntate cu un nivel ridicat al parasirii timpurii si abandonului scolar.

Municipiile resedinta de judet vor putea accesa fondurile de pe aceasta prioritate, doar utilizand si respectand conditiile aferente instrumentului DUI (detaliate la prioritatea P7, caseta „Indication of the specific territories targeted, including the planned use of territorial tools”), proiectele trebuind sa faca parte din strategia teritoriala aferenta DUI. Comunele din componenta zonei urbane functionale sau a zonei metropolitane aferenta municipiului resedinta de judet pot depune individual proiecte cu conditia ca acestea sa faca parte din strategia teritoriala aferenta DUI.

Celelalte municipii si orase din regiune vor putea accesa fondurile de pe aceasta prioritate, cu conditia ca proiectele sa faca parte dintr-o strategie teritoriala. De aceasta prevedere vor beneficia si satele apartinatoare acestora.

Consiliile judetene vor putea accesa fondurile pe aceasta prioritate pentru infrastructura scolara aflata in subordinea lor din mediul urban si rural, cu conditia ca proiectele sa faca parte dintr-o strategie teritoriala.

Comunele, satele apartinatoare vor putea depune proiecte pe aceasta prioritate, cu conditia ca proiectele sa faca parte dintr-o strategie teritoriala.

The interregional, cross-border and transnational actions – point (d)(vi) of Article 22(3) CPR

In Programul Transnational Dunarea 2021-2027 sunt prevazute la prioritatea Regiunea Dunarii mai sociala, interventii de cooperare transnationale, care vizeaza completarea modelelor educationale existente cu exemple de buna practica si modele inovative, adresate elevilor care apartin/provin categoriile dezavantajate. Aceste actiuni, sunt complementare interventiilor din program adresate cresterii accesului la o educatie incluziva.

Nota: Programul INTERREG NEXT Ungaria-Slovacia-Romania-Ucraina nu este publicat; este realizata doar analiza teritoriala.

The planned use of financial instruments – point (d)(vii) of Article 22(3) CPR

N/A

2.A.1.1.2 Indicators

Reference: point (d)(ii) of Article 22(3) CPR and Article 8 ERDF and CF Regulation

Table 2: Output indicators								
Priority	Specific objective (Investment for Jobs and Growth goal or EMFAF)	Fund	Category of region	ID [5]	Indicator [255]	Measurement unit	Milestone (2024)	Target (2029)
P 6	d (ii) imbunatatirea	FEDR	Mai putin dezvoltata	RCO 66	Capacitatea claselor din cadrul	Nr. copii	0	2.441

accesului la servicii de calitate si favorabile incluziunii in educatie, formare si invatarea pe tot parcursul vietii prin dezvoltarea infrastructurii;					infrastructurilor pentru ingrijirea copiilor care beneficiaza de sprijin (noi sau modernizate)					
	RCO 67	Capacitatea claselor din cadrul infrastructurilor din domeniul invatamantului care beneficiaza de sprijin (noi sau modernizate)	Nr. Elevi/studenti	0	29.868					

Table 3: Result indicators											
Prio rity	Specific objectiv e (Invest ment for Jobs and Growth goal or EMFA F)	Fu nd	Categ ory of regio n	ID [5]	Indicator [255]	Measu rment unit	Baselin e or referen ce value	Refe renc e year	Target (2029)	Source of data [200]	Commen ts [200]
P 6	d (ii) imbunata tirea accesului la servicii de calitate si favorabile incluziunii in educatie, formare si invatarea pe tot parcursul vietii prin dezvoltarea	FE DR	Mai putin dezvoltata	RCR 70	Numarul anual al copiilor care utilizeaza infrastructurile pentru ingrijirea copiilor ce beneficiaza de sprijin	Nr.	1.294	2020	2.441	Proiecte implementate	
				RCR 71	Numarul anual al elevilor care utilizeaza infrastructurile din domeniul invatamantului ce	Nr.	27.105	2020	29.868	Proiecte implementate	

	infrastruc turii;				beneficiaza de sprijin					
--	----------------------	--	--	--	---------------------------	--	--	--	--	--

2.A.1.1.3 Indicative breakdown of the programmed resources (EU) by type of intervention (not applicable to the EMFAF)

Reference: point (d)(viii) of Article 22(3) CPR

Table 4: Dimension 1 – intervention field					
Priority No	Fund	Category of region¹¹¹	Specific objective	Code	Amount (MEUR)
P 6	FEDR	Mai putin dezvoltata	d (ii) imbunatatirea accesului la servicii de calitate si favorabile incluziunii in educatie, formare si invatarea pe tot parcursul vietii prin dezvoltarea infrastructurii	121 - Infrastructure for early childhood education and care	35,5381
				122 - Infrastructure for primary and secondary education	76,3976
				123 - Infrastructure for tertiary education	11,5796
				124 - Infrastructure for vocational education and training and adult learning	24,871
				172 - Cross-financing under the ERDF (support to ESF-type actions necessary for the implementation of the ERDF part of the operation and directly linked to it)	7,8097

Table 5: Dimension 2 – form of support					
Priority No	Fund	Category of region¹¹²	Specific objective	Code	Amount (MEUR)
P 6	FEDR	Mai putin dezvoltata	d (ii) imbunatatirea accesului la servicii de calitate si favorabile incluziunii in educatie, formare si invatarea pe tot parcursul vietii prin dezvoltarea infrastructurii	01 - Grant	156,196

Table 6: Dimension 3 – territorial delivery mechanism and territorial focus					
--	--	--	--	--	--

¹¹¹ Not relevant for CF

¹¹² Not relevant for CF

Priority No	Fund	Category of region ¹¹³	Specific objective	Code	Amount (MEUR)
P 6	FEDR	Mai puțin dezvoltată	d (ii) îmbunătățirea accesului la servicii de calitate și favorabile incluziunii în educație, formare și învățarea pe tot parcursul vieții prin dezvoltarea infrastructurii	18 - cities, towns and suburbs	54,8248
				19 – Functional urban areas	
				26 - cities, towns and suburbs	38,8928
				28 – Rural areas	62,4784

Table 7: Dimension 6 – ESF+ secondary themes

Priority No	Fund	Category of region	Specific objective	Code	Amount (MEUR)
P 6	FEDR	Mai puțin dezvoltată	d (ii) îmbunătățirea accesului la servicii de calitate și favorabile incluziunii în educație, formare și învățarea pe tot parcursul vieții prin dezvoltarea infrastructurii	010 – Addressing challenges identified in the European Semester ¹¹⁴	156,196

Table 8: Dimension 7 – ESF+*, ERDF, CF and JTF gender equality dimension

Priority No	Fund	Category of region	Specific objective	Code	Amount (MEUR)
P 6	FEDR	Mai puțin dezvoltată	d (ii) îmbunătățirea accesului la servicii de calitate și favorabile incluziunii în educație, formare și învățarea pe tot parcursul vieții prin dezvoltarea infrastructurii	01 – Gender targeting	11,781
				02 – Gender mainstreaming	144,415

* In principle, 40% for the ESF+ contributes to gender tracking. 100% is applicable when Member State chooses to use article 6(2), ESF+ as well as programme specific actions in gender equality.

¹¹³ Not relevant for CF

¹¹⁴ Intervențiile de la această Prioritate răspund Recomandării Specifice de Țară RST 3 (Raport de Țară 2020)

2.A.1. Prioritatea 7: Nord-Est – O regiune mai atractiva

Reference: Article 22(2) and point (c) of Article 22(3) CPR

☐ This is a priority dedicated to youth employment
☐ This is a priority dedicated to innovative actions
☐ This is a priority dedicated to support to the most deprived under the specific objective set out in point (xi) of Article 4(1) of the ESF+ regulation *
☐ This is a priority dedicated to support to the most deprived under the specific objective set out in point (x) of Article 4(1) of the ESF+ regulation ¹¹⁵
☐ This is a priority dedicated to urban mobility specific objective set out in point (viii) of Article 2(b) of the ERDF and Cohesion Fund regulation
☐ This is a priority dedicated to ICT connectivity specific objective set out in point (v) of Article 2(a) of the ERDF and Cohesion Fund regulation

* If marked go to section 2.A.1.1.2

2.A.1.1. Specific objective¹¹⁶ (Investment for Jobs and Growth goal) repeated for each selected specific objective for priorities other than technical assistance

e (i) favorizarea dezvoltarii integrate sociale, economice si de mediu la nivel local si a patrimoniului cultural, turismului si securitatii in zonele urbane;

2.A.1.1.1 Interventions of the Funds

Reference: points (d)(i), (iii), (iv), (v), (vi) and (vii) of Article 22(3) CPR

The related types of actions – point (d)(i) of Article 22(3) CPR and Article 6 ESF+ Regulation:

Conform PDR NE 2021-2027, zonele urbane se incadreaza in urmatoarele tipologii: (1) orase cu potential de dezvoltare la nivel regional caracterizate prin acces rapid la un aeroport regional, situate pe coridoare rutiere si/sau feroviare, mediu academic dezvoltat, densitate economica ridicata care poate atrage forta de munca instruita din aria de influenta, structuri de sprijin a afacerilor diversificate, unitati de cercetare/inovare, care pot deveni motoare de crestere la nivel regional constituindu-se in vectori ai competitivitatii regionale si atragerii de (noi) investitori; (2) orase cu potential de dezvoltare local, care beneficiaza de resurse locale si se pot specializa pe unu-doua domenii principale de activitate. Acestea necesita actiuni suport de vitalizare ce pot conduce la atragerea investitorilor autohtoni, absorbtia fortei de munca locale, si implicit la retentia populatiei; (3) orase mici care au in mica parte functiuni socio-economice, o parte dintre ele fiind asimilate cu localitatile din mediul rural si care sunt inconjurate de teritorii cu un potential agricol/zootehnic ridicat. Acestea necesita un pachet integrat, complex de interventii economice/sociale/fizice/mediu, axat pe fructificarea potentialului existent, astfel incat sa devina mai atractive, determinand o crestere a calitatii vietii si asigurarea unui standard de viata minim; (4) orase sau cartiere care se constituie in largi comunitati marginalizate sau defavorizate, in care exista o pondere ridicata a grupurilor vulnerabile si care presupun, alaturi de un proces de regenerare fizica si interventii dedicate imbunatatirii capitalului uman si a conditiilor de locuire.

Toate localitatile urbane, indiferent de tipologie se confrunta total sau partial, cu probleme care tin de atractivitatea scazuta, fapt care afecteaza negativ atat calitatea vietii locuitorilor – cu efecte negative asupra retentiei -, cat si mediul economic local, prin nivelul redus al investitorilor si investitiilor realizate. Cu toate acestea, o parte dintre localitati detin un potential turistic, cultural, creativ, care, fructificat, poate conduce la redresare si diversificare economica, crearea de locuri de munca pentru tineri, schimbarea imaginii oraselor. Astfel, aceste actiuni, insotite de cele dedicate revitalizarii si regenerarii urbane, fizice si sociale, pot conduce la cresterea de atractivitate asteptata de catre locuitori pentru a locui, trai si investi.

¹¹⁵ In case resources under the specific objective set out in point (x) of Article 4(1) of the ESF+ Regulation are taken into account for the purposes of Article 7(4) of the ESF+ Regulation.

¹¹⁶ Except for a specific objective set out in Article 4(1)(c)(xi) of the ESF+ Regulation.

Pandemia COVID 19 a pus o presiune semnificativa asupra sectorului cultural-turistic, digitalizarea prefigurandu-se ca o solutie viabila de asigurare in continuare a accesului pentru turisti si comunitatile locale.

Strategiile integrate de dezvoltare urbana si de dezvoltare locala 2014-2020, cat si portofoliul de proiecte aferent PDR NE 2021-2027 si PRAT NE 2017-2023 prevad actiuni pentru valorificarea potentialului turistic, cu orizont de realizare la nivelul anului 2030. Astfel, 51 de proiecte, cu o valoare aprox de 230 mil. de Euro localizate in Bacau, Botosani, Iasi, Piatra Neamt, Suceava, Barlad, Gura Humorului, Moinesti, Slanic Moldova, Tg, Neamt, Tg, Ocna, etc. vizeaza operatiuni precum restaurarea/renovarea monumentelor istorice, arheologice, cladirilor de patrimoniu, caselor memoriale, a oraselor vechi (subterane), dotarea muzeelor, centrelor istorice, dezvoltarea infrastructurii turistice balneare, construirea de centre culturale multifunctionale, parcuri tematice de arta sau stiintifice, parcuri de agrement, zone turistice montane, etc. Exista un apetit echilibrat pentru turismul cultural si de agrement (cate 45% din total buget solicitat), diferenta fiind pentru turismul balnear.

Totodata, in documentele mentionate se regasesc si 43 proiecte, in valoare de 41 mil. Euro orientate catre revitalizarea si regenerarea urbana: amenajare de parcuri, pietete, scuaruri, spatii pietonale, amenajarea perimetrelor lacurilor cu piste de alegare si ciclism, locuri de joaca, mini terenuri de sport, reconversia/amenajarea cinematografelor, reconversia si amenajarea albi in zone publice de agrement si culoare verzi, etc.

Sunt avute in vedere, in functie de provocarile si oportunitatile existente la nivelul fiecarei localitati utilizarea intr-un mod integrat a operatiunilor dedicate:

A. Revitalizarii si regenerarii urbane fizica, cu actiuni orientate catre:

- (re)amenajare, reabilitare, modernizare spatii publice, centre istorice, pietete, zone pietonale, parcuri inteligente (ca parte a unui proiect integrat de regenerare/revitalizare urbana si doar justificate prin disparitia zonelor de parcare existente, urmare a reconfigurarii spatiilor deschise, subiect al proiectelor de revitalizare/regenerare urbana), spatii de joaca, etc.;
- crearea, extinderea, modernizarea, reabilitarea de parcuri, scuaruri, gradini publice, alte zone cu spatii verzi, pergole, alei, reabilitarea monumentelor de for public (statui), inclusiv dotare cu mobilier urban, iluminat inteligent, etc.;
- dezvoltarea de sisteme integrate tip strazi inteligente avand sisteme de supraveghere video inteligente cu senzori IoT, mobilier urban inteligent, iluminat inteligent, etc.

si,

B. Fructificarii potentialului economic local, cultural, balnear, turistic, creativ, cu actiuni orientate catre:

1. Cultura si turism cultural

- restaurarea, consolidarea, protectia si conservarea monumentelor istorice;
- dotari pentru expunerea si protectia patrimoniului cultural mobil si imobil;
- adaptarea obiectivelor de patrimoniu cultural pentru gazduirea de evenimente, activitati cultural-creative
- construirea, extinderea, modernizarea, reabilitarea, dotarea cladirilor cu functii culturale, centrelor culturale muzeelor, teatrelor, biblioteci;
- conservarea, protectia si valorificarea durabila a patrimoniului cultural si dezvoltarea de noi servicii culturale;
- reabilitare, modernizare, creare drumuri de acces pietonal, ciclabil, transport public in comun curat, catre obiective, interconectate cu reseaua existenta/dezvoltata pietonala, ciclabila, transport in comun, inclusiv parcuri pentru biciclete;

2. Turism balnear

- constructia, reabilitarea, modernizarea bazelor de tratament, a centrelor balneare si a bazelor de kinetoterapie ca resorturi cu servicii integrate (servicii de tip sanatate si intretinere, balneo, activitati de recreere, activitati sportive etc);
- constructia, reabilitarea, modernizarea retelelor de captare si / sau transport a izvoarelor minerale si saline cu potential terapeutic;
- reabilitarea instalatiilor de alimentare cu apa minerala de la surse la bazele de tratament;
- restaurarea, consolidarea, protectia si conservarea cladirilor declarate monumente istorice care se afla in statiuni balneoclimatice;
- reabilitare, modernizare, creare drumuri de acces pietonal, ciclabil, transport public in comun curat, catre bazele de tratament, interconectate cu reseaua existenta/dezvoltata pietonala, ciclabila, transport in comun, inclusiv parcuri pentru biciclete ;

3. Turism de agrement

- crearea, amenajarea, reabilitarea, modernizarea infrastructurii specifice activitatilor de agrement acvatic pe lacuri, rauri: miniporturi turistice, debarcadere, pontoane pentru agrement nautic;
 - amenajarea in scop turistic a plajelor, falezelor;
 - amenajarea perimetre lacurilor/rauri cu piste de alegare si ciclism;
 - crearea, extinderea, modernizare infrastructurii de agrement, inclusiv utilitati aferente tip parcuri tematice, dezvoltate in jurul unui subiect asociat unor evenimente, personalitati culturale, personaje sau perioade istorice, tip parcuri stiintifice - educationale (zone stiintifice tematice, expozite interactive, zona de spectacole, ateliere, etc); parcuri de aventuri (instalatie tiroliana, panouri de escalada, roller-coaster, centru/zona de agrement, etc); aquaparcuri (instalatie de tobogane de apa, de rafting, tunele, saune, baie turceasca, bazine, locuri de joaca pentru copii, etc);
 - reabilitare, modernizare, creare drumuri de acces pietonal, ciclabil, transport public in comun curat catre obiective, interconectate cu reseaua existenta/dezvoltata pietonala, ciclabila, transport in comun, inclusiv parcare pentru biciclete;
4. Sprijinirea industriilor cultural - creative care pun in valoare specificul cultural local, prin sustinerea intreprinzatorilor care activeaza in mestesuguri, artizanat, arte vizuale, inclusiv actiuni de promovare a acestora.

In plus, vor fi avute in vedere actiuni de crestere, dezvoltare a capacitatii administrative a actorilor, comunitatilor implicate in dezvoltarea/actualizarea, implementarea si monitorizarea strategiilor integrate de dezvoltare urbana, organizatiile de management a destinatiei, alte organizatii, institutii implicate in realizarea si implementarea de politici la nivel local, regional in domeniul turismului.

Totodata, pot fi vizate actiuni pentru cresterea capacitatii administrative a beneficiarilor care contribuie la o mai buna si eficienta implementare a proiectelor: schimburi de bune practici, experiente, formare in domeniile de interes acoperite si strans legate de obiectivul specific, realizarea de documentatii tehnico-financiare aferente in limita unui procent din bugetul proiectului sau intr-un quantum fix.

Pentru operatiuni de categoria B se va avea in vedere introducerea planurilor de interpretare¹¹⁷ si a planurilor de intretinere¹¹⁸ a monumentelor istorice ca si conditie obligatorie pentru accesarea alocațiilor financiare.

Tipurile de actiuni au fost evaluate ca fiind compatibile cu principiul orizontal „Do No Significant Harm (DNSH)”, prevazut de Art. 9 al Regulamentului UE 1060/2021 si de Art. 17 al Regulamentului UE 852/2020. Astfel, ele sunt incadrate ca fiind compatibile conform ghidului tehnic RRF DNSH al COM/12.02.2021.

Prin PNRR va fi realizata o platforma standardizata interoperabila cu date urbane, elaborate/actualizate in format GIS documentelor de amenajare a teritoriului, de urbanism si PMUD-urilor (inclusiv preluarea acestora in platforma observatorului teritorial national). Totodata, vor fi operationalizate OMD-urile (cartografierea zonelor, constituirea acestora, legislatia privind mecanismul de finantare si modele de guvernanta, etc.). Desi o parte din aceste interventii sunt asemanatoare cu cele din prezentul program, trebuie retinut aspectul ca necesarul de finantare inventariat in regiune depaseste alocarea financiara din POR NE prin P7, existand premisele ca programul si planul sa le finanteze in mod complementar. Mai mult, programul va finanta doar interventiile din turism si cultura care contribuie la o dezvoltare economica durabila si sociala locala, abordate integrat alaturi de alte provocari si nevoi locale si prin utilizarea obligatorie a instrumentului de dezvoltare teritoriala DUI.

Interventiile sunt complementare cu cele din Programul Europa Creativa, sectoarele culturale si creative putand atinge potentialul economic - generand crestere durabila si locuri de munca -, prin accesarea de noi oportunitati, pietre si audiente internationale. Totodata, actiunile prevazute in programul LIFE pun accentul pe formele durabile de turism, prin includerea aspectelor de economie circulara, eficienta energetica si neutralitate climatica.

¹¹⁷ Planurile de interpretare sunt documente care vizeaza crearea unei identitati culturale a monumentelor istorice, aducând împreună toate elementele de interes ale locului respectiv, precum si poveștile sale autentice pentru a oferi o experiență coerentă vizitatorilor. Planul precizeaza implicarea actorilor si descrie ceea ce vizitatorul va face, vedea, citi și experimenta. De asemenea, „conduce povestea” locului astfel incat sa creeze experiente noi, educative si cu impact, care sa determine pe vizitatori sa revina.

¹¹⁸ Planurile de intretinere vizeaza mentenanta pe termen lung a situțiilor de patrimoniu, indica actorii implicati, costuri și modul va fi monitorizat procesul.

The main target groups - point (d)(iii) of Article 22(3) CPR:

Populatia din mediul urban a carei conditii economico-sociale se imbunatatesc in urma interventiilor

Turisti, care beneficiaza de servicii imbunatatite

Antreprenori care beneficiaza de sprijin

Parteneriate locale, regionale

Actions safeguarding equality, inclusion and non-discrimination – point (d)(iv) of Article 22(3) CPR and Article 6 ESF+ Regulation

Respectarea prevederilor nationale in vigoare referitoare la egalitate de sanse, incluziune si nediscriminare va reprezenta conditie de eligibilitate pentru accesarea fondurilor alocate acestei interventii. Beneficiarii se vor asigura ca infrastructura creata, reabilitata, modernizata sa fie accesibila intregii populatii, tuturor categoriilor vulnerabile, asigurandu-se masuri speciale de accesibilizare pentru persoanele cu dizabilitati cum ar fi: rampe de acces, toaleta adaptate, alei pietonale de latime corespunzatoare si finisaj antiderapant, masuri pentru persoane cu deficiente de vedere si auz, etc.

Indication of the specific territories targeted, including the planned use of territorial tools – point (d)(v) of Article 22(3) CPR

Pentru dezvoltarea urbana durabila va fi utilizat instrumentul de dezvoltare teritoriala intitulat Dezvoltare Urbana Integrata (DUI), construit si cu caracteristici conform art.28(c) si 29(1) din 1060/2021(RDC). Strategia teritoriala realizata va contine obligatoriu, urmatoarele: (1) teritoriul vizat (zona urbana/zona urbana functionala/zona metropolitana); (2) analiza nevoilor si potentialul teritoriului, incluzand interlegaturile economice, sociale si de mediu;(3)descrierea abordarii integrate care adreseaza nevoile si potentialul identificat;(4) descrierea implicarii partenerilor in pregatirea si implementarea strategiei, conform art 8 din RDC. Strategia poate contine lista proiectelor prioritizate; in caz contrar va fi realizata ulterior de organismul competent. Proiectele sunt supuse unui proces de prioritizare realizat de aparatul tehnic UAT/ZUF/ZM pe baza metodologiei proprii aprobate, iar ulterior aprobarii Consiliului Local/Consiliilor locale membre ale parteneriatului/ Adunarii Generale a Asociatiei de Dezvoltare Intercomunitara (ADI).

Instrumentul va fi utilizat obligatoriu de toate municipiile resedinta de judet, pentru toate operatiunile dezvoltate pe prioritatile P2, P3, P4, P6 si P7 ale programului, precum si de celelalte municipii si orase care isi doresc sa abordeze integrat solutionarea problemelor complexe economice, sociale, demografice, mediu prin realizarea de investitii finantate pe P7.

Mecanismul de guvernanta urbana durabila va avea doua nivele: rolul decizional va apartine consiliului local pentru UAT urban/consiliilor locale membre ale parteneriatului/adunarii generale ADI pentru ZUF/ZM, cu responsabilitati in asigurarea mecanismului de guvernanta, legiferarea/aprobarea procedurilor si documentelor strategice elaborate, iar rolul executiv aparatului tehnic al UAT/ZUF/ZM cu responsabilitati in elaborarea, implementarea, monitorizarea, evaluarea doc. strategice, derularea procesului partenerial, elaborarea procedurii de prioritizare proiecte, prioritizarea proiectelor, monitorizarea proiectelor in implementare. APL-urile care utilizeaza instrumentul DUI depun solicitari de finantare in baza existentei unui aviz de conformitate (AC) eliberat de catre AM. AC se solicita o singura data, dupa parcurgerea de catre solicitanti a etapelor: realizare metodologie de elaborare, implementare, monitorizare si evaluare a strategiei teritoriale, elaborare si aprobare strategie teritoriala, elaborare procedura prioritizare proiecte, realizare prioritizare proiecte, intocmire si aprobare lista de proiecte prioritizate finantabile pe POR NE. Astfel, solicitantii depun la AM in vederea analizei: metodologia, strategia teritoriala, procedura de prioritizare si lista de proiecte prioritizate.

Zona de interventie teritoriala este reprezentata de unitatea administrativ teritoriala urbana, zona urbana functionala sau de zona metropolitana. UAT-urile judetene vor putea avea interventii numai in parteneriat cu UAT-urile urbane, proiectele trebuind sa faca parte dintr-o strategie teritoriala, sub instrumentul DUI. Interventiile adresate sprijinirii industriilor cultural-creative vor trebui sa figureze intr-o strategie teritoriala sub instrumentul DUI (prin program vor fi sprijinite microintreprinderi si IMM-uri din industrii cultural-creative din mediul urban si IMM -uri din mediul rural al ZUF/ZM.

The interregional, cross-border and transnational actions – point (d)(vi) of Article 22(3) CPR

Contributie la implementarea SUERD, aria prioritara 3 cultura si turism (actiunile: promovarea turismului durabil in regiunea Dunarii, capitalizarea proiectelor SUERD (ariile cultura, turism si natura), promovarea si incurajarea dezvoltarii industriilor creative, Dunarea o destinatie inteligenta, investitii in produse si servicii turistice de calitate, durabile) si aria prioritara 10 capacitate si cooperare institutionala (actiunile intarirea implicarii actorilor locali si societatii civile in regiunea Dunarii, cresterea capacitatilor municipalitatilor si oraselor de a facilita dezvoltare locala si regionala), prin interventii, de genul: realizarea de schimburi de bune practici, informatii care promoveaza colaborarea dintre actori din regiune si factori interesati din zona transfrontaliera din Ucraina (Cernauti) si Republica Moldova, din regiuni interesate din uniune, privind dezvoltarea de solutii de de crestere a implicarii, rolului actorilor economici, sociali, din societatea civila in procesele strategice decizionale la nivel local, metodologii de planificare, modele de management a destinatiilor, promovarea turismului durabil, promovarea si interpretarea obiectivelor de patrimoniu cultural prin realizarea de documente strategice suport, solutii de digitalizare in turism/cultura etc. Totodata, in acest fel, se asigura conditiile necesare pentru a realiza sinergii cu actiunile prevazute in viitorul Program Operational Interreg NEXT Romania-Ucraina 2021-2027, pentru prioritatea care va fi dezvoltata pe obiectivul de politica 4¹¹⁹.

In Programul Transnational Dunarea (PTD) 2021-2027 sunt prevazute la prioritatea Regiunea Dunarii mai sociala, interventii de cooperare transnationale, dedicate zonelor care se confrunta cu rate ridicate a riscului de saracie (cazul RNE), care sunt complementare interventiilor din programul regional adresate dezvoltarii economice-locale fructificand potentialul cultural-turistic-creativ existent. Astfel, o serie de actiuni transnationale vor consta in dezvoltarea de modele inovative si de constructie institutionala a comunitatilor locale, prin implicarea in procesele de planificare si management de dezvoltare turistica, cresterea accesibilitatii la infrastructura turistica, produsele si serviciile asociate pentru grupurile vulnerabile, valorizarea patrimoniului cultural si natural prin elaborarea de initiative tematice, sprijinirea incluziunii sociale a grupurilor dezavantajate prin crearea de noi forme si oportunitati de ocupare, promovarea turismului durabil si lent prin dezvoltarea de metodologii, modele, etc. Totodata, in PTD la prioritatea Regiunea Dunarii o mai buna cooperare, se vizeaza constructia institutionala prin o mai buna implicare a autoritatilor publice locale si regionale, societatea civila in dezvoltarea de politici, cadre de dezvoltare teritoriala si modele de guvernanta transnationale, sprijin pentru analiza si monitorizarea proceselor teritoriale. Nota: Programul INTERREG NEXT Ungaria-Slovacia-Romania-Ucraina nu este publicat; este realizata doar analiza teritoriala.

The planned use of financial instruments – point (d)(vii) of Article 22(3) CPR

N/A

¹¹⁹ Septembrie 2021, disponibila (doar) analiza teritoriala a programului

2.A.1.1.2 Indicators

Reference: point (d)(ii) of Article 22(3) CPR and Article 8 ERDF and CF Regulation

Table 2: Output indicators								
Priority	Specific objective (Investment for Jobs and Growth goal or EMFAF)	Fund	Category of region	ID [5]	Indicator [255]	Measurement unit	Milestone (2024)	Target (2029)
P 7	e (i) favorizarea dezvoltarii integrate sociale, economice si de mediu la nivel local si a patrimoniului cultural, turismului si securitatii in zonele urbane;	FEDR	Mai putin dezvoltate	RCO 01	Intreprinderi care beneficiaza de sprijin (din care: micro, medii, mari)	Nr. intreprinderi	0	189
				RCO 02	Intreprinderi care beneficiaza de sprijin prin granturi	Nr. intreprinderi	0	189
				RCO 74	Populatia din zonele acoperite de strategiile de dezvoltare teritoriala	Nr. persoane	0	1.051.019
				RCO 75	Strategii pentru dezvoltare teritoriala integrata sprijinite	Nr. strategii	8	8
				RCO 77	Situri turistice si culturale sprijinite	Nr. situri	0	23
				RCO 114	Spatii deschise create sau reabilitate in zone urbane	Nr. spatii	0	38

Table 3: Result indicators											
Priority	Specific objective (Investment for Jobs and Growth goal or EMFAF)	Fund	Category of region	ID [5]	Indicator [255]	Measurement unit	Baseline or reference value	Reference year	Target (2029)	Source of data [200]	Comments [200]
P 7	e (i) favorizarea dezvoltării integrate sociale, economice și de mediu la nivel local și a patrimoniului cultural, turismului și securității în zonele urbane;	FEDR	Mai puțin dezvoltate	RCR 77	Vizitatori în siturile care beneficiază de sprijin	Nr. vizitatori/an	832.052	2019	939.995	Proiecte implementate	
				RCR 19	Intreprinderi cu cifra de afaceri crescută	Nr. întreprinderi	0	2020	189	Proiecte implementate	

2.A.1.1.3 Indicative breakdown of the programmed resources (EU) by type of intervention (not applicable to the EMFAF)

Reference: point (d)(viii) of Article 22(3) CPR

Table 4: Dimension 1 – intervention field					
Priority No	Fund	Category of region¹²⁰	Specific objective	Code	Amount (MEUR)
P 7	FEDR	Mai putin dezvoltata	e (i) favorizarea dezvoltarii integrate sociale, economice si de mediu la nivel local si a patrimoniului cultural, turismului si securitatii in zonele urbane;	165 - Protection, development and promotion of public tourism assets and related tourism services	21,1376
				166 - Protection, development and promotion of cultural heritage and cultural services	42,1485
				168 - Physical regeneration and security of public spaces	26,3487
				021 - SME business development and internationalisation, including productive investments	7.6
				172 - Cross-financing under the ERDF (support to ESF-type actions necessary for the implementation of the ERDF part of the operation and directly linked to it)	5,1177

Table 5: Dimension 2 – form of support					
Priority No	Fund	Category of region¹²¹	Specific objective	Code	Amount (MEUR)
P 7	FEDR	Mai putin dezvoltata	e (i) favorizarea dezvoltarii integrate sociale, economice si de mediu la nivel local si a patrimoniului cultural, turismului si securitatii in zonele urbane;	01 Grant	102,3525

Table 6: Dimension 3 – territorial delivery mechanism and territorial focus					
Priority No	Fund	Category of region¹²²	Specific objective	Code	Amount (MEUR)
P 7	FEDR	Mai putin dezvoltata	e (i) favorizarea dezvoltarii integrate sociale, economice si de mediu la nivel local si a patrimoniului cultural, turismului si securitatii in zonele urbane;	18 - cities, towns and suburbs	42,4762
				19 - functional urban area	59,8763

¹²⁰ Not relevant for CF

¹²¹ Not relevant for CF

¹²² Not relevant for CF

Table 7: Dimension 6 – ESF+ secondary themes					
Priority No	Fund	Category of region	Specific objective	Code	Amount (MEUR)
P 7	FEDR	Mai puțin dezvoltată	e (i) favorizarea dezvoltării integrate sociale, economice și de mediu la nivel local și a patrimoniului cultural, turismului și securității în zonele urbane;	09 – Not applicable	102,3525

Table 8: Dimension 7 – ESF+*, ERDF, CF and JTF gender equality dimension					
Priority No	Fund	Category of region	Specific objective	Code	Amount (MEUR)
P 7	FEDR	Mai puțin dezvoltată	e (i) favorizarea dezvoltării integrate sociale, economice și de mediu la nivel local și a patrimoniului cultural, turismului și securității în zonele urbane;	03 – Gender neutral	102,3525

* In principle, 40% for the ESF+ contributes to gender tracking. 100% is applicable when Member State chooses to use article 6(2), ESF+ as well as programme specific actions in gender equality.

2.2 Technical Assistance priorities

Prioritatea 8: Asistenta tehnica

2.2.1.1 Interventions of the Funds

The related types of actions – point (e)(i) of Article 22(3) CPR

Din lectiile invatate ale perioadei curente de programare in procesele de evaluare (ESC) si implementare(IMP) enumeram: mai putin de o treime din proiectele evaluate au fost contractate, a existat o abordare diferita in ghidurile specifice pentru aceleasi cerinte (dovedire proprietate, cerinte si termene procedurale, numarul permis de solicitari de clarificari, etc), numarul limitat clarificari si termene scurte raspuns ESC, dificultati in indeplinirea conditiilor de eligibilitate(proprietatea), concepte insuficient clarificate (conditii ghiduri), capacitatea administrativa limitata a aplicantilor/beneficiarilor determina un risc ridicat de aparitie de probleme in procesele de ESC//IMP, sistemul mySMIS a functionat deficitar (definire diferita apeluri, corespondenta dintre module), prezentarea unui buget detaliat a determinat numeroase modificari pentru corelarea cu realizarea efectiva a proiectului, existenta a numeroase etape distincte de evaluare a condus la dublarea eforturilor (incl. temporal), la o serie de apeluri partea finantata pentru unele proiecte a reprezentat doar o parte din total.

Solutiile propuse prin program vizeaza: programarea eficienta a calendarului de apeluri, simplificarea procesului ESC realizat intr-o singura etapa cu verificarea eligibilitatii o singura data, stabilirea de praguri maxime de acceptare, existenta de cerinte similare in toate ghidurile, folosirea bugetului simplificat si urmarirea constrangerilor bugetare in executie/implementare, folosirea pentru unele interventii a optiunii costuri simplificate, consultari si sesiuni de pregatire extinse pe constructia si aplicarea ghidurilor solicitantului, instruirea continua a beneficiarilor, dezvoltarea mySMIS integrand, adoptand, extinzand functionalitati, promovarea de parteneriate la nivel local in special la APL de mici dimensiuni care nu dispun de resurse financiare pentru proiecte complexe, etc.

Interventiile vor contribui la managementul si implementarea eficienta a programului, prin formarea si perfectionarea pregatirii personalului din AM POR NE si asigurarea stabilitatii acestuia, prin cresterea capacitatii administrative a actorilor locali si regionali implicati in implementarea, monitorizarea si evaluarea programului, si nu in ultimul rand prin sprijinirea potentialilor beneficiari/beneficiarilor in a intelege si respecta cerintele programului. Acestea le completeaza pe cele deja prevazute in prioritatea 1, orientate catre dezvoltarea competentelor la nivelul entitatilor implicate in procesul de descoperire antreprenoriala, adecvate sustinerii specializarii inteligente, a IMM-urilor pentru inovare si modernizare tehnologica, cat si pe cele de la prioritatile 2-7, orientate catre cresterea capacitatii administrative a beneficiarilor prin schimburi de bune practici, experiente si formare in domeniile de interes acoperite de obiectivul specific.

Operatiuni dedicate constructiei si dezvoltarii capacitatii administrative a AM POR NE, potentialilor beneficiari si beneficiari:

- sprijin (inclusiv costuri administrative, de personal) pentru implementarea programului, respectiv identificarea si dezvoltarea proiectelor (inclusiv indrumare help-desk), intocmirea de documentatii tehnico-economice, pregatire, selectie, verificare si monitorizare, evaluare, control si audit;
- sprijin (inclusiv costuri administrative, respectiv de personal) pentru managementul programului, respectiv programare, monitorizare si evaluare;
- achizitia si instalarea echipamentelor IT si birotice, achizitia si dezvoltarea programelor informatice necesare pentru managementul si implementarea POR NE;
- achizitia de bunuri si servicii necesare desfasurarii activitatilor specifice implementarii POR NE;
- formare profesionala (instruiri, conferinte, mese rotunde, seminarii, ateliere de lucru, schimburi de experienta, etc.) specifice domeniilor finantate in cadrul programului in vederea imbunatatirii calificarii personalului AM POR, in scopul imbunatatirii cunostintelor, competentelor beneficiarilor si a potentialilor beneficiari in ceea ce priveste POR NE;
- instruirea personalului AM POR NE, a potentialilor beneficiari si beneficiari pe teme orizontale:elaborare ghiduri, ajutor de stat, metodologie de aplicare SCO, achizitii publice, evitarea conflictului de interese, prevenire neregulii, fraudă si coruptie, etc – in complementaritate cu actiuni finantate POAT;
- instruirea personalului AM POR NE, a potentialilor beneficiari si beneficiari pe teme aferente POR NE: digitalizare, orase inteligente, cercetare-inovare, dezvoltare urbana, etc. – in complementaritate cu actiuni finantate POAT;

- asistenta tehnica de specialitate pentru personalul AM POR NE implicat in activitatile de elaborare a documentatiilor necesare apelurilor de proiecte aferente POR NE (pachet ghidul solicitantului, proiectare scheme ajutor de stat,etc.);
- instruiri specifice in domeniile de finantate ale programului, in scopul imbunatatirii cunostintelor, competentelor potentialilor beneficiari si beneficiari;
- sprijinirea activitatilor de informare si comunicare specifice POR NE – acordare asistenta tip helpdesk, dezvoltarea si gestionarea instrumentelor de comunicare, inclusiv pagina web dedicata programului-conectata cu platforma unica nationala dedicata fondurilor europene, realizarea si distribuirea materialelor informative si promovare, organizarea de evenimente de informare si promovare, implementarea de campanii de promovare, etc;
- Sprijin acordat de AM pentru UAT-urile urbane care implementeaza instrumentul DUI prin elaborarea de instrumente de sprijin, furnizarea de asistenta tehnica pentru intocmirea procedurilor de lucru si orientari privind prioritizarea operatiunilor din cadrul strategiilor, realizarea de analize tematice, verificari de conformitate, intocmire avize de conformitate (AC), etc.
- sprijin pentru elaborarea strategiei de asistenta tehnica, strategia de comunicare, manualului de identitate vizuala;
- elaborarea unei metodologii de monitorizare RIS3 si achizitionarea unui instrument informatic adecvat gestionarii datelor privind RIS3 Nord-Est;
- suport pentru dezvoltarea unei structuri one stop shop regional, dedicata sprijinirii promotorilor de proiecte CDI;
- elaborarea de studii specifice Strategiei de Comunicare POR 2021 – 2027 (studii de notorietate);
- sprijin pentru pregatirea,implementarea,monitorizarea si evaluarea POR NE, PDR NE si RIS3 NE, prin elaborarea de studii, analize, metodologii, prin pregatirea portofoliilor de proiecte POR NE, PDR NE, RIS3 NE etc.;
- realizarea de studii, analize, rapoarte necesare fundamentarii activitatilor de programare, inclusiv etapei „mid-term review”;
- pregatirea perioadei de programare post 2027 prin derularea de activitati aferente realizarii PDR NE, RIS NE, POR NE, a altor planuri, strategii, studii si analize suport, etc.

Operatiuni dedicate constructiei si dezvoltarii capacitatii administrative a partenerilor locali si regionali implicati in implementarea, monitorizarea si evaluarea POR NE:

- derularea de schimburi de experienta, de formare si informare pentru membrii CDR NE, in regiuni din alte state membre, la institutii si organisme ale Uniunii Europene;
- sprijinirea organizatorica si logistica, dezvoltare capacitate administrativa a CM POR NE, a CRP NE si a altor grupuri de lucru subsecvente implicate in implementarea, monitorizarea si evaluarea POR NE;
- dezvoltarea capacitatii administrative a Consorțiului Regional de Inovare, Comisiei Consultative Academice pentru actualizarea, monitorizarea si evaluarea rezultatelor RIS3 Nord-Est prin instruiri, ateliere de lucru, vizite de studiu.

Cresterea capacitatii administrative va presupune si derularea in mod complementar a unor interventii propuse a se derula prin POAT/POCIDIF, dupa cum urmeaza:

- Crearea, dezvoltarea de huburi de inovare digitala, care vor integra urmatoarele actiuni: dezvoltarea structurii, achizitia de instrumente si sisteme informatice necesare gestionarii bazelor de date; asistenta pentru dezvoltarea si promovarea gamei de servicii; asigurarea functiei de observator digital regional. Structurile vor functiona ca one-stop-shopuri pentru digitalizare intr-o nisa de specializare TIC si vor sprijini RIS3 prin mobilizarea actorilor implicati in procesul de descoperire antreprenoriala in domeniul TIC.
- Instruirea personalului AM POR NE, potentialilor beneficiari, beneficiari pe teme orizontale si alte teme pe domenii specifice programului complementar cu actiunile prevazute pe prioritatea 8 din POR NE;
- Asigurarea unui schimb permanent de informatii relevante (bune practici, orientari, expertiza, date statistice) pentru UAT-uri urbane, prin crearea unui observator regional de dezvoltare urbana, care sa sprijine autoritatile locale in pregatirea si implementarea strategiilor de dezvoltare urbana.

Activitatile de instruire specifice POR NE vor fi realizate conform planului de instruire al AM POR NE in functie de nevoile identificate, in corelare cu masurile generale sprijinite prin intermediul POAT. De asemenea, activitatile de comunicare si informare vor fi realizate conform planului de comunicare AM POR NE.

Tipurile de actiuni au fost evaluate ca fiind compatibile cu principiul orizontal „Do No Significant Harm (DNSH)”, prevazut de Art. 9 al Regulamentului UE 1060/2021 si de Art. 17 al Regulamentului UE 852/2020, intrucat, nu se asteapta ca ele, prin natura lor sa aiba un impact negativ semnificativ asupra mediului.

The main target groups – point (e)(iii) of Article 22(3) CPR

Personalul AM POR NE, structuri parteneraile (CDR NE, CRP NE, CM POR NE, RIS3 NE, etc), potentialii beneficiari, beneficiari, alti actori interesati

2.2.1.2. Indicators

Output indicators with the corresponding milestones and targets

Reference: point (e)(ii) of Article 22(3) CPR

Priority	Fund	Category of region	ID [5]	Indicator [255]	Measurement unit	Milestone (2024)	Target (2029)
P 8	FEDr	Mai putin dezvoltata	RCO 7S3	Personal finantat din FEDR	Nr. persoane	170	170

2.2.1.3 Indicative breakdown of the programmed resources (EU) by type of intervention

Reference point (e)(iv) of Article 22(3) CPR

Table 4: Dimension 1 – intervention field				
Priority No	Fund	Category of region ¹²³	Code	Amount (Mil. EUR)
P 8	FEDR	Mai putin dezvoltata	179 - Information and communication	2,976823
			180 - Preparation, implementation, monitoring and control	59,608847
			181 - Evaluation and studies, data collection	1,28932
			182 - Reinforcement of the capacity of Member State authorities, beneficiaries and relevant partners	0,59101

Table 7: Dimension 6 – ESF+ secondary themes				
Priority No	Fund	Category of region	Code	Amount (EUR)
P 8	FEDR	Mai putin dezvoltata	09 – Not applicable	64,466

Table 8: Dimension 7 – ESF+*, ERDF, Cohesion Fund and JTF gender equality dimension				
Priority No	Fund	Category of region	Code	Amount (EUR)
P 8	FEDR	Mai putin dezvoltata	03 – Gender neutral	64,466

* In principle, 40% for the ESF+ contributes to gender tracking. 100% is applicable when Member State chooses to use article 6(2), ESF+ as well as programme specific actions in gender equality.

¹²³ Not relevant for CF

3. Financial plan

Reference: points (g)(i), (ii) and (iii) of Article 22(3), Article 112(1), (2) and (3), and Articles 14 and 26 CPR

3.1 Transfers and contributions¹²⁴

Reference: Articles 14, 26 and 27 CPR

Programme amendment related to	☐ contribution to InvestEU
	☐ transfer to instruments under direct or indirect management
	☐ transfer between ERDF, ESF+, Cohesion Fund or to another Fund or Funds

Table 15A: Contributions to InvestEU*

Contribution form		Contribution to InvestEU window(s)	Breakdown by year							
Fund	Category of region		2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	Total
ERDF	More developed									
	Transition									
	Less developed									
ESF+	More developed									
	Transition									
	Less developed									
Cohesion Fund	N/A									
EMFAF	N/A									

* For each new request for contribution, a programme amendment shall set out the total amounts for each year by Fund and by category of region.

¹²⁴ Applicable only to programme amendments in accordance with Articles 14 and 26 except complementary transfers to the JTF in accordance with Article 27 CPR. Transfers shall not affect the annual breakdown of financial appropriations at the MFF level for a Member State.

Table 15B: Contributions to InvestEU* (summary)

	Category of regions	Window 1 Sustainable infrastructure (a)	Window 2 Innovation and digitisation (b)	Window 3 SME (c)	Window 4 Social Investment and Skills (d)	Amount (f)=(a)+(b)+(c)+(d)
ERDF	More developed					
	Less developed					
	Transition					
ESF+	More developed					
	Less developed					
	Transition					
JTF*	More developed					
	Less developed					
	Transition					
Cohesion Fund	N/A					
EMFAF	N/A					
Total						

* Initial JTF allocation (without complementary resources transferred) within the limits set in Article 21.

Table 16: Transfers to instruments under direct or indirect management*

Fund	Category of regions	Instrument 1	Instrument 2	Instrument 3	Instrument 4	Instrument 5	Transfer amount
		(a)	(b)	(c)	(d)	(e)	(f)=(a)+(b)+(c)+(d)+(e)
ERDF	More developed						
	Transition						
	Less developed						
	Outermost and northern sparsely populated						

ESF+	More developed						
	Transition						
	Less developed						
	Outermost and northern sparsely populated						
CF							
EMFF							
Total							

* Cumulative amounts for all transfers during programming period.

Table 17: Transfers between shared management funds*

Receiving fund / instrument Transferring fund /instrument		ERDF				ESF+				CF	EMFF	AMIF	ISF	BMVI	Total
		More developed	Transition	Less developed	Outermost and northern sparsely populated	More developed	Transition	Less developed	Outermost and northern sparsely populated						
ERDF	More developed														
	Transition														
	Less developed														
	Outermost and northern sparsely populated														
ESF+	More developed														
	Transition														
	Less developed														
	Outermost and northern sparsely populated														
CF															
EMFF															
Total															

* Cumulative amounts for all transfers during programming period.

Table 18: Initial JTF allocation to the programme¹

Reference: Article 21 a

	Initial JTF allocation to the programme* per category of region		
	More developed	Transition	Less developed
Initial JTF allocation in the programme*			

* Programme with the JTF allocation.

¹ When JTF is the ‘fund concerned’ (basic data on the programme, p.1 of programme template).”

(5) Under point 3.A, a new ticking box is inserted, after Table 18:

“Obligatory transfer of ERDF and ESF+ resources as complementary support to the Just Transition Fund²

Transfer to JTF	☐ concerns internal transfers within the programme with JTF allocation (Table 18A)
	☐ concerns transfers from other programmes to the programme with JTF allocation (Table 18B)
	☐ N/A (ie no support from JTF to the programme)

² In case a programme supported by the JTF receives complementary support (cf Article 21a) within the programme and from other programmes both Tables 18A and 18B need to be filled in.”

Table 18A: Transfer of ERDF and ESF+ resources to the Just Transition Fund (JTF) within the programme

		JTF allocation in the programme* per category of region		
		More developed	Transition	Less developed
Transfer within the programme* (complementary support) per category of region				
ERDF	More developed			
	Transition			
	Less developed			
	Outermost and northern sparsely populated			
ESF+	More developed			
	Transition			
	Less developed			
	Outermost and northern sparsely populated			
Total	More developed			
	Transition			
	Less developed			
	Outermost and northern sparsely populated			

* Programme with the JTF allocation.”

Table 18B: Transfer of ERDF and ESF+ resources from other programme(s) to the Just Transition Fund (JTF) in this programme

		Complementary support to the JTF in this programme (CCI number)* per category of region		
		More developed	Transition	Less developed
Transfer(s) from other programme(s)** per category of region				
Programme 1 (CCI number)				
ERDF	More developed			
	Transition			
	Less developed			
	Outermost and northern sparsely populated			
ESF+	More developed			
	Transition			
	Less developed			
	Outermost and northern sparsely populated			
Programme 2 (CCI number)				
Programme 3 (CCI number)				
Total ERDF	More developed			
	Transition			
	Less developed			

	Outermost and northern sparsely populated			
Total ESF+	More developed			
	Transition			
	Less developed			
	Outermost			
Total				

* programme with JTF allocation, which receives complementary support from the ERDF and ESF+.

** programme providing the complementary support from the ERDF and ESF+ (source)."

3.5 Financial appropriations by year

Reference: point (g)(i) of Article 22(3) CPR and Articles 3, 4 and 7 JTF Regulation.

Table 10: Financial appropriations by year

Fund	Category of region	2021	2022	2023	2024	2025	2026		2026 for EMFAF only	2027		2027 for EMFAF only	Total
							Financial appropriation without flexibility amount	Flexibility amount		Financial appropriation without flexibility amount	Flexibility amount		
ERDF* Mil. Euro	More developed												
	Transition												
	Less developed	74.420575	74.420575	148.84115	297.6823	297.6823	148.84115	148.84115		148.84115	148.84115		1488.4115
	Outermost and												

		northern sparsely populated											
Total			74.420575	74.420575	148.84115	297.6823	297.6823	148.84115	148.84115		148.84115	148.84115	1488.4115
ESF+*		More developed											
		Transition											
		Less developed											
		Outermost and northern sparsely populated											
Total													
JTF*		Article 3 JTF Regulation resources											
		Article 4 JTF Regulation resources											
		Article 7 JTF Regulation resources (related to Article 3 JTF Regulation resources)											

	Article 7 JTF Regulation resources (related to Article 4 JTF Regulation resources)													
Total														
Cohesion Fund	N/A													
EMFAF	N/A													
Total														

*Amounts after the complementary transfer to the JTF.

3.6. Total financial appropriations by fund and national co-financing

Reference: point (g)(ii) of Article 22(3), Article 22(6) and Article 36 CPR

For programmes under the Investment for jobs and growth goal where technical assistance in accordance with Article 36(4) CPR was chosen in the Partnership Agreement.

Table 11: Total financial appropriations by fund and national co-financing												
Policy/JTF specific objective number or technical assistance	Priority	Basis for calculation Union support (total eligible cost or public contribution)	Fund	Category of region*	EU contribution (a)=(g)+(h) Mil. Euro (a)	Breakdown of Union contribution		National contribution (b)=(c)+(d)	Indicative breakdown of national contribution		Total (e)=(a)+(b)	Co-financing rate (f)=(a)/(e)
						Union contribution less the flexibility amount (g)	Flexibility amount (h)		public (c)	private (d)		
OP 1	P 1	P/T	ERDF	Less developed	357.0649	285.6519	71.4129	65.8475			422.9124	84.43%
OP 1	P 2		ERDF	Less developed	85.9438	68.7550	17.1887	15.8492			101.7930	84.43%
OP 2	P 3		ERDF	Less developed	290.6876	232.5501	58.1375	53.6066	53.6066	0	344.2942	84.43%
OP 2	P 4		ERDF	Less developed	278.2196	222.5756	55.6439	51.3073	51.3073	0	329.5269	84.43%
OP 3	P 5		ERDF	Less developed	153.4811	122.7849	30.6962	28.3039	28.3039	0	181.7850	84.43%
OP 4	P 6		ERDF	Less developed	156.1960	124.9568	31.2392	28.8046	28.8046	0	185.0006	84.43%
OP 5	P 7		ERDF	Less developed	102.3525	81.8820	20.4705	18.8751			121.2276	84.43%
Technical assistance	P 8 Technical assistance pursuant to Art. 36(4) CPR		ERDF	Less developed	64.4660	51.5728	12.8932	20.7529			85.2189	75,65%
Total ERDF				More developed								
				Transition								
				Less developed	1488.4115	1190.7292	297.6823	283.3472			1771.7587	84.01%
				Outermost and northern sparsely populated regions								
Total ESF+				More developed								
				Transition								
				Less developed								
				Outermost and northern sparsely populated regions								
Total JTF				More developed								
				Transition								
				Less developed								
Total CF			N/A									
Grand total					1488.4115	1190.7292	297.6823	283.3472			1771.7587	84.01%

* For ERDF: less developed, transition, more developed, and, where applicable, special allocation for outermost and northern sparsely populated regions. For ESF+: less developed, transition, more developed and, where applicable, additional allocation for outermost regions. For Cohesion Fund: not applicable. For technical assistance, application of categories of region depends on selection of a fund.

4. Enabling conditions

Reference: point (i) of Article 22(3) CPR

Table 12: Enabling conditions							
Enabling conditions	Fund	Selected specific objective (N/A to the EMFAF)	Fulfillment of enabling condition	Criteria	Fulfillment of criteria	Reference to relevant documents [500]	Justification [1000]
Buna guvernanta a strategiei nationale sau regionale de specializare inteligenta	FEDR	(i) Dezvoltarea capacitatilor de cercetare si inovare si adoptarea tehnologiilor avansate (ii) Fructificarea avantajelor digitalizarii, in beneficiul cetatenilor, al companiilor si al guvernelor (iii) Impulsionarea cresterii si competitivitatii IMM-urilor (iv) Dezvoltarea competentelor pentru specializare inteligenta, tranzitie industrială si antreprenariat		<i>Strategia (strategiile) de specializare inteligenta trebuie sa fie sprijinita (sprijinite) de:</i> C1. O analiza la zi a factorilor care impiedica diseminarea inovarii, inclusiv digitalizarea C2. Existenta unei institutii sau a unui organism national/regional competent responsabil cu managementul strategiei de specializare inteligenta C3. Instrumente de monitorizare si evaluare pentru a masura performantele in directia atingerii obiectivelor strategiei C4. Functionarea eficace a procesului de descoperire antreprenoriala C5. Actiuni necesare pentru imbunatatirea sistemelor de cercetare si inovare nationale sau regionale, daca este relevant C6. Actiuni pentru managementul tranzitiei industriale, daca este relevant C7. Masuri in sprijinul colaborarii internationale		Strategia Nationala de Cercetare, Inovare si Specializare Inteligenta 2021-2027 Strategia de Cercetare si Inovare pentru Specializare Inteligenta a Nord-Est (RIS3 ed3 rev1) Versiunea RO https://www.adrnord.ro/ce-oferim/specializare-inteligenta/	Ministerul Educatiei si Cercetarii, prin HG nr.24/2020 are rol de sinteza si coordonare in aplicarea Strategiei si Programului de guvernare in domeniul cercetarii stiintifice, dezvoltarii tehnologice si inovarii a asumat indeplinirea conditiei favorizante aferente OP1 in baza Memorandum cu tema: Masuri necesare indeplinirii conditiei favorizante Buna guvernanta a strategiei nationale sau regionale de specializare inteligenta aprobat de Guvernul Romaniei in data de 8 martie 2019 cu 20/4/80/TG. Una dintre actiunile indeplinite a fost infiintarea, prin OMCI nr. 458/31.07.2019, a Comitetului de coordonare pentru Strategia de Specializare Inteligenta care are rolul de a coordona elaborarea/implementarea strategiei nationale. Strategia Nationala de Cercetare, Inovare si Specializare Inteligenta 2021-2027 va asigura corelarea

					<p>Versiunea EN</p> <p>https://www.adrnodest.ro/en/what-we-offer/smart-specialization/</p> <p>Portofoliul RIS3 Nord-Est</p> <p>https://www.adrnodest.ro/rezultatele-apelului-de-constituire-a-portofoliului-de-proiecte-afere-nt-ris3-nord-est/</p>	<p>cu strategiile de specializare inteligenta regionale si va include: Instrumente de monitorizare si evaluare; Mecanism pentru de descoperire antreprenoriala; Actiuni pentru imbunatatirea sistemelor de cercetare si inovare; Actiuni pentru managementul tranzitiei industriale; Masuri in sprijinul colaborarii internationale</p> <p>RIS3 Nod-Est 2021-2027 elaborata de ADR Nord-Est. Documentul supus consultarii publice in perioada 11.09-06.10.2020 si avizat de CRI Nord-Est in 07.10.2020. Strategia analizata in Noiembrie 2020 de expertii JRC-DG Regio desemnati de MLPDA. Recomandarile incluse in RIS3 ed3 rev1, adoptata de CDR Nord-Est prin Hotararea nr. 8/07.07.2021.</p> <p>Structura de guvernanta a Strategiei, prevede ca ADR Nord-Est are responsabilitatea managementului RIS3 Nord-Est fiind sustinuta de Consoritiul Regional de Inovare (36 membri reprezentand in mod egal qvadruplul helix din ecosistemul de inovare regional) si Comisia Consultativa Academica (38 membri). Membrii acestor structuri sunt selectati transparent functionand conform unui Regulament de Organizare si Functionare propriu. Procesul de descoperire antreprenoriala a fost activat de ADR Nord-Est din 2016, pana in</p>
--	--	--	--	--	--	--

						prezent fiind derulate la nivel regional trei serii de întâlniri (2016, 2017 și 2020) și 3 apeluri de identificare propuneri proiecte pentru portofoliul RIS3 (2017, 2018 și 2020). Pentru perioada de programare 2021-2027, au fost derulate 12 întâlniri EDP (cu 390 participanți), folosind metodologia aprobată de MLPDA prin OM 3630/13.08.2020). În RIS3 Nord-Est sunt prevăzute mecanisme de corelare cu S3 național și sunt identificate sursele de finanțare. Portofoliul RIS 3 include 85 fișe de proiect admise.
Un cadru de politica strategic pentru sprijinirea renovărilor destinate să îmbunătățească eficiența energetică a clădirilor rezidențiale și nerezidențiale		b (i) Promovarea eficienței energetice și reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră	Y	<p>C1. Este adoptată o strategie națională de renovare pe termen lung pentru sprijinirea renovării parcului național de clădiri rezidențiale și nerezidențiale, în conformitate cu cerințele Directivei 2010/31/UE privind performanța energetică a clădirilor, care:</p> <ol style="list-style-type: none"> a. implică obiective de etapă orientative pentru 2030 și 2040, și ținte pentru 2050 b. oferă o descriere orientativă a resurselor bugetare necesare pentru a sprijini implementarea strategiei c. definește mecanisme eficiente pentru promovarea investițiilor în renovarea clădirilor <p>C2. Măsurile de îmbunătățire a eficienței energetice pentru a realiza economiile de energie necesare</p>	Strategia națională de renovare pe termen lung pentru sprijinirea renovării parcului național de clădiri rezidențiale și nerezidențiale, atât publice cât și private și transformarea să treptată într-un parc imobiliar cu un nivel ridicat de eficiență energetică și decarbonat până în 2050 (SNTRL)	<p>A fost elaborat planul de acțiune aprobat prin Memorandumul cu tema: măsuri necesare îndeplinirii condiției favorizante – un cadru de politica strategic pentru sprijinirea renovărilor destinate să îmbunătățească eficiența energetică a clădirilor rezidențiale și nerezidențiale în ședința de Guvern din 1 aprilie 2019. Ministerul Dezvoltării, Lucrărilor Publice, și Administrației a asumat elaborarea SNTRL - identifică noi măsuri de îmbunătățire a eficienței energetice a stocului existent de clădiri prin reducerea consumului de energie, a emisiilor de carbon și dezvoltarea la scară largă a utilizării surselor de energie regenerabilă în clădiri prin măsuri de reabilitare sau renovare a clădirilor.</p> <p>SNTRL a fost aprobată prin HG 1034/2020</p>

							Prima versiune a autoevaluării naționale privind măsurile întreprinse de autoritățile române pentru îndeplinirea criteriilor aferente acestei condiții a fost transmisă CE.
Planificare a globală a transporturilor la nivelul corespunzător		c (iii) Dezvoltarea unei mobilități naționale, regionale și locale durabile, reziliente în fața schimbărilor climatice, inteligente și intermodale, inclusiv îmbunătățirea accesului la TEN-T și a mobilității transfrontaliere		Se efectuează o cartografiere multinodală a infrastructurilor existente și a celor planificate până în 2030, care: C1. conține o justificare economică a investițiilor planificate, susținută de o analiză solidă a cererii și de o modelare a traficului, care ar trebui să ia în considerare impactul preconizat al liberalizării sectorului feroviar C2. reflectă planurile privind calitatea aerului, ținând seama în special de planurile naționale de decarbonizare C3. include investițiile în coridoarele rețelei centrale TEN-T, astfel cum sunt definite în Regulamentul (UE) nr. 1316/2013, în conformitate cu respectivele planuri de lucru ale rețelei TEN-T C4. în ceea ce privește investițiile din afara rețelei centrale TEN-T, garantează complementaritatea prin asigurarea unei conectivități suficiente la rețeaua centrală TEN-T și la nodurile acesteia pentru regiunile și comunitățile locale C5. unde este cazul, raportează implementarea ERTMS conform cu Regulamentul de implementare al Comisiei EU 2017/6 din 5 ianuarie 2017 referitor la planul de implementare ERTMS. C6. promovează multimodalitatea, identificând nevoile de terminale multimodale sau de transbordare din cadrul transportului de pasageri sau marfă, precum și nevoile de moduri active de transport		Planul investițional pentru dezvoltarea infrastructurii de transport pentru perioada 2020-2030 (PNDIT)	În data de 14 mai 2019, Guvernul României a aprobat Memorandumul cu tema: evaluarea națională a îndeplinirii condiției favorizante Planificarea globală a transporturilor la nivelul corespunzător. PNDIT este documentul strategic elaborat de Ministerul Transporturilor care va conține investițiile în infrastructura de transport, la nivel național, orientate spre dezvoltarea coridoarelor europene de transport care traversează România. Astfel, vor fi prioritizate investițiile pe fiecare mod de transport, principalul criteriu de prioritarizare fiind relevanța față de TEN-T, susținerea investițiilor realizându-se din POT 2021-2027, cu respectarea reglementărilor naționale și europene. Prima versiune a autoevaluării naționale privind măsurile întreprinse de autoritățile române pentru îndeplinirea criteriilor aferente acestei condiții a fost transmisă C.E. MIPE a analizat primul draft al planului, se așteaptă finalizarea acestuia (inclusiv SEA) condiționată de momentul aprobării PNRR.

			<p>C7. include masuri vizand promovarea combustibililor alternativi, in conformitate cu cadrele nationale de politici C8. Include un rezumat al evaluarii riscurilor de siguranta rutiera, in conformitate cu strategiile nationale de siguranta rutiera existente, impreuna cu o cartografiere a drumurilor si sectiunilor afectate si furnizarea cu prioritate a investitiilor corespunzatoareca relevante</p> <p>C9. furnizeaza informatii privind resursele bugetare si de finantare corespunzatoare investitiilor planificate si necesare pentru acoperirea costurilor de exploatare si de intretinere a infrastructurilor existente si a celor planificate</p>			
Un cadru de politica strategic pentru sistemul de educatie si formare, la toate nivelurile		d (ii) imbunatatirea accesului la servicii de calitate si favorabile incluziunii in educatie, formare si invatarea pe tot parcursul vietii prin dezvoltarea infrastructurii;	<p>Existenta unui cadru de politica strategic la nivel national si/sau regional pentru sistemul de educatie si formare, care cuprinde:</p> <p>C1. sisteme de anticipare si previziuni privind competentele, bazate pe date concrete, precum si mecanisme si servicii de monitorizare</p> <p>C2. masuri care sa garanteze un acces egal, participarea si absolvirea unor programe de educatie si formare de calitate, relevante si incluzive si dobandirea de competente-cheie la toate nivelurile, inclusiv in invatamantul superior</p> <p>C3. un mecanism de coordonare la toate nivelurile sistemului de educatie si formare, inclusiv la nivelul invatamantului terțiar, si o atribuire clara a responsabilitatilor intre autoritatile nationale relevante si/sau organismele regionale</p> <p>C4. modalitati de monitorizare, evaluare si revizuire a cadrului de politica strategic</p>		<p>Strategia de dezvoltare a educatiei 2021-2030 „Educatia 2030” si a Programului aferent de implementare</p> <p>Programul de implementare a proiectului Romania Educata (PIRE)</p>	<p>In data de 30 mai 2019, Guvernul Romaniei a aprobat Memorandum cu tema: Masuri necesare indeplinirii conditiei favorizante “Cadru de politica strategic pentru sistemul de educatie si formare, la toate nivelurile”, prin care Ministerul Educatiei si Cercetarii si-a asumat o serie de actiuni pentru indeplinirea criteriilor aferente acestei conditii. Politica publica ”Educatia 2030” este in curs de dezvoltare, urmarind personalizarea si asigurarea calitatii pentru toti elevii/studentii; flexibilizarea sistemului de educatie, pentru a raspunde in mod concret caracteristicilor beneficiarilor si actorilor implicati si adaptarea sistemului la schimbarile externe si tendintele viitorului.</p>

				<p>C5.masuri care sa vizeze adultii cu calificari si competente reduse si persoanele provenind din medii socioeconomice dezavantajate, si parcursuri de perfectionare profesionala</p> <p>C6. Masuri de sprijinire a cadrelor didactice, a formatorilor si a personalului universitar in ceea ce priveste metode de invatare adecvate, evaluarea si validarea competentelor-cheie masuri destinate a promova mobilitatea cursantilor si a personalului si colaborarea transnationala a formatorilor si a personalului didactic, inclusiv prin recunoasterea rezultatelor studiilor si a calificarilor.</p>			<p>A fost elaborata versiunea de lucru nr3 (august 2021) a Strategiei „Educatia 2030” si Programul de implementare, urmand ca versiunea finala sa fie prezentata spre consultare publica.</p> <p>Afost elaborat Programul de implementare a proiectului Romania Educata, in prezent in faza de consultare a proiectului de HG de aprobare.</p>
Mecanisme eficiente de monitorizare a pietii achizitiilor publice		Toate obiectivele specifice					<p>Autoritatile romane dispun de mecanisme de monitorizare a pietii achizitiilor publice, acoperindu-se urmatoarele elemente: Calitatea si intensitatea concurentei: numele ofertantilor castigatori, numarul de ofertanti initiali, numarul de ofertanti selectati, valoarea contractuala – acesti indicatori se regasesc in anunturile de atribuire publicate in SEAP. Indicatorul privind participarea IMM-urilor in calitate de ofertanti directi se regasesc in anunturile de atribuire publicate in SEAP. Referitor la indicatorul privind pretul final dupa finalizare, acesta se regasesc in anunturile de atribuire publicate in SEAP. Pentru a monitoriza toate modificarile contractuale, in afara celor prevazute in directive, trebuie modificat formularul 20 si sunt avute in vedere urmatoarele masuri de indeplinit pana la sfarsitul anului 2020: Masuri la</p>

							<p>nivelul Agentiei Nationale pentru Achizitii Publice: emiterea unei instructiuni de utilizare a formularului; modificari legislative, daca sunt necesare, privind obligatia publicarii si altor modificari contractuale in afara celor din legislatia actuala; Masuri la nivelul Autoritatii pentru Digitalizarea Romaniei: dezvoltarea SEAP, astfel incat sa permita publicarea de informatii suplimentare cu privire la modificarile aduse pretului de semnare a contractului, asigurand trasabilitatea pretului platit la finalizarea contractului. Prima versiune a autoevaluarii nationale privind masurile intreprinse de autoritatile romane pentru indeplinirea criteriilor aferente acestei conditii a fost transmisa C.E.</p>
Instrumente si capacitati pentru aplicarea eficace a normelor privind ajutoarele de stat		Toate obiectivele specifice					<p>Autoritatea de management dispune de instrumente si capacitati pentru a verifica respectarea normelor privind ajutoarele de stat referitor la intreprinderi in dificultate sau intreprinderi aflate sub o decizie de recuperare. Consiliul Concurentei acorda asistenta de specialitate furnizorilor si beneficiarilor de ajutor de stat - art. 6(2) OUG nr. 77/2014 privind procedurile nationale in domeniul ajutorului de stat, precum si pentru modificarea si completarea Legii concurentei nr. 21/1996. Autoevaluarea nationala privind masurile intreprinse de autoritatile romane pentru</p>

							indeplinirea criteriilor aferente acestei conditii a fost transmisa C.E.
O aplicare si implementare eficace a Cartei drepturilor fundamentale a UE	FEDR	Toate obiectivele specifice					MIPE a elaborat propunerea de Ghid pentru aplicarea Cartei Drepturilor Fundamentale UE in Implementarea fondurilor europene, ghid care se asigura ca activitatile si verificarile pentru respectarea dispozitiilor Cartei sunt integrate in toate etapele, documentele si activitatile derulate implicand resurse financiare UE. Ghidul include obligatiile autoritatilor de management si a celorlalte institutii implicate in implementarea fondurilor, in redactarea lui luandu-se in considerare si opiniile avizate ale Agentiei pentru Drepturi Fundamentale. Autoevaluarea nationala este in curs de elaborare si va fi transmisa CE.
Implementarea si aplicarea Conventiei Organizatiei Natiunilor Unite privind drepturile persoanelor cu dizabilitati (UNCRPD)	FEDR	Toate obiectivele specifice	Y			Strategia Nationala privind Drepturile Persoanelor cu Dizabilitati 2021-2027si Planul operational privind implementarea acesteia aprobata prin HG	In sedinta de Guvern din 14 mai 2019 a fost aprobat Memorandumul cu tema: Masuri necesare indeplinirii conditiei prealabile "Implementarea si aplicarea Conventiei Organizatiei Natiunilor Unite privind drepturile persoanelor cu dizabilitati (CDPD) in conformitate cu Decizia 2010/48/CE a Consiliului privind incheierea de catre Comunitatea Europeana a Conventiei Natiunilor Unite privind drepturile persoanelor cu handicap" initiat de catre MFE si Ministerul Muncii si Protectiei Sociale, in subordinea caruia functioneaza Autoritatea

						<p>Nationala pentru Drepturile Persoanelor cu Dizabilitati, Copii si Adoptii (ANDPDCA). ANDPDCA a elaborat Strategia Nationala privind Drepturile Persoanelor cu Dizabilitati 2021-2027 si Planul Operational aferent. In cadrul strategiei sunt identificate opt domenii de interventie: accesibilitate si mobilitate, protectia efectiva a drepturilor persoanelor cu dizabilitati, viata independenta si integrare in comunitate (inclusiv accesul la servicii publice), educatie, sanatate, ocupare, protectie sociala (inclusiv abilitare/reabilitare), participare politica si publica. Au fost finalizate: Raportul de evaluare a implementarii Strategiei nationale "O societate fara bariere pentru persoanele cu dizabilitati" 2016-2020, Setul de indicatori cheie privind implementarea CDPD; Planul preliminar de cercetare pentru colectarea datelor privind indicatorii cheie pentru implementarea CDPD. Totodata, la nivelul MIPE s-a elaborat Ghidul privind reflectarea CDPD in pregatirea si implementarea programelor 2021-2027, pornind de la un format agreat cu ANDPDCA. Documentul prezinta cadrul legal si institutional aplicabil, principalele dispozitii ale CDPD de care se tine cont atat in etapa de programare, cat si in cea de implementare. Astfel, autoritatea de management se va asigura ca fondurile nu vor sprijini actiuni care sa contribuie la</p>
--	--	--	--	--	--	---

							vreo forma de segregare pentru persoanele cu dizabilitati, vor promova accesibilitatea, adaptarea rezonabila, designul universal, cercetarea si utilizarea de noi tehnologii, inclusiv tehnologii si dispozitive asistive si tehnologii de acces destinate persoanelor cu dizabilitati.
--	--	--	--	--	--	--	---

5. Programme authorities

Reference: point (k) of Article 22(3) and Articles 71 and 84 CPR

Table 13: Programme authorities			
Programme authorities	Name of the institution [500]	Contact name [200]	E-mail [200]
Managing authority	Agentia de Dezvoltare Regionala Nord-Est	Vasile Asandei	vasandei@adrnordest.ro
Audit authority			
Body which receives payments from the Commission			
Where applicable, body or, bodies which receive payments from the Commission in case of technical assistance pursuant to Article 36(5)			
Accounting function in case this function is entrusted to a body other			

than the managing authority			
-----------------------------	--	--	--

The repartition of the reimbursed amounts for technical assistance pursuant to Article 36(5) CPR if more bodies are identified to receive payments from the Commission.

Reference: Article 22(3) CPR

The portion of the percentages set out in Article 36(5)(b) that would be reimbursed to the bodies which receive payments from the Commission in case of technical assistance pursuant to Article 36(5) (in percentage points)	
Body 1	p.p.
Body 2	p.p.

6. Partnership

Reference: point (h) of Article 22(3) CPR

Principiul parteneriatului reprezinta un aspect esential in procesul de programare si gestionare a fondurilor FESI, fiind o preconditionie pentru elaborarea de politici economice, sociale si teritoriale realiste, eficiente, eficace si cu impact pozitiv. Mai mult, importanta sa rezulta atat din nevoia de a asigura transparenta procesului de programare si implementare, cat si pentru a implica si responsabiliza tuturor actorilor interesati.

Pentru 2021-2027, MIPE indeplineste calitatea de coordonator national al elaborarii documentelor de programare, asigurand totodata cadrul partenerial prin implicarea tuturor partilor interesate reprezentative pentru programarea si implementarea fondurilor aferente, iar MDLPA, pe cea de coordonator operational pentru programele operationale regionale. Primele consultari parteneriale au avut loc in 2019, fiind constituite 5 grupuri parteneriale (obiectivele de politica). Componenta grupurilor a fost stabilita pe baza structurii CM PO 2014-2020, precum si a cererilor de interes exprimate de diversi parteneri pentru a face parte din aceste grupuri.

In conformitate cu HG 145/2020 a fost creat Comitetul Interministerial pentru coordonarea si monitorizarea RO la programele si initiativele gestionate centralizat de catre CE. Comitetul are rolul de a monitoriza participarea RO, de a analiza complementaritatile si sinergiile dintre acestea si programele finantate din fonduri europene. In acest sens, MIPE a lansat in august 2021 o platforma on-line cu rol de punct unic de acces pentru resursele de finantare, fiind o interfata intre mediul institutional si potentialii beneficiari, cat si un instrument de prezentare a exemplelor de buna practica. Platforma faciliteaza integrat, conectarea cu portalul CE « Funding&Tenders portal », cu paginile de internet ale autoritatilor, institutiilor care gestioneaza programe operationale, initiative europene, mecanisme si instrumente financiare, etc.

In perioada 2019-2020, au avut loc consultari, atat prin organizarea de reuniuni parteneriale, cat si in scris, fiind solicitate observatii/ propuneri pe marginea prioritatilor de finantare post 2020. In perioada mai-septembrie 2019 au fost realizate reuniuni de informare a structurilor parteneriale, in care au fost prezentate schimbarile majore

pentru regulamentele politicii de coeziune, nevoile de interventie si prioritatile de investitie (Raport de Tara/anexa D). In octombrie 2019, a fost organizat in Botosani un eveniment de informare asupra procesului de programare, precum si de dezbateri a posibilitatilor de abordare a viitoarelor instrumentelor teritoriale. In noiembrie 2019, MIPE a organizat reuniuni parteneriale, atat la nivelul grupurilor parteneriale, cat si pe grupuri tehnice de lucru, in care au fost dezbătute propunerile pentru logica interventiei aferente celor 5 OP-uri. Totodata, a avut loc un eveniment de amploare care a vizat consultarea asupra perioadei de programare 2021-2027, la care au participat reprezentanti ai mediului de afaceri, societati civile, autoritatilor publice centrale si locale, fiind prezentate stadiul negocierilor, logica interventiilor, arhitectura programelor operationale si mecanismul de consultare parteneriala. Dupa publicarea arhitecturii PO in Memorandum la nivelul Guvernului (februarie 2020), grupurile de lucru organizate au fost restructurate la nivel de program - urmare a apelului national pentru exprimarea interesului si pentru selectia partenerilor in cadrul structurilor parteneriale aferente PO, organizat in perioada mai-iulie 2020.

Transparența in procesul de programare, informarea si diseminarea este asigurata atat la nivel central, cat si regional, prin publicarea pe pagina de internet MIPE, respectiv ADR NE, a versiunilor de lucru a POR NE, cat si documentelor suport (PDR NE 2021-2027, RIS3 NE 2021-2027). Dupa publicarea primei versiuni POR, a avut loc o consultare publica, in sistem de videoconferinta, la care au participat 180 de reprezentanti ai diversilor institutii/organizatii. Observatiile/propunerile formulate in timpul reuniunii, cat si cele transmise in scris catre ADR NE au fost analizate si, dupa caz, integrate in versiunea revizuita a POR NE.

In regiune, pentru pregatirea perioadei de programare 2021-2027, structurile parteneriale au fost implicate activ atat in procesul de planificare, prin elaborarea PDR NE, RIS3 NE¹²⁵, PRACT NE¹²⁶, cat si in procesul de programare a POR NE. Astfel, au fost realizate consultari directe derulate in toate judetele regiunii, dedicate identificarii nevoilor, problemelor, oportunitatilor de dezvoltare, potentialelor solutii strategice; consultari scrise pe analiza economica-sociala si SWOT, strategiei de dezvoltare regionala, inclusiv implicarea parteneriatului in activitatile de realizare (interviuri, sondaj pe baza de chestionare, focusgrupuri) ale Studiului¹²⁷ privind disparitatilor de tip urban-rural din RNE. In plus, parteneriatul regional a fost prezent in procesul de constituire a portofoliului de proiecte regional, care acopera inclusiv prioritatile si interventiile POR NE.

In paralel, pentru realizarea POR NE 2021-2027, au fost desfasurate intalniri directe, consultari scrise si videoconferinte care au vizat identificarea, dezvoltarea interventiilor in raport cu nevoile, provocarile si oportunitatile existente la nivel local, cu portofoliile de proiecte create, cu strategiile de dezvoltare locale existente/actualizate, pe instrumentul de dezvoltare teritoriala (DUI NE). Au fost implicate autoritatile publice locale, parteneri economici si sociali, organisme relevante care reprezinta societatea civila, inclusiv parteneri in domeniul protectiei mediului, organizatii neguvernamentale si organisme insarcinate cu promovarea integrarii sociale, egalitatii de gen si nediscriminarii care, in conformitate cu abordarea bazata pe guvernanta pe mai multe niveluri se implica pe durata programarii si, ulterior in implementare, inclusiv prin participarea in comitetul de monitorizare. Mai mult, partenerii regionali au fost implicati in dezvoltarea versiunilor de program prin: formularea/incadrarea de propuneri de interventii/operatiuni pe prioritatile programului (consilii judetene, primarii, autoritati urbane, institutii ale prefectului, etc.), dezvoltarea mecanismului de guvernanta urbana, estimarea tintelor indicatorilor de program, corelarea cu viitoarele strategii de dezvoltare locala, etc.

Totodata, au fost organizate conferinte publice regionale (format online) dedicate diseminarii, informarii continutului versiunilor curente de program¹²⁸, a progresului inregistrat, a elementelor de nouatate, la care au participat reprezentanti ai institutiilor si organismelor publice, universitatilor, ONG-urilor, etc. in calitate de potentiali beneficiari si/sau grupuri tinta ale interventiilor programului.

¹²⁵ Documente suport PDR NE si RIS3NE

¹²⁶ Planul Regional de Actiune pentru Cultura si Turism

¹²⁷ Document suport PDR NE si POR NE 2021-2027

¹²⁸ Cea mai recenta conferinta publica, cea pentru versiunea curenta de program, derulata in data de 28.10.21

Structura parteneriala din regiunea este in conformitate cu prevederile Metodologiei privind Planificarea Dezvoltarii Regionale si HG 1115/2004, privind organizarea cadrului partenerial. Parteneriatul regional este dezvoltat si structurat pe trei nivele: grupuri de lucru subregionale in toate judetele regiunii, grupuri de lucru tematice regionale pentru mediu si schimbari climatice, inovare si mediu de afaceri, conectivitate regionala, capital uman, dezvoltare teritoriala si turism si cultura, si Comitetul Regional pentru Planificare. Parteneriatul are in componenta sa reprezentanti la nivel decizional, ai ADR NE, consiliilor judetene, primariilor din mediul urban si rural, prefecturilor, serviciilor deconcentrate ale institutiilor publice, camerelor de comert si industrie, universitatilor, organizatiilor reprezentative pentru minoritati si grupuri dezavantajate, sindicatelor, asociatiilor patronale, asociatiilor profesionale, grupurilor de actiune locala, etc. Acesta are o experienta acumulata pe parcursul a doua decenii de activitate, timp in care a fost implicat in procesele de planificare si monitorizare ale PDR NE, planurilor de actiune tematice pe educatie, ocupare, turism, etc. In plus, ADR NE este coordonator operational si facilitator al procesului de specializare inteligenta regional, fiind membru in Comitetul de Coordonare pentru Specializare Inteligenta. Rezultatul obtinut, RIS3 NE¹²⁹ a presupus o ampla consultare a actorilor regionali implicati in ariile prioritare de activitate in care regiunea beneficiaza de avantaje competitive si/sau comparative. Pentru elaborarea si implementarea acesteia se utilizeaza mecanismul de descoperire antreprenoriala - dialog facilitat, iterativ, prin care reprezentantii mediului privat, academic si de cercetare, ai autoritatilor publice locale si societatii civile, identifica elementele asociate RIS3¹³⁰. Un rol activ l-au avut Consorțiul Regional de Inovare (avizare strategie, rapoarte de implementare si portofoliu de proiecte prioritare), Comisia Consultativa Academica (consultativ, avizare stiintifica a ideilor de proiecte RIS3) si Comisia Consultativa pentru Finantare (incadreaza ideile de proiect pe surse de finantare). Rolul parteneriatului regional va creste prin implicarea acestuia in implementarea, monitorizarea si evaluarea POR NE 2021-2027, modul efectiv urmand sa fie stabilit si detaliat ulterior dupa definitivarea cadrului legislativ si institutional.

7. Communication and visibility

Reference: point (j) of Article 22(3) CPR

In perioadele anterioare de programare, Regio – POR a beneficiat de identitate vizuala proprie, brandul ajungand la un grad de notorietate de 62% si un nivel de opinie favorabila de 42% la nivelul regiunii¹³¹. POR NE va avea o identitate vizuala adaptata, dar pentru a pastra capitalul de imagine, vor fi mentinute si elemente din identitatea curenta. Logo va fi utilizat in conformitate cu Manualul de Identitate Vizuala POR NE ce va fi elaborat de AM, cu respectarea prevederilor Art 42, Art. 45 si Anexa VIII la RDC.

Procesul de comunicare POR NE va urmari atingerea urmatoarelor obiective:

1. Promovarea contributiei programului la dezvoltarea regiunii, in vederea cresterii si consolidarii unui nivel de opinie favorabila asupra programului in randul publicului general din regiune (60 %, anul 2029)
2. Informarea categoriilor de potentiali beneficiari cu privire la conditiile de accesare a finantarilor POR NE in vederea contractarii fondurilor disponibile
3. Informarea beneficiarilor cu privire la obligatiile ce decurg din contractul de finantare, regulile de identitate vizuala, procedurile pe care trebuie sa le respecte pe parcursul implementarii proiectelor, in vederea asigurarii absorbtiei fondurilor alocate regiunii
4. Asigurarea vizibilitatii deciziilor si actiunilor ADR NE in calitate de AM POR.

¹²⁹ Sursa: ADR NE, Strategia pentru Cercetare si Inovare prin Specializare Inteligenta RIS 3 NE

¹³⁰ Proces de Descoperire Antreprenoriala (Entrepreneurial Discovery Process – EDP) reprezinta un concept interactiv si incluziv, dezvoltat in cadrul Platformei Europene de Specializare Inteligentă S3 de catre Centrul Comun de Cercetare al Comisiei Europene

¹³¹ Studiu privind evaluarea gradului de notorietate a brandului Regio – Programul Operațional Regional 2014 – 2020 la nivelul Regiunii Nord –Est (populație urban/rural, 18+ani) derulat de ADR NE in 2019

Masurile de informare si promovare vor avea in vedere publicul general (populatie regiune urban/rural 18+) si publicul specializat (potentiali beneficiari si beneficiari). AM va acorda o atentie deosebita promovarii operatiunilor de importanta strategica din POR NE, asa cum sunt ele definite de AM/CM si va implementa masuri dedicate ce vor fi detaliate in Planul de Comunicare POR NE. AM va asigura constant informarea mass media asupra evolutiei programului (materiale de presa si evenimente). In procesul de comunicare vor mai fi implicati: public intern, Reteaua Comunicatorilor NE, Centrul Europe Direct, Reprezentanta Comisiei Europene, autoritati centrale si locale, etc.

Activitatea de informare si publicitate se va desfasura sub indrumarea unui ofiter de comunicare, care va fi identificat din cadrul personalului ADR NE cu experienta in informarea si publicitatea derulata la nivelul regiunii pentru POR 2007-2013, respectiv POR 2014-2020. Acesta va asigura elaborarea Strategiei si Planului de Comunicare pentru POR NE in stransa corelare cu masurile propuse pentru promovarea fondurilor structurale si de coeziune lansate de MIPE la nivel national.

Avand in vedere rezultatele obtinute in perioadele anterioare de programare, pentru promovarea POR 2021 – 2027 se va utiliza mixul de canale ce si-a dovedit eficienta, dar abordand cu prioritate mijloacele pentru comunicarea online:

- Webpage dedicat dezvoltat in conformitate cu prevederile art. 4, RDC cuprinzand obiectivele, activitatile, oportunitatile de finantare disponibile si realizarile programului, ce va fi conectat cu portalul unic national dedicat programelor cu finantare europeana.
- Social Media (pagini gestionate AM) ce va viza in principal publicul general, subliniind efectele pozitive ale investitiilor.
- Birou de informare (helpdesk) ce va solutiona solicitarile publicului specializat si general.
- Evenimente (fizice si online) proiectate pe baza nevoilor grupurilor tinta, respectiv sesiuni dedicate publicului specializat si evenimente de promovare dedicate publicului general pentru a creste nivelul de constientizare privind investitiile realizate si impactul asupra comunitatilor locale.
- Materiale de informare/publicatii tiparite si electronice pentru publicul specializat si materiale de promovare (clipuri/spoturi audio-video, obiecte personalizate,etc.) difuzate/distribuite in scopul cresterii notorietatii si mentinerii unei opinii pozitive asupra programului.
- Campanii de promovare online, radio/TV, panotaj (indoor/outdoor) ce completeaza mixul de instrumente de comunicare gestionate de AM pentru a asigura vizibilitatea programului in randul publicului general, evidentiind beneficiile utilizarii fondurilor si impactul asupra calitatii vietii locuitorilor regiunii.
- Reteaua Comunicatorilor NE ce va coagula membri ce pot prelua o parte din efortul de comunicare, aducand un grad sporit de credibilitate.

Bugetul previzionat pentru perioada 2021–2029 este de 810.000 Euro, o detaliere urmand a fi prezentata in Planul de Comunicare POR NE.

Urmatorii indicatori vor fi utilizati pentru evaluarea actiunilor de comunicare(rezultat), cu tinte nivel 2029:

- Numar vizitatori unici webpage POR NE: 135.000
- Numar solicitari solutionate helpdesk: 5.500
- Numar participanti evenimente informare si promovare organizate (fizic/online): 3.200
- Nivel opinie favorabila POR NE (% public general): 60%

Procesul de comunicare va fi monitorizat/evaluat prin evaluari interne (periodice) si studii sociologice realizate de institutii specializate (la fiecare 2 ani).

8. Use of unit costs, lump sums, flat rates and financing not linked to costs

Reference: Articles 94 and 95 CPR

Intended use of Articles 94 and 95	YES	NO
From the adoption programme will make use of reimbursement of the Union contribution based on unit costs, lump sums and flat rates under the priority according to Article 94 CPR (if yes, fill in Appendix 1)	☒	☐
From the adoption programme will make use of reimbursement of the Union contribution based on financing not linked to costs according to Article 95 CPR (if yes, fill in Appendix 2)	☐	☒

Appendix 1: Union contribution based on unit costs, lump sums and flat rates

Template for submitting data for the consideration of the Commission

(Article 94 CPR)

Date of submitting the proposal	

This Appendix is not required when EU-level simplified cost options established by the delegated act referred to in Article 94(4) are used.

A. Summary of the main elements

- *Nota: in lucru* -

Priority	Specific objective	Estimated proportion of the total financial allocation within the priority to which the SCO will be applied in %	Type(s) of operation covered		Indicator triggering reimbursement		Unit of measurement for the indicator triggering reimbursement	Type of SCO (standard scale of unit costs, lump sums or flat rates)	Amount (in EUR) or percentage (in case of flat rates) of the SCO
			Code ¹³²	Description	Code ¹³³	Description			

¹³² This refers to the code for the intervention field dimension in Table 1 of Annex 1 to the CPR and Annex IV to the EMFAF Regulation

¹³³ This refers to the code of a common indicator, if applicable.

B. Details by type of operation (to be completed for every type of operation)

Did the managing authority receive support from an external company to set out the simplified costs below?

If so, please specify which external company:

1. Description of the operation type including the timeline for implementation ¹³⁴	Integrarea organizatiilor CDI din sistemul national in structuri, parteneriate si proiecte de cooperare interregionale si internationale, aliniate domeniilor RIS3.
2. Specific objective(s)	OS a (i) Dezvoltarea capacitatilor de cercetare si inovare si adoptarea tehnologiilor avansate
3. Indicator triggering reimbursement ¹³⁵	Cost per participare
4. Unit of measurement for the indicator triggering reimbursement	Nr, de participari
5. Standard scale of unit cost, lump sum or flat rate	Suma forfetara/Lump sum
6. Amount per unit of measurement or percentage (for flat rates) of the SCO	
7. Categories of costs covered by the unit cost, lump sum or flat rate	Deplasari in strainatate (cazari, per diem transfer aeroport), incluzand taxe de participare la seminare, conferinte, instruiri, intalniri, etc.
8. Do these categories of costs cover all eligible expenditure for the operation? (Y/N)	Y
9. Adjustment(s) method ¹³⁶	Inflatie
10. Verification of the achievement of the units [delivered] - describe what document(s)/system will be used to verify the achievement of the units delivered ? - describe what will be checked and by whom during management verifications . - describe what arrangements will be made to collect and store relevant data/documents	In lucru

¹³⁴ Envisaged starting date of the selection of operations and envisaged final date of their completion (ref. Article 63(5) CPR).

¹³⁵ For operations encompassing several simplified cost options covering different categories of costs, different projects or successive phases of an operation, the fields 3 to 11 need to be filled in for each indicator triggering reimbursement.

¹³⁶ If applicable, indicate the frequency and timing of the adjustment and a clear reference to a specific indicator (including a link to the website where this indicator is published, if applicable).

11. Possible perverse incentives, mitigating measures ¹³⁷ and the estimated level of risk (high/medium/low)	In lucru
12. Total amount (national and Union) expected to be reimbursed by the Commission on this basis	In lucru

1. Description of the operation type including the timeline for implementation ¹³⁸	CDI si investitii pentru dezvoltarea infrastructurilor proprii in organizatiile CDI si universitatile publice, orientate spre nevoile identificate in procesul de descoperire antreprenoriala
2 .Specific objective(s)	OS a (i) Dezvoltarea capacitatilor de cercetare si inovare si adoptarea tehnologiilor avansate
3. Indicator triggering reimbursement ¹³⁹	
4. Unit of measurement for the indicator triggering reimbursement	
5. Standard scale of unit cost, lump sum or flat rate	Rata forfetara/Flat rate de pana in 7% din costurile directe eligibile, cf. Art. 54, pct. (a) al Regulamentului UE nr. 1060/2021
6. Amount per unit of measurement or percentage (for flat rates) of the SCO	In lucru
7. Categories of costs covered by the unit cost, lump sum or flat rate	Costuri indirecte (cheltuieli administrative, consumabile, etc.)
8. Do these categories of costs cover all eligible expenditure for the operation? (Y/N)	N
9. Adjustment(s) method ¹⁴⁰	Inflatie
10. Verification of the achievement of the units [delivered] - describe what document(s)/system will be used to verify the achievement of the units delivered ? - describe what will be checked and by whom during management verifications .	In lucru

¹³⁷ Are there any potential negative implications on the quality of the supported operations and, if so, what measures (e.g. quality assurance) will be taken to offset this risk?

¹³⁸ Envisaged starting date of the selection of operations and envisaged final date of their completion (ref. Article 63(5) CPR).

¹³⁹ For operations encompassing several simplified cost options covering different categories of costs, different projects or successive phases of an operation, the fields 3 to 11 need to be filled in for each indicator triggering reimbursement.

¹⁴⁰ If applicable, indicate the frequency and timing of the adjustment and a clear reference to a specific indicator (including a link to the website where this indicator is published, if applicable).

- describe what arrangements will be made to collect and store relevant data/documents	
11. Possible perverse incentives, mitigating measures ¹⁴¹ and the estimated level of risk (high/medium/low)	In lucru
12. Total amount (national and Union) expected to be reimbursed by the Commission on this basis	In lucru

1. Description of the operation type including the timeline for implementation ¹⁴²	CDI si investitii in organizatiile CDI si universitatile publice din regiune in vederea pregatirii ofertei de cercetare pentru piata (transfer de know-how, marketing, obtinerea, validarea si protejarea brevetelor, etc)
2. Specific objective(s)	OS a (i) Dezvoltarea capacitatilor de cercetare si inovare si adoptarea tehnologiilor avansate
3. Indicator triggering reimbursement ¹⁴³	
4. Unit of measurement for the indicator triggering reimbursement	
5. Standard scale of unit cost, lump sum or flat rate	Rata forfetara/Flat rate de pana in 15% din costurile directe eligibile cu personalul, cf. Art. 54, pct. (b) al Regulamentului UE nr. 1060/2021
6. Amount per unit of measurement or percentage (for flat rates) of the SCO	In lucru
7. Categories of costs covered by the unit cost, lump sum or flat rate	Costuri indirecte (cheltuieli administrative, consumabile, etc.)
8. Do these categories of costs cover all eligible expenditure for the operation? (Y/N)	N
9. Adjustment(s) method ¹⁴⁴	Inflatie
10. Verification of the achievement of the units [delivered] - describe what document(s)/system will be used to verify the achievement of the units delivered ?	In lucru

¹⁴¹ Are there any potential negative implications on the quality of the supported operations and, if so, what measures (e.g. quality assurance) will be taken to offset this risk?

¹⁴² Envisaged starting date of the selection of operations and envisaged final date of their completion (ref. Article 63(5) CPR).

¹⁴³ For operations encompassing several simplified cost options covering different categories of costs, different projects or successive phases of an operation, the fields 3 to 11 need to be filled in for each indicator triggering reimbursement.

¹⁴⁴ If applicable, indicate the frequency and timing of the adjustment and a clear reference to a specific indicator (including a link to the website where this indicator is published, if applicable).

- describe what will be checked and by whom during management verifications . - describe what arrangements will be made to collect and store relevant data/documents	
11. Possible perverse incentives, mitigating measures ¹⁴⁵ and the estimated level of risk (high/medium/low)	In lucru
12. Total amount (national and Union) expected to be reimbursed by the Commission on this basis	In lucru

1. Description of the operation type including the timeline for implementation ¹⁴⁶	Proiecte de CDI si investitii in intreprinderi, pentru implementarea specializarii inteligente, conform nevoilor identificate in procesul de descoperire antreprenoriala
2 .Specific objective(s)	OS a (i) Dezvoltarea capacitatilor de cercetare si inovare si adoptarea tehnologiilor avansate
3. Indicator triggering reimbursement ¹⁴⁷	
4. Unit of measurement for the indicator triggering reimbursement	
5. Standard scale of unit cost, lump sum or flat rate	Rata forfetara/Flat rate de pana in 7% din costurile directe eligibile, cf. Art. 54, pct. (a) al Regulamentului UE nr. 1060/2021
6. Amount per unit of measurement or percentage (for flat rates) of the SCO	In lucru
7. Categories of costs covered by the unit cost, lump sum or flat rate	Costuri indirecte (cheltuieli administrative, consumabile, etc.)
8. Do these categories of costs cover all eligible expenditure for the operation? (Y/N)	N
9. Adjustment(s) method ¹⁴⁸	Inflatie
10. Verification of the achievement of the units [delivered] - describe what document(s)/system will be used to verify the achievement of the units delivered ?	In lucru

¹⁴⁵ Are there any potential negative implications on the quality of the supported operations and, if so, what measures (e.g. quality assurance) will be taken to offset this risk?

¹⁴⁶ Envisaged starting date of the selection of operations and envisaged final date of their completion (ref. Article 63(5) CPR).

¹⁴⁷ For operations encompassing several simplified cost options covering different categories of costs, different projects or successive phases of an operation, the fields 3 to 11 need to be filled in for each indicator triggering reimbursement.

¹⁴⁸ If applicable, indicate the frequency and timing of the adjustment and a clear reference to a specific indicator (including a link to the website where this indicator is published, if applicable).

- describe what will be checked and by whom during management verifications . - describe what arrangements will be made to collect and store relevant data/documents	
11. Possible perverse incentives, mitigating measures ¹⁴⁹ and the estimated level of risk (high/medium/low)	In lucru
12. Total amount (national and Union) expected to be reimbursed by the Commission on this basis	In lucru

1. Description of the operation type including the timeline for implementation ¹⁵⁰	Proiecte de CDI si investitii in intreprinderi, necesare pentru transferul de cunoastere in IMM - vouchere de inovare
2 .Specific objective(s)	OS a (i) Dezvoltarea capacitatilor de cercetare si inovare si adoptarea tehnologiilor avansate
3. Indicator triggering reimbursement ¹⁵¹	Cost per proiect
4. Unit of measurement for the indicator triggering reimbursement	Nr. proiecte selectate
5. Standard scale of unit cost, lump sum or flat rate	Suma forfetara/Lump sum
6. Amount per unit of measurement or percentage (for flat rates) of the SCO	10.000 euro (8.443 euro FEDR)
7. Categories of costs covered by the unit cost, lump sum or flat rate	Servicii CDI externe si active intangibile
8. Do these categories of costs cover all eligible expenditure for the operation? (Y/N)	Y
9. Adjustment(s) method ¹⁵²	Inflatie
10. Verification of the achievement of the units [delivered] - describe what document(s)/system will be used to verify the achievement of the units delivered ?	In lucru

¹⁴⁹ Are there any potential negative implications on the quality of the supported operations and, if so, what measures (e.g. quality assurance) will be taken to offset this risk?

¹⁵⁰ Envisaged starting date of the selection of operations and envisaged final date of their completion (ref. Article 63(5) CPR).

¹⁵¹ For operations encompassing several simplified cost options covering different categories of costs, different projects or successive phases of an operation, the fields 3 to 11 need to be filled in for each indicator triggering reimbursement.

¹⁵² If applicable, indicate the frequency and timing of the adjustment and a clear reference to a specific indicator (including a link to the website where this indicator is published, if applicable).

- describe what will be checked and by whom during management verifications . - describe what arrangements will be made to collect and store relevant data/documents	
11. Possible perverse incentives, mitigating measures ¹⁵³ and the estimated level of risk (high/medium/low)	In lucru
12. Total amount (national and Union) expected to be reimbursed by the Commission on this basis	In lucru

1. Description of the operation type including the timeline for implementation ¹⁵⁴	Proiecte ale IMM-urilor de tipul „proof-of-concept”
2 .Specific objective(s)	OS a (i) Dezvoltarea capacitatilor de cercetare si inovare si adoptarea tehnologiilor avansate
3. Indicator triggering reimbursement ¹⁵⁵	
4. Unit of measurement for the indicator triggering reimbursement	
5. Standard scale of unit cost, lump sum or flat rate	Rata forfetara/Flat rate de pana in 7% din costurile directe eligibile, cf. Art. 54, pct. (a) al Regulamentului UE nr. 1060/2021 Rata forfetara/Flat rate pana in 20% din costuri directe, altele decat cele salariale, cf. Art. 55, pct. 1 al Regulamentului UE, nr. 1060/2021
6. Amount per unit of measurement or percentage (for flat rates) of the SCO	In lucru
7. Categories of costs covered by the unit cost, lump sum or flat rate	Costuri indirecte (cheltuieli administrative, consumabile, etc.) Costuri directe salariale
8. Do these categories of costs cover all eligible expenditure for the operation? (Y/N)	N
9. Adjustment(s) method ¹⁵⁶	Inflatie
10. Verification of the achievement of the units [delivered]	In lucru

¹⁵³ Are there any potential negative implications on the quality of the supported operations and, if so, what measures (e.g. quality assurance) will be taken to offset this risk?

¹⁵⁴ Envisaged starting date of the selection of operations and envisaged final date of their completion (ref. Article 63(5) CPR).

¹⁵⁵ For operations encompassing several simplified cost options covering different categories of costs, different projects or successive phases of an operation, the fields 3 to 11 need to be filled in for each indicator triggering reimbursement.

¹⁵⁶ If applicable, indicate the frequency and timing of the adjustment and a clear reference to a specific indicator (including a link to the website where this indicator is published, if applicable).

- describe what document(s)/system will be used to verify the achievement of the units delivered ? - describe what will be checked and by whom during management verifications . - describe what arrangements will be made to collect and store relevant data/documents	
11. Possible perverse incentives, mitigating measures ¹⁵⁷ and the estimated level of risk (high/medium/low)	In lucru
12. Total amount (national and Union) expected to be reimbursed by the Commission on this basis	In lucru

1. Description of the operation type including the timeline for implementation ¹⁵⁸	Proiecte inovative ale IMM-urilor care primesc marca Seal of Excellence in Programul Orizont Europa
2 .Specific objective(s)	OS a (i) Dezvoltarea capacitatilor de cercetare si inovare si adoptarea tehnologiilor avansate
3. Indicator triggering reimbursement ¹⁵⁹	
4. Unit of measurement for the indicator triggering reimbursement	
5. Standard scale of unit cost, lump sum or flat rate	Rata forfetara/Flat rate de pana in 7% din costurile directe eligibile, cf. Art. 54, pct. (a) al Regulamentului UE nr. 1060/2021 Rata forfetara/Flat rate pana in 20% din costuri directe, altele decat cele salariale, cf. Art. 55, pct. 1 al Regulamentului UE, nr. 1060/2021
6. Amount per unit of measurement or percentage (for flat rates) of the SCO	In lucru
7. Categories of costs covered by the unit cost, lump sum or flat rate	Costuri indirecte (cheltuieli administrative, consumabile, etc.) Costuri directe salariale
8. Do these categories of costs cover all eligible expenditure for the operation? (Y/N)	N

¹⁵⁷ Are there any potential negative implications on the quality of the supported operations and, if so, what measures (e.g. quality assurance) will be taken to offset this risk?

¹⁵⁸ Envisaged starting date of the selection of operations and envisaged final date of their completion (ref. Article 63(5) CPR).

¹⁵⁹ For operations encompassing several simplified cost options covering different categories of costs, different projects or successive phases of an operation, the fields 3 to 11 need to be filled in for each indicator triggering reimbursement.

9. Adjustment(s) method ¹⁶⁰	Inflatie
10. Verification of the achievement of the units [delivered] - describe what document(s)/system will be used to verify the achievement of the units delivered ? - describe what will be checked and by whom during management verifications . - describe what arrangements will be made to collect and store relevant data/documents	In lucru
11. Possible perverse incentives, mitigating measures ¹⁶¹ and the estimated level of risk (high/medium/low)	In lucru
12. Total amount (national and Union) expected to be reimbursed by the Commission on this basis	In lucru

1. Description of the operation type including the timeline for implementation ¹⁶²	Investitii pentru dezvoltarea si validarea unui produs minim viabil(MVP) si lansarea acestuia pe piata dedicate startup-urilor/spin-off-urilor
2 .Specific objective(s)	OS a (i) Dezvoltarea capacitatilor de cercetare si inovare si adoptarea tehnologiilor avansate
3. Indicator triggering reimbursement ¹⁶³	
4. Unit of measurement for the indicator triggering reimbursement	
5. Standard scale of unit cost, lump sum or flat rate	Rata forfetara/Flat rate de pana in 7% din costurile directe eligibile, cf. Art. 54, pct. (a) al Regulamentului UE nr. 1060/2021 Rata forfetara/Flat rate pana in 20% din costuri directe, altele decat cele salariale, cf. Art. 55, pct. 1 al Regulamentului UE, nr. 1060/2021
6. Amount per unit of measurement or percentage (for flat rates) of the SCO	In lucru
7. Categories of costs covered by the unit cost, lump sum or flat rate	Costuri indirecte (cheltuieli administrative, consumabile, etc.) Costuri directe salariale

¹⁶⁰ If applicable, indicate the frequency and timing of the adjustment and a clear reference to a specific indicator (including a link to the website where this indicator is published, if applicable).

¹⁶¹ Are there any potential negative implications on the quality of the supported operations and, if so, what measures (e.g. quality assurance) will be taken to offset this risk?

¹⁶² Envisaged starting date of the selection of operations and envisaged final date of their completion (ref. Article 63(5) CPR).

¹⁶³ For operations encompassing several simplified cost options covering different categories of costs, different projects or successive phases of an operation, the fields 3 to 11 need to be filled in for each indicator triggering reimbursement.

8. Do these categories of costs cover all eligible expenditure for the operation? (Y/N)	N
9. Adjustment(s) method ¹⁶⁴	Inflatie
10. Verification of the achievement of the units [delivered] - describe what document(s)/system will be used to verify the achievement of the units delivered ? - describe what will be checked and by whom during management verifications . - describe what arrangements will be made to collect and store relevant data/documents	In lucru
11. Possible perverse incentives, mitigating measures ¹⁶⁵ and the estimated level of risk (high/medium/low)	In lucru
12. Total amount (national and Union) expected to be reimbursed by the Commission on this basis	In lucru

1. Description of the operation type including the timeline for implementation ¹⁶⁶	Dezvoltarea inovativa a clusterelor
2 .Specific objective(s)	OS a (i) Dezvoltarea capacitatilor de cercetare si inovare si adoptarea tehnologiilor avansate
3. Indicator triggering reimbursement ¹⁶⁷	
4. Unit of measurement for the indicator triggering reimbursement	
5. Standard scale of unit cost, lump sum or flat rate	Rata forfetara/Flat rate de pana in 7% din costurile directe eligibile, cf. Art. 54, pct. (a) al Regulamentului UE nr. 1060/2021 Rata forfetara/Flat rate pana in 20% din costuri directe, altele decat cele salariale, cf. Art. 55, pct. 1 al Regulamentului UE, nr. 1060/2021
6. Amount per unit of measurement or percentage (for flat rates) of the SCO	In lucru

¹⁶⁴ If applicable, indicate the frequency and timing of the adjustment and a clear reference to a specific indicator (including a link to the website where this indicator is published, if applicable).

¹⁶⁵ Are there any potential negative implications on the quality of the supported operations and, if so, what measures (e.g. quality assurance) will be taken to offset this risk?

¹⁶⁶ Envisaged starting date of the selection of operations and envisaged final date of their completion (ref. Article 63(5) CPR).

¹⁶⁷ For operations encompassing several simplified cost options covering different categories of costs, different projects or successive phases of an operation, the fields 3 to 11 need to be filled in for each indicator triggering reimbursement.

7. Categories of costs covered by the unit cost, lump sum or flat rate	Costuri indirecte (cheltuieli administrative, consumabile, etc.) Costuri directe salariale
8. Do these categories of costs cover all eligible expenditure for the operation? (Y/N)	N
9. Adjustment(s) method ¹⁶⁸	Inflatie
10. Verification of the achievement of the units [delivered] - describe what document(s)/system will be used to verify the achievement of the units delivered ? - describe what will be checked and by whom during management verifications . - describe what arrangements will be made to collect and store relevant data/documents	In lucru
11. Possible perverse incentives, mitigating measures ¹⁶⁹ and the estimated level of risk (high/medium/low)	In lucru
12. Total amount (national and Union) expected to be reimbursed by the Commission on this basis	In lucru

1. Description of the operation type including the timeline for implementation ¹⁷⁰	Investitii pentru facilitarea cresterii si dezvoltarii tehnologice a companiilor, inclusiv implementare de solutii de economie circulara.
2 .Specific objective(s)	OS a (iii) Impulsionarea cresterii si competitivitatii IMM-urilor
3. Indicator triggering reimbursement ¹⁷¹	
4. Unit of measurement for the indicator triggering reimbursement	
5. Standard scale of unit cost, lump sum or flat rate	Rata forfetara/Flat rate de pana in 7% din costurile directe eligibile, cf. Art. 54, pct. (a) al Regulamentului UE nr. 1060/2021
6. Amount per unit of measurement or percentage (for flat rates) of the SCO	In lucru

¹⁶⁸ If applicable, indicate the frequency and timing of the adjustment and a clear reference to a specific indicator (including a link to the website where this indicator is published, if applicable).

¹⁶⁹ Are there any potential negative implications on the quality of the supported operations and, if so, what measures (e.g. quality assurance) will be taken to offset this risk?

¹⁷⁰ Envisaged starting date of the selection of operations and envisaged final date of their completion (ref. Article 63(5) CPR).

¹⁷¹ For operations encompassing several simplified cost options covering different categories of costs, different projects or successive phases of an operation, the fields 3 to 11 need to be filled in for each indicator triggering reimbursement.

7. Categories of costs covered by the unit cost, lump sum or flat rate	Costuri indirecte (cheltuieli administrative, consumabile, etc.)
8. Do these categories of costs cover all eligible expenditure for the operation? (Y/N)	N
9. Adjustment(s) method ¹⁷²	Inflatie
10. Verification of the achievement of the units [delivered] - describe what document(s)/system will be used to verify the achievement of the units delivered ? - describe what will be checked and by whom during management verifications . - describe what arrangements will be made to collect and store relevant data/documents	In lucru
11. Possible perverse incentives, mitigating measures ¹⁷³ and the estimated level of risk (high/medium/low)	In lucru
12. Total amount (national and Union) expected to be reimbursed by the Commission on this basis	In lucru

1. Description of the operation type including the timeline for implementation ¹⁷⁴	Dezvoltarea competentelor IMM-urilor pentru inovare, modernizare tehnologica si economie circulara aferente investitiilor prin OS a(i) si OS a(iii)
2 .Specific objective(s)	OS a (iv) Dezvoltarea competentelor pentru specializarea inteligenta, tranzitie industrială si antreprenariat
3. Indicator triggering reimbursement ¹⁷⁵	Cost per participant Cost per participare
4. Unit of measurement for the indicator triggering reimbursement	Nr. de participanti Nr. de participari
5. Standard scale of unit cost, lump sum or flat rate	Cost unitar/Unit cost Suma forfetara/Lump sum

¹⁷² If applicable, indicate the frequency and timing of the adjustment and a clear reference to a specific indicator (including a link to the website where this indicator is published, if applicable).

¹⁷³ Are there any potential negative implications on the quality of the supported operations and, if so, what measures (e.g. quality assurance) will be taken to offset this risk?

¹⁷⁴ Envisaged starting date of the selection of operations and envisaged final date of their completion (ref. Article 63(5) CPR).

¹⁷⁵ For operations encompassing several simplified cost options covering different categories of costs, different projects or successive phases of an operation, the fields 3 to 11 need to be filled in for each indicator triggering reimbursement.

6. Amount per unit of measurement or percentage (for flat rates) of the SCO	In lucru
7. Categories of costs covered by the unit cost, lump sum or flat rate	Instruire personal Calatorii in strainatate (cazare, per diem, transport), incluzand taxe de participare la targuri tehnologice, evenimente de brokeraj, matchmaking, targuri si misiuni pentru promovarea exporturilor, aderare si paticipare la retele de cooperare internationale, etc.
8. Do these categories of costs cover all eligible expenditure for the operation? (Y/N)	N
9. Adjustment(s) method ¹⁷⁶	Inflatie
10. Verification of the achievement of the units [delivered] - describe what document(s)/system will be used to verify the achievement of the units delivered ? - describe what will be checked and by whom during management verifications . - describe what arrangements will be made to collect and store relevant data/documents	In lucru
11. Possible perverse incentives, mitigating measures ¹⁷⁷ and the estimated level of risk (high/medium/low)	In lucru
12. Total amount (national and Union) expected to be reimbursed by the Commission on this basis	In lucru

1. Description of the operation type including the timeline for implementation ¹⁷⁸	Dezvoltarea competentelor antreprenoriale pentru a asigura sustenabilitatea investitiilor prevazute la OS(iii) pentru incubatoarele si acceleratoarele de afaceri.
2 .Specific objective(s)	OS a (iv) Dezvoltarea competentelor pentru specializarea inteligenta, tranzitie industrială si antreprenoriat
3. Indicator triggering reimbursement ¹⁷⁹	Cost per participant
4. Unit of measurement for the indicator triggering reimbursement	Nr. de participanti

¹⁷⁶ If applicable, indicate the frequency and timing of the adjustment and a clear reference to a specific indicator (including a link to the website where this indicator is published, if applicable).

¹⁷⁷ Are there any potential negative implications on the quality of the supported operations and, if so, what measures (e.g. quality assurance) will be taken to offset this risk?

¹⁷⁸ Envisaged starting date of the selection of operations and envisaged final date of their completion (ref. Article 63(5) CPR).

¹⁷⁹ For operations encompassing several simplified cost options covering different categories of costs, different projects or successive phases of an operation, the fields 3 to 11 need to be filled in for each indicator triggering reimbursement.

5. Standard scale of unit cost, lump sum or flat rate	Cost unitar
6. Amount per unit of measurement or percentage (for flat rates) of the SCO	In lucru
7. Categories of costs covered by the unit cost, lump sum or flat rate	Instruire personal
8. Do these categories of costs cover all eligible expenditure for the operation? (Y/N)	N
9. Adjustment(s) method ¹⁸⁰	Inflatie
10. Verification of the achievement of the units [delivered] - describe what document(s)/system will be used to verify the achievement of the units delivered ? - describe what will be checked and by whom during management verifications . - describe what arrangements will be made to collect and store relevant data/documents	In lucru
11. Possible perverse incentives, mitigating measures ¹⁸¹ and the estimated level of risk (high/medium/low)	In lucru
12. Total amount (national and Union) expected to be reimbursed by the Commission on this basis	In lucru

1. Description of the operation type including the timeline for implementation ¹⁸²	Dezvoltarea competentelor la nivelul entitatilor implicate in procesul de descoperire antreprenoriala, adecvate sustinerii specializarii inteligente
2 .Specific objective(s)	OS a (iv) Dezvoltarea competentelor pentru specializarea inteligenta, tranzitie industriala si antreprenoriat
3. Indicator triggering reimbursement ¹⁸³	Cost per participant

¹⁸⁰ If applicable, indicate the frequency and timing of the adjustment and a clear reference to a specific indicator (including a link to the website where this indicator is published, if applicable).

¹⁸¹ Are there any potential negative implications on the quality of the supported operations and, if so, what measures (e.g. quality assurance) will be taken to offset this risk?

¹⁸² Envisaged starting date of the selection of operations and envisaged final date of their completion (ref. Article 63(5) CPR).

¹⁸³ For operations encompassing several simplified cost options covering different categories of costs, different projects or successive phases of an operation, the fields 3 to 11 need to be filled in for each indicator triggering reimbursement.

4. Unit of measurement for the indicator triggering reimbursement	Nr. de participanti
5. Standard scale of unit cost, lump sum or flat rate	Cost unitar/Unit cost
6. Amount per unit of measurement or percentage (for flat rates) of the SCO	In lucru
7. Categories of costs covered by the unit cost, lump sum or flat rate	Instruire personal
8. Do these categories of costs cover all eligible expenditure for the operation? (Y/N)	N
9. Adjustment(s) method ¹⁸⁴	Inflatie
10. Verification of the achievement of the units [delivered] - describe what document(s)/system will be used to verify the achievement of the units delivered ? - describe what will be checked and by whom during management verifications . - describe what arrangements will be made to collect and store relevant data/documents	In lucru
11. Possible perverse incentives, mitigating measures ¹⁸⁵ and the estimated level of risk (high/medium/low)	In lucru
12. Total amount (national and Union) expected to be reimbursed by the Commission on this basis	In lucru

1. Description of the operation type including the timeline for implementation ¹⁸⁶	Transformarea digitala a IMM-urilor prin investitii pentru sprijinirea utilizarii de instrumente, echipamente si servicii digitale care sa conduca la realizarea de pagini proprii de internet, promovare digitala (internet), gazduire tip „cloud”, e-facturare, e-comert, digitalizarea comunicarii cu consumatorul si/sau clientul, dezvoltarea de mail-room-uri digitale, digitalizarea colectarii datelor, digitalizarea proceselor interne, etc
2 .Specific objective(s)	OS a (ii) Fructificarea avantajelor digitalizarii, in beneficiul cetatenilor, al companiilor si al guvernelor

¹⁸⁴ If applicable, indicate the frequency and timing of the adjustment and a clear reference to a specific indicator (including a link to the website where this indicator is published, if applicable).

¹⁸⁵ Are there any potential negative implications on the quality of the supported operations and, if so, what measures (e.g. quality assurance) will be taken to offset this risk?

¹⁸⁶ Envisaged starting date of the selection of operations and envisaged final date of their completion (ref. Article 63(5) CPR).

3. Indicator triggering reimbursement ¹⁸⁷	
4. Unit of measurement for the indicator triggering reimbursement	
5. Standard scale of unit cost, lump sum or flat rate	Rata forfetara/Flat rate de pana in 7% din costurile directe eligibile, cf. Art. 54, pct. (a) al Regulamentului UE nr. 1060/2021
6. Amount per unit of measurement or percentage (for flat rates) of the SCO	In lucru
7. Categories of costs covered by the unit cost, lump sum or flat rate	Cheltuieli indirecte
8. Do these categories of costs cover all eligible expenditure for the operation? (Y/N)	N
9. Adjustment(s) method ¹⁸⁸	Inflatie
10. Verification of the achievement of the units [delivered] - describe what document(s)/system will be used to verify the achievement of the units delivered ? - describe what will be checked and by whom during management verifications . - describe what arrangements will be made to collect and store relevant data/documents	In lucru
11. Possible perverse incentives, mitigating measures ¹⁸⁹ and the estimated level of risk (high/medium/low)	In lucru
12. Total amount (national and Union) expected to be reimbursed by the Commission on this basis	In lucru

¹⁸⁷ For operations encompassing several simplified cost options covering different categories of costs, different projects or successive phases of an operation, the fields 3 to 11 need to be filled in for each indicator triggering reimbursement.

¹⁸⁸ If applicable, indicate the frequency and timing of the adjustment and a clear reference to a specific indicator (including a link to the website where this indicator is published, if applicable).

¹⁸⁹ Are there any potential negative implications on the quality of the supported operations and, if so, what measures (e.g. quality assurance) will be taken to offset this risk?

1. Description of the operation type including the timeline for implementation ¹⁹⁰	Sprijinirea industriilor culturale - creative care pun în valoare specificul cultural local, prin susținerea întreprinzătorilor care activează în meșteșuguri, artizanat, arte vizuale, inclusiv acțiuni de promovare a acestora
2. Specific objective(s)	OS e (i) Favorizarea dezvoltării integrate sociale, economice și de mediu la nivel local și a patrimoniului cultural, turismului și securității în zonele urbane;
3. Indicator triggering reimbursement ¹⁹¹	
4. Unit of measurement for the indicator triggering reimbursement	
5. Standard scale of unit cost, lump sum or flat rate	Rata forfetară/Flat rate de până în 7% din costurile directe eligibile, cf. Art. 54, pct. (a) al Regulamentului UE nr. 1060/2021
6. Amount per unit of measurement or percentage (for flat rates) of the SCO	In lucru
7. Categories of costs covered by the unit cost, lump sum or flat rate	Cheltuieli indirecte
8. Do these categories of costs cover all eligible expenditure for the operation? (Y/N)	N
9. Adjustment(s) method ¹⁹²	Inflație
10. Verification of the achievement of the units [delivered] - describe what document(s)/system will be used to verify the achievement of the units delivered ? - describe what will be checked and by whom during management verifications . - describe what arrangements will be made to collect and store relevant data/documents	In lucru
11. Possible perverse incentives, mitigating measures ¹⁹³ and the estimated level of risk (high/medium/low)	In lucru
12. Total amount (national and Union) expected to be reimbursed by the Commission on this basis	In lucru

¹⁹⁰ Envisaged starting date of the selection of operations and envisaged final date of their completion (ref. Article 63(5) CPR).

¹⁹¹ For operations encompassing several simplified cost options covering different categories of costs, different projects or successive phases of an operation, the fields 3 to 11 need to be filled in for each indicator triggering reimbursement.

¹⁹² If applicable, indicate the frequency and timing of the adjustment and a clear reference to a specific indicator (including a link to the website where this indicator is published, if applicable).

¹⁹³ Are there any potential negative implications on the quality of the supported operations and, if so, what measures (e.g. quality assurance) will be taken to offset this risk?

1. Description of the operation type including the timeline for implementation ¹⁹⁴	Asistenta tehnica – intarirea capacitatii administrative pentru AM POR
2 .Specific objective(s)	
3. Indicator triggering reimbursement ¹⁹⁵	
4. Unit of measurement for the indicator triggering reimbursement	
5. Standard scale of unit cost, lump sum or flat rate	Rata forfetara/Flat rate de pana in 15% din costurile directe eligibile, cf. Art. 54, pct. (b) al Regulamentului UE nr. 1060/2021
6. Amount per unit of measurement or percentage (for flat rates) of the SCO	In lucru
7. Categories of costs covered by the unit cost, lump sum or flat rate	Cheltuieli indirecte
8. Do these categories of costs cover all eligible expenditure for the operation? (Y/N)	N
9. Adjustment(s) method ¹⁹⁶	Inflatie
10. Verification of the achievement of the units [delivered] - describe what document(s)/system will be used to verify the achievement of the units delivered ? - describe what will be checked and by whom during management verifications . - describe what arrangements will be made to collect and store relevant data/documents	In lucru
11. Possible perverse incentives, mitigating measures ¹⁹⁷ and the estimated level of risk (high/medium/low)	In lucru
12. Total amount (national and Union) expected to be reimbursed by the Commission on this basis	In lucru

¹⁹⁴ Envisaged starting date of the selection of operations and envisaged final date of their completion (ref. Article 63(5) CPR).

¹⁹⁵ For operations encompassing several simplified cost options covering different categories of costs, different projects or successive phases of an operation, the fields 3 to 11 need to be filled in for each indicator triggering reimbursement.

¹⁹⁶ If applicable, indicate the frequency and timing of the adjustment and a clear reference to a specific indicator (including a link to the website where this indicator is published, if applicable).

¹⁹⁷ Are there any potential negative implications on the quality of the supported operations and, if so, what measures (e.g. quality assurance) will be taken to offset this risk?

1. Description of the operation type including the timeline for implementation ¹⁹⁸	Asistenta tehnica – instruire parteneri, beneficiari si potentiali beneficiari pe POR NE 2021-2027
2 .Specific objective(s)	
3. Indicator triggering reimbursement ¹⁹⁹	Cost per participant
4. Unit of measurement for the indicator triggering reimbursement	Nr. de participanti
5. Standard scale of unit cost, lump sum or flat rate	Cost unitar/Unit cost
6. Amount per unit of measurement or percentage (for flat rates) of the SCO	In lucru
7. Categories of costs covered by the unit cost, lump sum or flat rate	Costuri legate de instruire
8. Do these categories of costs cover all eligible expenditure for the operation? (Y/N)	N
9. Adjustment(s) method ²⁰⁰	Inflatie
10. Verification of the achievement of the units [delivered] - describe what document(s)/system will be used to verify the achievement of the units delivered ? - describe what will be checked and by whom during management verifications . - describe what arrangements will be made to collect and store relevant data/documents	In lucru
11. Possible perverse incentives, mitigating measures ²⁰¹ and the estimated level of risk (high/medium/low)	In lucru
12. Total amount (national and Union) expected to be reimbursed by the Commission on this basis	In lucru

¹⁹⁸ Envisaged starting date of the selection of operations and envisaged final date of their completion (ref. Article 63(5) CPR).

¹⁹⁹ For operations encompassing several simplified cost options covering different categories of costs, different projects or successive phases of an operation, the fields 3 to 11 need to be filled in for each indicator triggering reimbursement.

²⁰⁰ If applicable, indicate the frequency and timing of the adjustment and a clear reference to a specific indicator (including a link to the website where this indicator is published, if applicable).

²⁰¹ Are there any potential negative implications on the quality of the supported operations and, if so, what measures (e.g. quality assurance) will be taken to offset this risk?

C: Calculation of the standard scale of unit costs, lump sums or flat rates

1. Source of data used to calculate the standard scale of unit costs, lump sums or flat rates (who produced, collected and recorded the data; where the data are stored; cut-off dates; validation, etc.).

2. Please specify why the proposed method and calculation based on Article 88(2) is relevant to the type of operation:

3. Please specify how the calculations were made, in particular including any assumptions made in terms of quality or quantities. Where relevant, statistical evidence and benchmarks should be used and, if requested, provided in a format that is usable by the Commission.

4. Please explain how you have ensured that only eligible expenditure was included in the calculation of the standard scale of unit cost, lump sum or flat rate.

5. Assessment of the audit authority(ies) of the calculation methodology and amounts and the arrangements to ensure the verification, quality, collection and storage of data.

Appendix 2: Union contribution based on financing not linked to costs

Template for submitting data for the consideration of the Commission
(Article 95)

Date of submitting the proposal	
	NA

This Appendix is not required when amounts for EU-level financing not linked to costs established by the delegated act referred to in Article 89(4) are used.

A. Summary of the main elements

Priority	Fund	Specific objective	Category of region	The amount covered by the financing not linked to costs	Type(s) of operation covered		Conditions to be fulfilled/results to be achieved triggering reimbursement by the Commission	indicator		Unit of measurement for the conditions to be fulfilled/results to be achieved triggering reimbursement by the Commission	Envisaged type of reimbursement method used to reimburse the beneficiary or beneficiaries
					Code ²⁰²	Description		Code ²⁰³	Description		

²⁰² This should refer to the code in Annex VI of the fund-specific regulations on the AMIF, BMVI and ISF.

²⁰³ This should refer to the code of a common indicator, if applicable.

B. Details by type of operation (to be completed for every type of operation)

1.1. Description of the operation type			
1.2 specific objective			
1.3 Conditions to be fulfilled or results to be achieved			
1.4 Deadline for fulfilment of conditions or results to be achieved			
1.5 Indicator definition			
1.6 Unit of measurement for conditions to be fulfilled/results to be achieved triggering reimbursement by the Commission			
1.7 Intermediate deliverables (if applicable) triggering reimbursement by the Commission with schedule for reimbursements	Intermediate deliverables	Envisaged date	Amounts (in EUR)
1.8 Total amount (including EU and national funding)			
1.9 Adjustment(s) method			
1.10 Verification of the achievement of the result or condition (and where relevant, the intermediate deliverables): - describe what document(s)/system will be used to verify the achievement of the result or condition (and where relevant, each of the intermediate deliverables) - describe what will be checked, by whom and how during management verifications (including on-the-spot).			

- describe what arrangements will be made to collect and store relevant data/documents	
10a Use of grants in the form of financing not linked to costs. Does the grant provided by Member State to beneficiaries take the form of financing not linked to costs? [Y/N]	
1.11 Arrangements to ensure the audit trail Please list the body(ies) responsible for these arrangements.	

Appendix 3

List of planned operations of strategic importance with a timetable

(Article 22(3))

Procesul de consultare a partenerilor regional de constituire a portofoliului de proiecte de importanta strategica a fost initiat. Elementele de referinta aplicabile (art. 2, pct (5) al Regulamentului UE nr. 1060/2021) si criteriile aplicabile au fost stabilite.

Appendix 3

EMFAF action plan for each outermost region

NB: to be duplicated for each outermost region

Template for submitting data for the consideration of the Commission

Name of the outermost region	
------------------------------	--

1. Description of the strategy for the sustainable exploitation of fisheries and the development of the sustainable blue economy

<i>Text field [30 000]</i>

2. Description of the main actions envisaged and the corresponding financial means

Description of the main actions	EMFAF amount allocated (EUR)
Structural support to the fishery and aquaculture sector under the EMFAF <i>Text field [10 000]</i>	

Compensation for the additional costs under Article [21] of the EMFAF <i>Text field [10 000]</i>	
Other investments in the sustainable blue economy necessary to achieve a sustainable coastal development <i>Text field [10 000]</i>	
TOTAL	

3. Description of the synergies with other sources of Union funding

Text field [10 000]

4. Additional funding for the implementation of the compensation for the additional costs (State aid)

Information to be provided for each envisaged scheme/ad hoc aid

Region	Name of the Region(s) (<i>NUTS</i> ²⁰⁴)	...
		...
		...
Granting authority	Name	...
	Postal address	...
	Web address	...
Title of the aid measure	...	
National legal basis (reference to the relevant national official publication)	...	
	...	
	...	
Web link to the full text of the aid measure	...	

²⁰⁴ NUTS — Nomenclature of Territorial Units for Statistics. Typically, the region is specified at level 2. Regulation (EC) No 1059/2003 of the European Parliament and of the Council of 26 May 2003 on the establishment of a common classification of territorial units for statistics (NUTS), OJ L 154, 21.6.2003, p. 1.

Type of measure	☐ Scheme	
	☐ Ad hoc aid	Name of the beneficiary and the group ²⁰⁵ it belongs to
Amendment of an existing aid scheme or ad hoc aid	☐ Prolongation	Commission aid reference
	☐ Modification
Duration ²⁰⁶	☐ Scheme	dd/mm/yyyy to dd/mm/yyyy
Date of granting ²⁰⁷	☐ Ad hoc aid	dd/mm/yyyy
Economic sector(s) concerned	☐ All economic sectors eligible to receive aid	
	☐ Limited to certain sectors: please specify at NACE group level ²⁰⁸
Type of beneficiary	☐ SME	
	☐ Large undertakings	
Budget	Total annual amount of the budget planned under the scheme ²⁰⁹	National currency ... (full amounts)

²⁰⁵ An undertaking for the purposes of rules on competition laid down in the Treaty and for the purposes of this section is any entity engaged in an economic activity, regardless of its legal status and the way in which it is financed. The Court of Justice has ruled that entities which are controlled (on a legal or on a de facto basis) by the same entity should be considered as one undertaking.

²⁰⁶ Period during which the granting authority can commit itself to grant the aid.

²⁰⁷ 'Date of granting the aid' means the date when the legal right to receive the aid is conferred on the beneficiary under the applicable national legal regime.

²⁰⁸ NACE Rev. 2 — Statistical classification of Economic Activities in the European Union. Typically, the sector shall be specified at group level.

²⁰⁹ In case of an aid scheme: indicate the annual overall amount of the budget planned under the scheme or the estimated tax loss per year for all aid instruments contained in the scheme.

		...
	Overall amount of the ad hoc aid awarded to the undertaking ²¹⁰	National currency ... (full amounts) ...
	☐ For guarantees ²¹¹	National currency ... (full amounts) ...
Aid instrument	☐ Grant/Interest rate subsidy ☐ Loan/Repayable advances ☐ Guarantee (where appropriate with a reference to the Commission decision ²¹²) ☐ Tax advantage or tax exemption ☐ Provision of risk finance ☐ Other (please specify) ...	
Motivation	Indicate why a State aid scheme has been established or an ad-hoc aid has been granted, instead of assistance under the European Maritime, Fisheries and Aquaculture Fund (EMFAF): ☐ measure not covered by the national programme; ☐ prioritisation in the allocation of funds under the national programme; ☐ funding no longer available under the EMFAF; ☐ other (please specify)	

²¹⁰ In case of an ad hoc aid award: indicate the overall aid amount/tax loss.

²¹¹ For guarantees, indicate the (maximum) amount of loans guaranteed.

²¹² Where appropriate, reference to the Commission decision approving the methodology to calculate the gross grant equivalent.